

نظام مهندسی

استان تهران
شماره دوم - اسفند ۱۳۸۵
دوره چهارم - سال دوازدهم

▶ طوسی تک ستاره درخشان علوم و فنون ریاضی

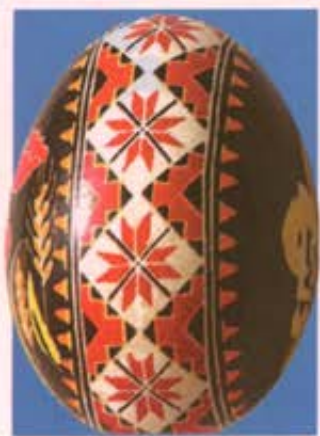
▶ نظام ساخت و ساز کشور در اولین خم کوچه

▶ مسوولیت حرفه‌ای در نظام مهندسی ساختمان

▶ تاریخچه مهندسی ترافیک در ایران

▶ آشنایی با هیات نظارت بر دفاتر نمایندگی

مسابقه

نظام مهندسی

استان تهران

شماره دوم • اسفند ۱۳۸۵ • دوره چهارم • سال دوازدهم • شماره پیاپی ۳۱۵

- ۲ سرمقاله
- ۳ سخن سردبیر
- ۷ تک ستاره درخشان علوم و فنون ریاضی
- ۹ گفت و گو با روسای سازمان
- ۱۲ شورای توسعه نظام مهندسی
- ۱۶ نظام ساخت و ساز در اولین خم کوچه
- ۲۳ آینده اسلامشهر از نظر ساخت و ساز
- ۲۵ همایش «تکنولوژی‌های بهسازی لرزه‌ای»
- ۲۶ مسوولیت حرفه‌ای در نظام مهندسی
- ۲۸ نظارت و کنترل ساختمان در شهرهای جدید
- ۳۲ تاریخچه مهندسی ترافیک در ایران
- ۳۵ بهبود قابلیت اطمینان سیستم‌های الکتریکی
- ۳۸ آتش سوزی پس از وقوع زلزله
- ۴۱ احیای کاروانسرای میرپنج و سرای آقا
- ۴۷ ارزیابی نظام بازنگری و اجرای مقررات
- ۴۹ مقررات قانون مالیات‌های مستقیم
- ۵۰ گذری در وب سایت سازمان استان
- ۵۴ نگاهی به فعالیت‌های هیات مدیره
- ۵۷ آشنایی با هیات نظارت بر دفاتر نمایندگی
- ۵۹ اخبار
- ۶۵ دستورالعمل صدور پروانه اشتغال به کار آموزش
- ۷۲ چهارمین بزرگداشت روز مهندسی

صاحب امتیاز: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران
 مدیر مسوول: محسن بهرام غفاری
 سردبیر: کامیار بیات ماکو
 مدیر اجرایی: سودابه قیصری
 هیات تحریریه: سید رضا امامی - بهنام امینی - کامیار بیات ماکو
 مهدی بیات مختاری - کیاندهخت پرتوی عمارلویی - محمد علی
 پورشیرازی - سیمین حناچی - الهه رادمهر - عبدالمجید سجادی
 نائینی - رامین قاسمی اصل
 مدیر داخلی: فاطمه کلیایی
 مدیر هنری: مریم شاهمندهی
 طراح جلد: ایرج اسماعیل پور قوچانی

شمارگان: ۳۵۰۰۰

نشانی: شهرک قدس (غرب) - فاز یک - خیابان ایران زمین
 خیابان مهستان - پلاک ۱۷۶ - تلفن دفتر نشریه: ۸۸۳۷۰۴۸۱
 Email: payam@tehran-nezam.com

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

تلفن: ۸۸۰۸۵۰۰۱۳ - ۸۸۵۷۷۰۰۰ - ۸۸۵۷۷۰۰۴
 فاکس: ۸۸۵۷۷۰۰۵

Email: tehran@nezam.ir

صندوق پستی: ۱۹۹۴۵/۵۷۵

شرایط ارسال مقاله

نشریه نظام مهندسی از مقالات، آثار تحقیقی و ترجمه‌های مفید محققان و نویسندگان استقبال می‌کند.

- لطفا جهت ارسال مقاله‌ها به نکات زیر توجه فرمایید:
- « مقاله‌ها به صورت تایپ نشده و روی یک طرف کاغذ با ذکر تلفن تماس فرستاده شوند.
 - « در صورت ارسال ترجمه، اصل مطلب به پیوست ارسال شود.
 - « عکس‌ها، شکل‌ها و نمودارها به صورت مجزا به همراه CD یا دیسکت ارسال شود.
 - « نشریه در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است.
 - « اصل مقاله ارسالی برگشت داده نمی‌شود.
 - « از پذیرش مقالاتی که قبلا چاپ شده است معذوریم.
 - « مقاله‌های مندرج الزاما بیاتکر مواضع و دیدگاه‌های پیام نیست.

نوروز جشن فرخ

کیاندهخت پرتوی عمارلویی
عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان تهران

بدین شایستگی جشنی، بدین بایستگی روزی
ملک را در جهان هر روز، جشن باد و نوروزی
(فرخی)

سر سال نو هرگز فروردین
بر آسوده از رنج، روی زمین
بزرگان به شادی بیاراستند
می و رود و رامشگران خواستند
چنین جشن فرخ در آن روزگار
بمانده از خسروان یادگار
(فردوسی)

بازمانده از جشن‌های ایرانیان است که انجام آن به ابتکار زرتشت پیامبر به مبدأ زمانی آغاز بهار به نام نوروز آورده شده است.

و اما چگونگی برگزاری جشن نوروز

بایسته است که سفره‌ای سفید بی هیچ آلاینی بگسترانند. بر آن آینه‌ای که هر روشنائی را مضاعف کند، نماد خواستن سپیدبختی. آتشدانی افروخته با عود و کندر نماد روشنائی و روشن روزی، میوه‌ای سرخ چون انار یا سیب نماد دلباختگی و زایش محبت. ظرفی آب زلال بر از آویشن نماد پاکی درون و زندگی روشن، سنجد با بو و مزه خوش نهاد بهره مندی از روزها و آروزی فراخ روزی، بهره گیری انسان از زندگی و روزهایش. سیر و سماق گوشه‌هایی از برکات. اسپند در اسپندان از بین برنده شور جشمی و بدخواهی و سکه نماد ثروت و دارایی، ماهی نماد و شاهی بر پایان سال چرا که ماهی نشان برج حوت است یعنی آخرین ماه سال. تخم مرغ نشانه روزی، باروری حیات نهفته در بطن آدمیان و خاک. کتاب آسمانی به منزله تقدس سفره و گلدان هفت سبزی، با هفت نوع گیاه در آن و هر کدام ویژه یکی از امشاسپندان (فرشتگان بی مرگ) که هر کدام نگهبان یکی از پدیده‌های آفریده شده هستند.

۱- شاخه‌ای از درخت مورد (یاس زرد) ویژه اهورا مزدا
۲- شاخه‌ای از یاس سفید ویژه هومن یا بهمن ۳- مرزنگوش ویژه ارته و هیسته یا اردیبهشت ۴- گل ریحان یا اسپرغم ویژه هشتره یور یا شهریور ۵- گل بیدمشک ویژه آرمیتی یا سپندارمز ۶- گل سوسن ویژه هئوروه تات یا خرداد ۷- گل زنبق ویژه امرتات یا امرداد، بگذارند.

سفره‌ای به صراحت یک شعر ملی که در آن به جای کلمه، اشیا با مفهومی نمادین به نیابت از انسان با سالی که رفت و سالی که خواهد آمد سخن می‌گویند. همه با هم ابتدا گرد این سفره تا تحویل سال و آغاز سال نو می‌نشستند و تا ۷ روز این سفره دایر بود. در ایران باستان هر روز نامی ویژه داشت. اما هفت روز اولیه نوروز را به نام یکی از امشاسپندان نامگذاری کرده بودند و هر امشاسپند را فرشته نگهدارنده یکی از هفت دوره خلقت می‌دانستند.

اولین روز به نامگان اهورا مزدا یا هرمز بود که نخستین امشاسپند بود که دیگر امشاسپندان از پرتوهای اویند. اهورا یعنی سرور بزرگ و مزدا یعنی دانا یعنی دانای بزرگ (عقل کل). دومین روز وهومن یا بهمن که در آن وهو یعنی به معنی خوب و نیکو و من به معنی اندیشه و نهاد است یعنی نهاد پاک، خروس که سپیده دم را و رفتن دیو تاریکی را نوید می‌دهد و جامه سفید هر دو نماد امشاسپندان هستند. یاس سفید گل ویژه بهمن است.

به جشن فروردین به ماه فروردین، آزادی گزین بر داد و دین، سروش آورد تا ترادانایی و بینایی و کاردانی، دیر زیوی با خوی هزیر، در همت بلند باش، نیکو کاری و داد و راستی را نگه دار، سرت سبز و جوانی چون خود، اسبت کامکار و پیروز به جنگ، تیغت روشن و کاری با دشمن، بازت گیرا و خجسته به شکار، کارت راست چون تیر، سربت آباد و زندگیت بسیار باد. (شادباش نوروزی موبد موبدان به پیشگاه شاهان هخامنشی)

نوروز زیباترین جشن در میان تمام جشن‌های ادیان و اقوام و ملل است. منطقی ترین مبدأ برای آغاز سال و جشنی با سه جنبه نجومی، ملی و دینی.

به گفته ابوریحان بیرونی: نوروز نخستین روز از فروردین ماه و پیشانی سال نو است. ششم فروردین ماه، نوروز بزرگ باشد. به اعتقاد پارسیان اندر، نوروز اول روزی است از زمانی که بدو ملک آغازین گرفت.

به باور ایرانیان باستان، آفرینش جهان در شش مرحله انجام پذیرفته است. در هر مرحله، آفرینش یکی از عناصر اصلی جهان صورت پذیرفته است. نخست خدا آسمان را در میانه بهار و آب را در میانه تابستان، زمین را در پایان تابستان، گیاه را در اواخر مهر، جانوران را در اوایل زمستان و سرانجام انسان را در پایان زمستان آفرید.

برخی منابع آتش را به عنوان آفرینش هفتم یاد کرده اند که با آن، آفرینش کامل شده است و جهان به گردش افتاد، نوروز نام گرفت. که تمام این باور داشتن‌ها بعدا وارد دین زرتشت شده است. به پاس این آفرینش‌های خدا، سلسله جشن‌هایی به منزله سپاس و احترام به آفریده‌ها برگزار می‌شود که گاه‌تبار نام داشتند. مجموعه جشن‌هایی در بزرگداشت آفریده خدا. مثل جشن‌های سده، تیرگان، مهرگان، یلدا، نوروز و ...

ابتدا اهورا مزدا نخستین آفریده خود آسمان را به شکل تخم مرغ روشن و شفاف آفرید سپس همه آفرینش‌های دیگر درون این آسمان صورت گرفت. آسمان را به سان دژی استوار در برابر یورش اهریمن و مخلوقات وی (دیوان و موجودات شریر) قرار داد. هرگز آن گاه به یاری آسمان شادی را آفرید تا در دوران آمیختگی نیکی و بدی، آفریدگان به شادی بایستند.

نخستین انسان آفریده خدا، کیومرث بود در کنار آفریده پنجم یکتا گاو آفرید قرار داد. کیومرث روشن و بلند بالا بود و در مرکز جهان آفریده شد و انسان پاس داشت این آفریده‌ها را در قالب جشن آورد و جشن و شادمانی در ایران باستان یعنی شکر نعمت و سبب افزونی نعمت.

ایرانیان باستان جشن‌های هفتگانه داشتند که این هفت گاه‌تبار به مناسبت آفرینش هر کدام از این پدیده‌ها بوده که آخرین آن‌ها جشن آتش است که این جشن تنها جشن

و دم به نیم شب، میان سر و دمب شش اختر بود. ستاره موش پری دمب‌دار به خورشید و ماه و ستارگه در آمد و مینوهای دیوی به مینوهای ایزدی چیره شدند. تیرگی به آسمان، شوری بر آب، پلیدی و خرفستر و وزغ بر زمین، کرم بر گیاه، گرسنگی و تشنگی بر گوسفندان، مرگ و میر و تنگسالی بر مردمان چیره گشت اهورامزدا، خدای آفریننده، همراه ایزدان آسمان برای گفتگو در آریاوچ که از رود ونگوهی دایی تی سیراب می‌شد جای دیدار نهاد. جمشید شبان نیکوروی برای گفتگو با اهورامزدا با بهترین مردمان در ایران ویج برآمد.

طی این افسانه طویل اهورامزدا (خداوند) به جمشید دستورانی برای حفظ حیات و گونه‌های جانوری و گیاهان در مدت پایداری این دوران تیره در گیتی می‌دهد و دوره ۳ سال به طول می‌انجامد و این دوره در روز یکم فروردین ماه به اتمام می‌رسد یعنی در روزی که فروردین ستاره پری موش دمب‌دار ناپدید می‌شود به فرخندگی این رویداد جشن روز نو، زندگی نو برپا می‌شود و جمشید فرمان شادی و شادخواری می‌دهد.

روایت دوم: افسانه زمستان و تابستان

بعضی از افسانه‌ها در ملل مختلف و در سرزمین‌های مختلف با هم قرابت روایی دارند و از زمان آشور، کلد، مصر باستان و ایران باستان آنچه باقی مانده در روایت‌هایی نزدیک به هم بیان می‌شوند. از این روایت جا پایی در ملل دیگر نیز دیده می‌شود.

در ایران باستان، دو فصل بیشتر نبود. زمستان و تابستان یعنی دو شش‌ماه، زمستان از ابتدای مهر و تابستان از ابتدای فروردین شش‌ماه نخست سال به جوانی به نام دموزین تعلق داشت که نماد پیدایش گل و شکوفه و نوزایی درختان بود. شش‌ماه دوم متعلق به دختری به نام انین بود. نمادی از باروری و برکت.

انین عاشق دموزین می‌شود و از پیوستن این دو حیات به وجود می‌آید. انین خواهری داشت مسوول ورود انسان‌ها به آن جهان، انین به خواهرش حسادت می‌ورزد و می‌خواهد چون او وارد دنیای زیر زمین یعنی مردگان شود. در اول بهار وارد آن دنیا می‌شود. فرشته‌ای که دربان دنیای مردگان است و ترازویی به دست دارد، چشمانش بسته است (فرشته نمادینی که به کاخ دادگستری امروزه کنده کاری شده است) وارد شدن انین را نمی‌بیند. انین ۶ ماه در آن جا می‌ماند و دلش برای دموزین تنگ می‌شود. چون فرشته ورود او را ندیده است برای برگشت به روی زمین دچار مشکل می‌شود. به شرطی خروج او از زیر زمین امکان پذیر می‌شود که کسی به جای او به دنیای زیرزمین وارد شود. دموزین به جای او به آن دنیا می‌رود. آغاز فصل زمستان پس زمین شروع می‌کند به خشک شدن. پس از مدتی مادر

سومین روز اردیبهشت یا ارته وهی شته نام داشت به معنی بهترین و نیکوترین، این فرشته راهنمای راستی و درستی و نهاد پاک و درستی است و آتش روشنی بخش و گرماده و سوزاننده پلیدی‌ها نماد اردیبهشت است و گل مرزنگوش.

شهریور نام چهارمین روز نوروز است نام چهارمین امشاسپند خستره (کشور) یور به معنی آرزو شده یا آرمانی یا کشور جاودانی و بهشت برین که گل ریحان (اسپرغم) سمبل شهریور است. این امشاسپند پاسد فلز است و نگهبان و یاری دهنده بینوایان و فرشته نگهبان دادگری است.

بنجمین روز فروردین به نام امشاسپند پنجم یعنی اسفندارمز (سپننه آرمنی) سپننه = پاک و سود رسان و درمانگر، آرمنی = عشق و محبت و فروتنی است این فرشته نگهبان زمین است و پاسبان

یا پاسد خرمی و آبادی و باروری خاک و زمین نشانه وفا و بردباری است. گل بیدمشک گل ویژه این امشاسپند

ششمین روز به فرشته خور داد یا خوردرات (هتوروه تات) به معنی کامل و بی کاستی و رسالت به نشانه کمال اهورا مزدا تعلق داشت این امشاسپند پاسبان آب بود و نماینده به کمال رسیده جان و تن. گل سوسن ویژه این امشاسپند است.

هفتمین امشاسپند امرداد یا امرتات می‌باشد که روز هفتم فروردین به او متعلق بود امرتات به معنی بی مرگی و جاودانگی است. این امشاسپند پاسد گیاهان

بود و نماد آن گل زنبق بوده است. هفت امشاسپند مثل چرخه حیات به هم می‌پیوندند که این چرخه از اهورا شروع می‌شده است و دوباره به اهورا می‌رسد.

افسانه‌های دیگر در تبیین پیدایش نوروز

روایت اول:

پدیدار شدن ستاره موش پری دمب‌دار در ماه فروردین، روز هر مزد، به نیروی که روز و شب برابر بود. پتیاره تاخت مانند شب در رسید. زمانی که گوزهر میان آسمان چون ماری ایستاده بود. سر به دو پیکر

در ایران باستان
دو فصل بیشتر نبود
زمستان و تابستان
یعنی دو شش‌ماه
زمستان از ابتدای
مهر و تابستان از
ابتدای فروردین
شش‌ماه نخست
سال به جوانی به نام
دموزین تعلق داشت
که نماد پیدایش گل
و شکوفه و نوزایی
درختان بود
شش‌ماه دوم متعلق
به دختری به نام
انین بود
نمادی از باروری و
برکت

شمسی (۱۹۲۵ میلادی) در تاریخ ۱۱ فروردین مجلس شورای ملی گاهشمار خورشیدی ایرانی را به نام‌های ماه‌های ایرانی با ۱۲ ماه و ۳۶۵ روز به رسمیت شناخت. یعنی همان گاهشمار جلالی رسمیت یافت.

منابع:

- ۱ - بهرامی، عسگر - جشن‌های ایرانیان
- ۲ - دکتر آموزگار، زاله - تاریخ اساطیر ایران
- ۳ - دکتر مهر، فرهنگ - دیدی نواز دینی کهن
- ۴ - دکتر وحید، حسین - جشن نوروز (مقاله صفحات ۵ و ۶ ماهنامه رودکی)

دموزین نزد عروسی می‌رود و مویسه می‌کند و می‌گیرد (بارش باران) و سپس چهل روز از فراق پسرش موهایش را می‌کند (بارش برف) تا دموزین را دوباره به زمین بیاورد. این‌س می‌پذیرد به شرط این که دموزین طسوری بیاید که کسی او را نبیند و شناخته نشود تا کسی به جای او به دنیای مردگان نرود. دموزین پنج روز مانده به نوروز به شکل مبدل با چهره‌ای سیاه و لباس‌هایی قرمز و ناشناس به زمین می‌آید (حاجی فیروز) پیام آور شادی و بهار می‌شود. در روز اول فروردین به طور ناشناس وارد کاخ می‌شود و خیر آمدنش در کاخ می‌بیجد اما ۵ روز فردی ناشناس به جای او فرمان می‌راند (میر نوروزی) (بیش از پنج نباشد حکم میر نوروزی «حافظ») پس از ۱۲ روز در روز سیزدهم جهان را به دست می‌گیرد.

روایت سوم: گردش جمشید در آسمان

جمشید پسره و یو نگهبان از بی رمگان است با صفت شیر به معنی روشن و خدا او را به پیامبری برمی‌گزیند. اما چون جمشید خود را گناهکار می‌داند چون خوردن گوشت گاو و گوشت جانوران را به مردم آموخته است، نمی‌پذیرد. اما همیشه بین مردم چهره‌ای محبوب و محترم دارد. در زمان او فراوانی است. نه باد گرم است نه باد سرد، نه مرگ است و نه درد، نه کسی پیر می‌شود نه فرتوت. آموزش هنرهای گوناگون، ساختن ابزار جنگ، نرم کردن آهن، تهیه لباس‌های بزم و رزم، رشتن و بافتن و شستن و دوختن، برقراری طبقات اجتماعی، ساختن خانه و گرمابه و کاخ و ایوان را به دوران او نسبت داده‌اند.

او دیوان را و او می‌دارد که برای او تختی جواهر نشان بسازند. سوار بر این تخت به آسمان می‌رود. مردم از دیدن او بفرز آسمان شاد می‌شوند و به جشن می‌پردازند و آن روز را نوروز می‌نامند و همیشه این روز را پاس می‌دارند.

نوروز اولین روز سال و مبداء هر سال شمسی

در ایران باستان مبداء تاریخ ادواری بود و آن ابتدای سلطنت هر پادشاه بود. پس از برافتادن حکومت ساسانی، ایرانیان زرتشتی مبداء گاهشماری خود را آغاز حکومت یزدگرد سوم قرار دادند با ۱۲ ماه سال به نام‌هایی که امروزه به کار می‌بریم و ۳۶۵ روز. اما در ایران گاهشمار قمری مبنای حکومتی داشت تا در زمان جلال‌الدین ملکشاه سلجوقی (۴۸۵ قمری) و وزیر مشهور وی خواجه نظام‌الملک و به یاری چند تن از دانشمندان نام آور از جمله حکیم عمر خیام، جشن نوروز در اولین روز فروردین را شروع سال نودانستند با ۱۲ ماه در سال و ۳۶۵ روز و سرآغاز آن را هجرت پیامبر (ص) قرار دادند. اما به دلیل تلاطم اوضاع سیاسی ایران این گاهشماری مورد توجه واقع نشد و گاهشمار قمری با مبداء هجرت پیامبر اسلام (ص) از مکه به مدینه با حساب سال و ماه قمری رواج داشت تا در سال ۱۳۴۴ قمری یعنی ۱۳۰۴

نوروز مهندسی

نخستین نشانه‌های ظهور و حضور انسان در ایران به یک صد هزار سال پیش بازمی‌گردد، اما تنها پس از قریب هشتاد و پنج هزار سال و با تغییر آب و هوا، ساکنان فلات ایران یکجانشینی و کشاورزی را آغاز کردند. سفالگری در ایران پیشینه‌ای حدود دوازده هزار ساله و نخستین خانه‌های ایرانیان نیز تاریخی ده هزار ساله دارد. یعنی سن شناسنامه‌ای فن آوری و مهندسی ایرانی حداقل ۱۲۰۰۰ سال است. در این شناسنامه، تاریخ دستاوردهای فنی و مهندسی بسیاری ثبت شده و از آن جمله است:

- * ۸۵۰۰ سال پیش، آغاز نساجی
- * ۷۰۰۰ سال پیش، اولین نقاشی روی سفال و پدید آوردن اولین شهرها- شوش و سیلک
- * ۶۰۰۰ سال پیش، تولید خشت قالبی مستطیل شکل، اختراع چرخ کوزه‌گری، اختراع کوره آجرپزی، اولین کاربردهای مس و دیگر فلزات
- * ۵۰۰۰ سال پیش، اختراع چرخ ارابه، ساخت اولین سرامیک‌ها، ساخت اولین فانوس‌های دریایی در خلیج فارس، بهره‌برداری از معادن مرمر، اختراع ساختمان‌های گنبدی و خربابی
- * ۴۰۰۰ سال پیش، ساخت قوس‌های هلالی و اولین کاربردهای فلز آهن
- * ۳۳۰۰ سال پیش، ساخت زیگورات جغازنبیل، استفاده از آسیاب بادی و لعاب کاری روی سفال

در ادامه این سیر گاه پرشتاب و گاه آهسته، یادمان‌هایی همچون تخت جمشید و پاسارگاد، کانال سوئز، آسیاب‌های شوشتر، تاق کسری، گنبد قابوس، رصدخانه مراغه، مسجد جامع اصفهان و مجموعه کریم‌خانی شیراز پدید می‌آید و قنات، معماری صخره‌ای، قالببافی، گوشواره گنبد، گنبد دو پوسته، شهرسازی با الگوی مدور، پل سد و سد قوسی، تونل‌سازی، سکان کشتی، الکل، ارتفاع باب و زاویه باب، اسطرلاب خطی و کاشی هفت رنگ کشف یا ابداع می‌شود.

اما این رود پهناور، در آستانه قرن بیستم و به هنگام پیوستن به اقیانوس علم و فن آوری غرب به ناگاه از خود تهی می‌شود و آن چنان در آن می‌آمیزد که دیگر نشانی از ایران و ایرانی بر خود نمی‌یابد و جز تک‌رگه‌هایی که در تلاش بازگشت به خویشتن خویش به خیزابه‌هایی کوچک بدل می‌شوند، هیچ چیز خواب این برکه خزه‌آلود را برهم نمی‌زند. در پیشواز نوشدن سال، نامیدن پنجم اسفند به نام روز مهندسی و بزرگداشت آن تلاشی است برای برآشتن خواب این برکه، زدودن خزه‌ها و دمیدن روح نوروز در رگ و پی مهندسی ایرانی، تلاشی است برای این که امسال آن چه می‌سازیم به از پارسال باشد. بیاید در سالی که پیش روست آن چه را طرح می‌کنیم و می‌سازیم با علم روز دنیا روزآمد کنیم و هر کجا که توانستیم در آن روح ایرانی بدمیم.

بیاید روز مهندسی را نوروز مهندسی خود بدانیم. اگر فرصت نمی‌کنیم که در جشن سالانه سازمان خود شرکت کنیم، دست کم دم را غنیمت شمریم و یکی دو ساعت را، فارغ از اشتغالات روزانه، در کنار همکاران خود پای سفره عید خود بنشینیم و همراه باد گذشته‌ها، ذهن را خانه تکانی کنیم، کوزه‌های کهنه را بشکنیم، بر بام اندیشه آتش برافروزیم و طرحی نو در اندازیم.

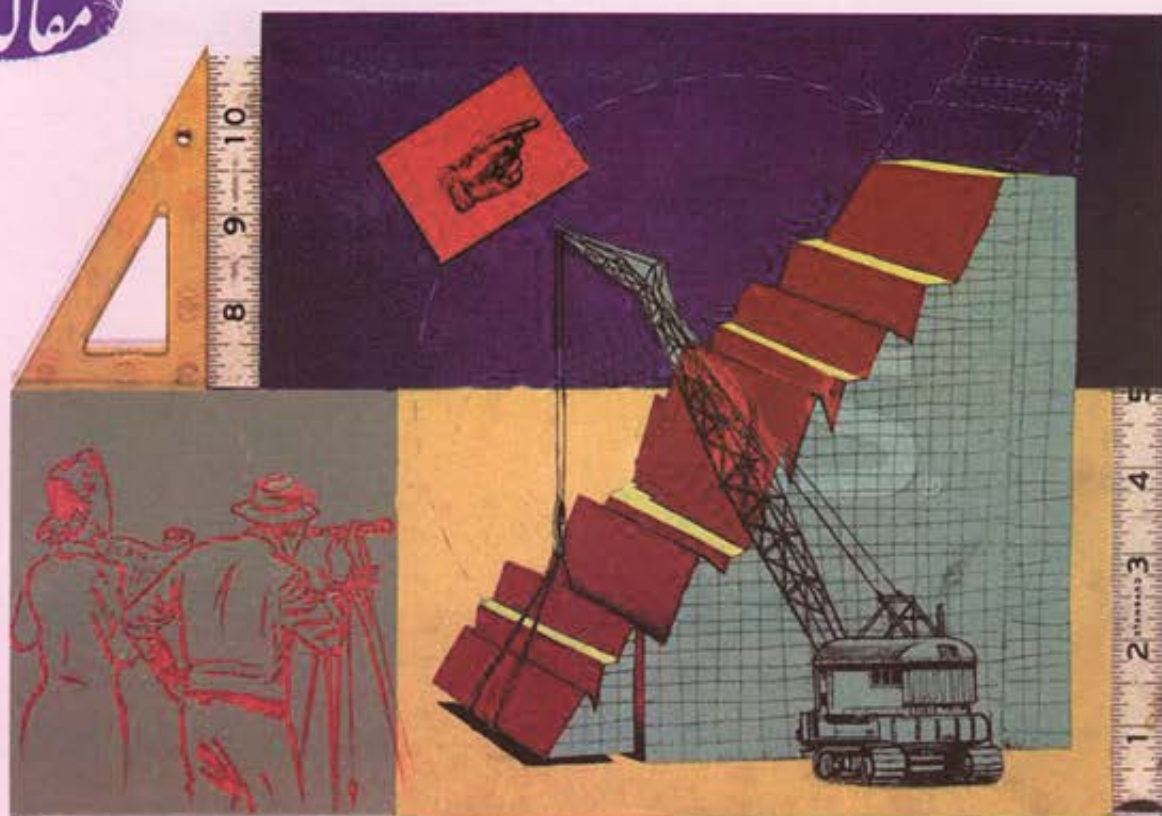
بیاید سیوند و پاسارگاد را آشتی دهیم.

"مهندسی و فن در ایران

زمین همواره با علم، هنر، فلسفه و مذهب روابط ناگسستی داشته است...
تاریخ مهندسی و فنون عبارت از شرح کلیه فعالیت‌های خلاقه بشری است که بنحوی درزندگی و محیط او موثر بوده است.

.....
شواهد و مدارک تاریخی حاکی از آن است که فلات ایران و سرزمین‌های اطرافش مهد تمدن جهان بوده است...
بررسی و مطالعه... می‌تواند تا حد زیادی معرف قدمت، غنا و پیوستگی سنت‌های فنی و مهندسی در تمدن ایران باشد...."

دکتر مهدی فرشاد
تاریخ مهندسی در ایران

تک ستاره درخشان علوم، فنون ریاضی و نجوم

پنجم اسفند ماه را روز مهندس نام داده‌اند. این روز، زادروز تولد دانشمند گرانقدر ایران خواجه نصیرالدین طوسی است. دانشمندی سیاستمدار، نویسنده‌ای مخترع، حکیمی منجم، ریاضی‌دانی اهل معرفت و فیلسوفی بی نظیر در عصر خود. بر این مجال شدیم تا خلاصه‌ای از زندگینامه این دانشمند را به مناسبت فرا رسیدن روز مهندس بیان کنیم.

با حمله هلاکوخان مغول به ایران بر چیده شد. لاجرم خواجه نصیرالدین طوسی به یکی از قلعه‌های ناصرالدین محتشم پناه برد و در عزلت، معروف‌ترین کتاب خود اخلاق ناصری را به رشته تحریر درآورد. سپس به منظور کمک به ایرانیان در خدمت هلاکوخان در آمد و مسبب نرمش او درمقابل ایرانیان شد و جایگاه ویژه‌ای نزد او یافت تا بدان حد که هلاکوخان موقوفات سراسر کشور را به وی سپرد و اجازه داد از عشر آن

محمد بن حسن جهرودی طوسی مشهور به خواجه نصیرالدین طوسی در تاریخ ۱۵ جمادی الاول سال ۵۹۸ هجری قمری در طوس ولادت یافت. وی علوم دینی را نزد پدرش و منطق و حکمت را نزد دایی خود بابا افضل ایوبی کاشانی آموخت و به عقیده علامه حلی یکی از شاگردان او، خواجه افضل عصر خود بوده است.

در زمان وی حکومت اسماعیلیه در سال ۶۳۵ هجری قمری

خواجه نصیرالدین طوسی را استاد بشر لقب داده‌اند. وی مخترع بسیاری از دستگاه‌های نجوم بوده و در کتاب «تذکره» خود بسیاری از نظریات فلکی را روشن و حجم و ابعاد برخی از ستارگان را بیان کرد.

در سال ۶۷۲ هجری قمری در کاظمین بغداد دارفانی را وداع گفت. وی دانشمندی برجسته و مهندسی بی نظیر بود که در افق تاریخ مغول درخشید و این عصر تیره تاریخی را با نور حکمت و دانش خود روشن ساخت.

از او ۱۳۰ رساله در تمام زمینه‌های علم زمان خود، از دین و اخلاق گرفته تا حل پیچیده ترین مقوله‌های ریاضی و کتاب‌هایی بسیار در زمینه اخترشناسی و اختربینی و کتاب‌های معروف اخلاق ناصری و اساس الاقتباس به جای مانده است.

پاره‌ای از آثار وی عبارتند از:

- تذکره نصیریه در هیات
- اساس الاقتباس در منطق
- اوصاف الاشراف در عرفان
- شرح اشارات ابن سینا (به عربی)
- اخلاق ناصری به فارسی
- الکلام فی تحریر عقاید الاسلام
- و بالغ بر ۱۳۰ مقاله و رساله در علوم ریاضی، هیات، منطق، نجوم و علوم طبیعی

(یک دهم) رصد خانه مراغه را دایر کند.

خواجه نصیرالدین طوسی رصدخانه مراغه را بر فراز تپه‌ای در شمال غربی مراغه طوری بنا کرد که طول آن در جهت نصف النهارات و حصار خارجی آن مدور باشد. بنایی بقعه مانند که نور خورشید از بامداد تا شامگاه از دریچه آن به درون می‌تابید و از حرکت نور روی زاویه و درجه بندی‌هایی که به دقت اندازه گیری شده بود، ساعات روز معین می‌شد.

همچنین درون بنای این رصدخانه تمثیل‌هایی از صورت‌های دوازده گانه فلکی، نقشه کره ماه، عرض و طول جغرافیایی هفت اقلیم، نقشه خشکی‌ها و آب‌های زمین، نقشه کوه‌ها، جزیره‌ها و دریاها معین بود. در این رصدخانه به کمک تنی چند از دانشمندان چینی و با ایده و فکر خود، خواجه اختراعات

ویژه و ابزار آلات مهندسی

به منظوراندازه گیری طول،

عرض شهرها، جهت گیری

و اندازه گیری شیب و فرازاها و

تعیین افق در جهات مختلف

انجام داد. در کنار رصد خانه

کتابخانه‌ای بزرگ با چهارصد

هزار جلد کتاب نفیس و

عمارتی عالی برای خواجه

و جماعت منجمان ساخته

شده بود. تمام کتاب‌های

این کتابخانه به دستور

خواجه نصیرالدین طوسی از

اقصا نقاط گردآوری شده

بود و در جوار این مجموعه

مدرسه علمیه‌ای جهت طلاب

نیز ساخته شده بود. خواجه

نصیرالدین طوسی طی ۱۳

سال حکومت هلاکوخان به

گسترش کتابخانه و مرکز

علمیه پرداخت. ارزش والای

این دانشمند در آن است که در عصر سیاه تاخت و تاز این

خان مغول، دوران شکوفایی علم نجوم را در ایران رقم زد. پس

از مرگ هلاکوخان نیز نگذاشت کسی خللی به مجموعه وی

وارد آورد و تا زمان مرگ روی تکمیل ابزارآلات و نقشه‌ها

کار کرد.

این رصد خانه تا زمان فرمانروایی هفت ایلخان مغول نیز

اعتبار داشت یعنی تا زمان سلطان محمد خداپنده. سلطان

محمد خداپنده چند بار از این رصدخانه دیدار کرده بود. در

زمان حکومت اولجایتو رصدخانه ویران شد و ابزارآلات به

تسراج رفت که ابزاری چند از این مجموعه را در موزه‌های

کشورهای خارجی می‌توان یافت.

خواجه نصیرالدین

طوسی را استاد بشر

لقب داده‌اند

وی مخترع بسیاری

از دستگاه‌های نجوم

بوده و در کتاب

«تذکره» خود

بسیاری از نظریات

فلکی را روشن و

حجم و ابعاد برخی

از ستارگان را

بیان کرد

گفت و گو با روسای سازمان از ابتدا تا کنون یک نکته بیش نیست غم عشق و این عجب ...

یک نکته بیش نیست غم عشق و این عجب
از هوزبان که می شنوم نامکور است
در کشوری که فاصله حرف تا عمل، گاه به فرسنگ‌ها
می‌رسد، سخن گفتن از تنظیم و تنسيق واحقاق و.....
حتی در حیطه مهندسی، سهل است و ممتنع. سهل است
چرا که بسیاری گفته‌اند و کسی از ایشان بازخواست
نکرده است که چرا نشد و ممتنع است از آن رو که
اگر کسی پرسید آنگاه چه؟ من این سعادت را داشته و
دارم که از نزدیک با تمام روسای سازمان نظام ساختمان
استان تهران و البته دیگر استان‌ها همکاری داشته‌ام.
وقتی همکاران هیات تحریریه پیشنهاد کردند که با
تمامی روسای سازمان استان از گذشته تا حال مصاحبه
شود، بدون هیچگونه تردیدی استقبال کردم. زیرا همه
ایشان از مدیرانی هستند که بارها در مناصب و مواضع
دیگر، حرف را تبدیل به عمل کرده‌اند. می‌خواستم همگی
بدانیم که چه فکر می‌کنند؟
آیا گمان می‌برند که در کار خود موفق بوده‌اند یا
خیر؟ و چرا؟

در این شماره مصاحبه با مهندس کامیار بیات ماکو رییس
سازمان سال اول دوره سوم را می‌خوانید.
از میان سه رییس دیگر سازمان مرحوم دکتر منوچهر
مزینی به سرای باقی شتافته‌اند که در همین جا یاد ایشان
را گرامی می‌داریم. مهندس سعیدی کیا وزیر مسکن و
شهرسازی اعلام نمودند که اصولاً اهل مصاحبه نیستند
و مصاحبه با دکتر بهبهانی در صورتی که وقتی به ما
اختصاص دهند، انجام و در شماره آینده چاپ خواهد شد.
سر دبیر

انتخاب برده و بنده وجود ندارد. البته ممکن است انتخاب وزیر مطابق میل من یا دیگری نباشد ولی وی تنها قادر است از میان دو یا سه گزینه ای که ما در اختیارش گذارده ایم انتخاب کند.

این از پاسخ مهم ترین ایراد منتقدان مردمی بودن سازمان. ولی من هم از ایشان سوالی دارم:

آیا بدیلی برای این سازمان و این قانون داریم؟ اگر نداریم، فعلا از این سازمان و قانون - به قول فرنگی ها - مثل یک ابزار ویژه (Special Vehicle) استفاده می کنیم و به موازات آن، سازمان مردمی (غیردولتی) ایده آل خود را می سازیم و آن وقت با خیال راحت در سازمان فعلی را می بندیم و تحویل می دهیم.

در مملکتی که برای کار کردن هزار و یک تمهید لازم است ولی کار کردن را حتی با یک بهانه کوچک می توان کنار گذاشت، آیا انصاف است که با طرح این مباحث نظری و شکلی وقت را بکشیم؟ به نظر من، بسیاری از تکرار کنندگان این ایده از آن، سنگری برای پوشاندن بی عملی و عدم تحرک خود ساخته اند. نه تنها در ایران بلکه در تمامی جهان، راه در حین رفتن و حرکت ساخته می شود.

خوب است که وضعیت دیگر استان ها یا حتی شهرستان های استان تهران را با شهر تهران مقایسه کنیم. آن جا که به جای نظریه پردازی وارد عرصه اجرا شده اند، به خواسته های مهندسان و نیز اعتلای ساخت و ساز شهری بسیار نزدیکترند. خوب به هر حال، آیا اصلا این ساختن در حین رفتن آغاز شده است یا خیر؟

بله بی تردید، ما از نقطه آغاز بسیار دور شده ایم ولی به قیمت آن که زمان زیادی را در چالش های نظری تلف کرده ایم. نظام استان در اصلاح آئین نامه اجرایی ماده ۳۳ و تدوین شیوه نامه آن نقش مهمی داشته است. ما برنامه استراتژیک خود را تهیه کرده ایم و به زودی بخش های اولویت دار آن را اجرایی خواهیم کرد. ۱۶ دفتر نمایندگی در استان گشایش یافته که به زودی افزایش هم خواهد یافت و..

اصلی ترین نقطه ضعف سازمان از نظر شما چیست؟ تمرکزگرایی و عدم مشارکت اعضا.

آیا این تنها نظر شماست یا در میان هیات مدیره مدافعان دیگری هم دارد؟

برآورد من از مباحثات دو به دو و نیز آن چه در هیات مدیره گذشته این است که تمامی هیات مدیره با این نظر موافقت. سازمان همواره از سر دلسوزی خواسته است همه کار را خودش انجام دهد. اما یک نهاد تنها می تواند سیاستگذاری و نظارت را توأما انجام دهد و در این صورت باید کار اجرایی را به دیگران واگذارد. تداخل نظارت و اجرا غالباً فساد آور است و باید حتی الامکان از آن اجتناب کرد.

چطور؟

با توجه به برنامه های توسعه کشور و عملکرد سازمان در چند دوره فعالیت آن، سازمان در آینده چه جایگاهی در ساخت و ساز شهری خواهد داشت؟

چشم انداز ۲۰ ساله و برنامه چهارم توسعه عمرانی کشور و تاکیدات اخیر بر اجرایی شدن اصل ۴۴ قانون اساسی همگی حکایت از گرایش قوی تصمیم سازان کشور به خصوصی سازی و کوچک کردن دولت دارد و بنابراین به صورت نظری، نقش و جایگاه آتی سازمان نظام مهندسی ساختمان در ساخت و ساز شهری می تواند فراتر از حال حاضر باشد، اما در عمل همه چیز به خود ما بستگی دارد. اگر ما ارزش سازمانی مردمی (غیردولتی) با ۱۱۰۰۰۰ عضو مهندس را بدانیم و از این توان استفاده کنیم، خواهیم توانست بر همه سیاست گذاری های ساخت و ساز شهری در تمامی ترانزها اثر بگذاریم. ولی اگر کماکان گمان بریم سازمان منحصر به اعضای هیات مدیره است و این ۲۵ نفر قادرند و بایستی همه کارها را صورت دهند، حتی از آنچه تاکنون به دست آمده است عقب خواهیم نشست.

شما سازمان را مردمی (غیردولتی) خواندید، در حالی که بسیاری آن را غیردولتی نمی دانند....

بله درست می گوید. ممکن است برخی به لحاظ شرایطی مانند اجبار در عضویت، آن را مردمی (غیردولتی) ندانند یا انتخاب رئیس شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان "کشور" توسط وزیر مسکن و شهرسازی را

موجب غلبه دولت بر سازمان تلقی کنند. سه دوره است که اعضا و رئیس شورای مرکزی به صورت دو مرحله ای، یعنی ابتدا دو یا سه برابر توسط اعضا و سپس اعضای اصلی و رئیس شورا توسط وزیر مسکن انتخاب شده اند ولی هیچگاه تابعیت یا حداقل هماهنگی کامل میان این شورا و وزیر مسکن وجود نداشته است. حتی برخی اوقات در گیری های بسیار شدید میان ایشان بوجود آمده است، از جمله در مورد مساله انبوه سازان در دوره وزارت مهندس عبدالعلی زاده.

علت هم روشن است، وزیر بالاخره بایستی از میان منتخبان اعضا انتخاب کند و این منتخبان دارای شان مساوی و با قدری بالا و پایین واجد توانایی های مشابه اند و به همین خاطر امکان

خوب است

که وضعیت

دیگر استان ها یا حتی

شهرستان های استان

تهران را با شهر

تهران مقایسه کنیم

آن جا که به جای

نظریه پردازی وارد

عرصه اجرا شده اند

به خواسته های

مهندسان و نیز اعتلای

ساخت و ساز شهری

بسیار نزدیک ترند

خوب به هر حال، آیا

اصلا این ساختن در

حین رفتن آغاز شده

است یا خیر

مهندس مربوط می شود و امید است که در صورت برقراری این روش دست مهندسان در الزام مالک به رعایت مقررات ملی ساختمان بازتر شود.

* ارائه خدمات مشاوره حقوقی و مالیاتی. برای حمایت از مهندسان در خصوص مسایل حقوقی و مالیاتی، مشاوران این امور در سازمان حضور یافتند.

* تعریف جدیدی به نام مقطع زمانی صورت پذیرفت. قبل از این تعریف، در انتهای هر سال، اگر برگه های شهرداری مهندسان تهرانی مصرف نشده بود به اصطلاح سوخت می شد و به همین دلیل مهندسان برای جلوگیری از این امر در یک وضعیت رقابتی با قیمتی نازل برگه ها یا به عبارتی خدمات خود را می فروختند. از آنجا که نابودی کامل برگه فروشی میسر نبود، پیشنهادی دادیم که با موافقت وزارت مسکن عملی شد. بر اساس این مصوبه، تعداد کارهای مجاز مهندسان در هر مقطع زمانی تعریف شد و یکی از دلایل مهم فروش ارزان خدمات از میان رفت. البته کارهای دیگری نیز صورت پذیرفته که از حوصله این مقال خارج است.

یکی از دشواری های مهندسان متعهد در انجام وظایفشان دریافت مستقیم حق الزحمه از مالک است یعنی در صورت جدیت مهندس بر رعایت مقررات فنی بسیاری از مالکان از این اهرم جهت برخورد با وی استفاده می کنند. بر اساس تعریف جدید، مالک از طریق سازمان با مهندس مربوط می شود

به اصطلاح باید صف از ستاد جدا شود. بهتر است سازمان نقش ستادی (سیاستگذاری و کنترل) داشته باشد و عده دیگری را به امور اجرایی (صف) بگمارد. در این شرایط ضمن سبک تر شدن بار سازمان، کنترل و نظارت نیز بی تعارف و جدی صورت خواهد پذیرفت. به عنوان مثال، در هر مرکز شهرستان - در قالب ماده ۱ قانون نظام مهندسی - تشکلی از

مهندسان ۷ رشته با انتخاب آزاد تاسیس و در نظام استان ثبت شود. این تشکل اموری همچون ارجاع کار به مهندسان و کنترل طراحی، نظارت و اجرا را انجام دهد و دفتر نمایندگی شهرستان و شعبه های آن بر عملکرد آن نظارت کنند. بدین ترتیب کار اعضا به خودشان سپرده شده و برای حفاظت از حقوق خودشان هم که شده با جدیت بر کار نظارت خواهند کرد. قطعاً سطح مشارکت اعضا در انتخابات هم بالاتر خواهد رفت.

در زمان ریاست شما چه کارهایی برای ارتقای جایگاه شغلی و اجتماعی مهندسان انجام شد؟ در این موارد خود را تا چه حد موفق می بینید؟

با وجود گرفتاری های شدیدی که در زمان تصدی من، برای خروج از شرایط پس از تعطیلی سازمان داشتیم ولی سازمان توانست برخی اقدامات را در این زمینه دهد. از جمله:

* دفاع از مهندسان ناظر در رسانه های جمعی. بعد از زلزله بم حملات شدیدی به مهندسان ناظر و سازمان نظام مهندسی ساختمان آغاز شد و با توجه به استقرار غالب رسانه های جمعی در تهران وظیفه پاسخگویی به ایشان بر دوش نظام تهران بود. دفاع محکم سازمان از مهندسان ناظر و تبیین نقش سنگین و حیاتی کارفرمایان و مجریان توانست از باروفشار این حملات بکاهد.

* افزایش تعرفه خدمات مهندسی. بعد از سال ۷۹ مدت ها بود تعرفه حق الزحمه مهندسان افزایش نیافته بود. پس از انجام تجزیه و تحلیل های لازم پیشنهاد افزایش ۷۰ درصدی تعرفه تهیه و به شورای مرکزی و وزارت مسکن ارسال و پیگیری شد. تعرفه مصوب فعلی، که البته متأسفانه در برخی نقاط استان وصول نمی شود، زاده همان پیشنهاد و پیگیری است.

* قطع ارتباط مالی مهندس ناظر با مالک در آئین نامه اجرایی ماده ۳۳ وارد شد. یکی از دشواری های مهندسان متعهد در انجام وظایفشان، دریافت مستقیم حق الزحمه از مالک است یعنی در صورت جدیت مهندس بر رعایت مقررات فنی، بسیاری از مالکان از این اهرم جهت برخورد با وی استفاده می نمایند. بر اساس تعریف جدید، مالک از طریق سازمان با

شورای توسعه نظام مهندسی

راهبردهای مواجهه و عبور از چالش‌ها

دکتر احمد رضا عاملی

عضو شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- مقدمه:

با گذشت بیش از یک و نیم قرن از آغاز علمی شدن فرایندهای ساختمانی و لزوم انطباق با تحولات جدید و از طرف دیگر ورود به "عصر همزمان ارتباطات" و افزایش حیرت انگیز شاخص "سرعت انتقال داده‌ها" و تعمیم شتاب دگرگونی‌ها، به عرصه‌های گسترده‌تر، سرعت ایجاد تغییرات را گریز ناپذیر ساخته است.

به رغم تحولات صورت پذیرفته و شتاب متعاقب آن، ماهیت مهندسی ساختمان در کشور ما و سرعت انطباق آن با مقتضیات عصر حاضر در کش و قوس روال گذشته و فرایندهای معاصر دچار اغتشاش رفتاری بوده و برای مواجهه با چالش‌ها، در بالاتکلیفی تردید و تشویش بسر برده، نه پذیرای ماهیت تغییرات شده و نه از تحرک لازم برخوردار گشته است.

اگرچه بخش اعظم منابع انسانی مرتبط با امور مهندسی

ساختمان و نیروهای تعیین کننده سرنوشت آن، به سلاح علم و تخصص تجهیز شده اند ولی مجال کافی برای ایجاد سریع تر ساختارهای مناسب و انطباق صلاح بهره برداران خدمات مهندسی با مقتضیات معاصر هنوز به وجود نیامده است و بالاخره مهندسی ساختمان در تمدنی که هنگام مواجهه با پدیده‌های نو یا در بزنگاه چالش‌ها نه تنها از گزند روزگار مصون می ماند بلکه بحران‌ها را به فرصت رشد و سرفرازی مبدل می ساخته، اینک سردر گریبان تعمقی است تا واخوردگی‌های سده‌های گذشته را جبران کند.

در صورتی که نیرو محرکه مهندسی را به عنوان عنصر تعیین کننده رشد، پیشرفت و توسعه یافتگی تلقی کنیم و جایگاه تاثیر گذار مهندسی ساختمان را مورد غفلت قرار ندهیم، می توان اذعان داشت که تدوین و ابلاغ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آیین نامه اجرایی آن به رغم چالش‌هایی که در بطن آن ایجاد شده و از بدو امر و طی دهه اخیر با آن مواجه بوده از

شهرسازی اختیارات خویش در حیطه نظام مهندسی را به شورای مذکور تفویض و هرگونه ابلاغی را منوط به تصمیمات شورای توسعه کرده است.

۳- اعضای شورای توسعه

انتخاب اعضای شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان که توسط وزیر مسکن و شهرسازی صورت پذیرفته با تمهیداتی توأم بوده است تا امکان حضور اشخاص حقیقی و حقوقی نهادها، دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای غیر دولتی به نحوی فراهم شود که برای تسهیل در حصول نتیجه، تعداد آنها از ۳۰ نفر فراتر نرود. به منظور فوق علاوه بر مشارکت طیف نسبتاً وسیعی از نظرات و تجربیات موجود کشور، امکان ایجاد نگرش جامع به موضوعات مورد بحث را فراهم آورده، علی‌القاعده بستر اجرای مصوبات را با تعامل مناسب تری هموار کرده است.

از آنجا که دعوت از تمامی اشخاص حقوقی مرتبط با موضوع میسر نبوده است، لذا پیش‌بینی شده که به منظور بهره‌گیری گسترده‌تر از افراد با نقطه نظرات و تجارب متفاوت، امکان جایگزین شدن اشخاص حقوقی با منصب‌های مشابه فراهم شود.

اشخاص حقوقی و حقیقی که تاکنون انتخاب و به جلسات دعوت شده‌اند شامل افراد ذیل‌اند:

- مهندس محمد سعیدی کیا وزیر مسکن و شهرسازی (رئیس شورای توسعه)

- مهندس خواجه دلویی معاون امور مسکن و ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی (دبیر جلسات)

- مهندس سید مهدی هاشمی معاون هماهنگی امور عمرانی کشور

- مهندس سید محمد غرضی رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور

- دکتر علیرضا رهایی رئیس دانشگاه صنعتی امیرکبیر

- مهندس مهدی چمران رئیس شورای اسلامی شهر تهران

- دکتر محمد رضا پدرگر رئیس شورای اسلامی شهر شیراز

- مهندس عبدالصمد مهدوی شهردار شهر اهواز

- مهندس محسن بهرام غفاری رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

- دکتر محمد حسن بازاریار رئیس دانشکده عمران دانشگاه علم و صنعت ایران

- مهندس بهاءالدین ادب رئیس انجمن شرکت‌های ساختمانی

- مهندس غلامحسین عسگری رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان اصفهان

- دکتر حبیب امین فر معاون فنی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

- دکتر محمد ناظمی اردکانی رئیس موسسه استاندارد و تحقیقات

جمله تلاش‌های مثبتی است که در راستای تنسيق امور مهندسی و پایان یافتن نابسامانی‌های مهندسی ساختمان صورت پذیرفته است.

تشکیل شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان که در آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی مورد عنایت قرار گرفته به عنوان بخش مهمی از ساختار پیش‌بینی شده در قانون مذکور، توان بالقوه‌ای است که به نسبت وسعت نظر، دقت، تحرک و عزم و اراده اعضای آن و در تعامل مدبرانه درون و برون ساختاری نظام مهندسی می‌تواند منشاء تحولات سریع و بنیادی در راستای رعایت الزامات عصر حاضر در کشور باشد.

در ادامه این نوشتار به منظور آشنایی بیشتر با شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان و فعالیت‌های آن ضمن تشریح جایگاه قانونی و وظایف شورای توسعه، توضیحات مختصری در مورد اعضای حاضر، دستور کارها و موضوعات مورد بحث در جلسات و همچنین تشکیل کارگروه‌های تخصصی، مطرح و در خاتمه ضمن نتیجه‌گیری از مباحث این نوشتار پیشنهادهایی ارائه شده است.

۲- جایگاه قانونی و وظایف شورای توسعه

در حالی که برای دستیابی به اهداف قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، شوراها، عالی‌نظیر شورای عالی اقتصاد، شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی شهرسازی و شورای عالی امنیت ملی عهده‌دار وظایفی شده‌اند که بدون حضور و فعالیت آن‌ها امکان بررسی‌های جامع و تجزیه و تحلیل سیاست‌های کلان و همچنین تدوین راهبردها و چشم‌اندازهای توسعه کشور میسر نمی‌شد و در غیاب "شورای عالی مهندسی ساختمان" که می‌توانست به عنوان یکی از لوکوموتیوها و نیروهای محرکه اصلی توسعه ایفای نقش کند، شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان "به استناد ماده ۴۰ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال ۱۳۷۵ پس از یک دهه تأخیر و با حضور مهندس سعیدی کیا در منصب وزیر مسکن و شهرسازی تشکیل و رفع معضلات مبتلا به نظام مهندسی را در دستور کار قرار داده است.

وظایف این شورا انجام مطالعات و تحقیقات مورد نیاز برای توسعه نظام مهندسی و اصلاح سیستم کنترل در "مهندسی ساختمان" و گسترش آن در سطح کشور قلمداد شده که از طریق پیشنهاد اصلاح قوانین، تدوین آیین‌نامه‌های قانونی، اصلاح روش‌ها و ساختار اداری و اجرایی و تدوین برنامه‌های آموزشی در سطوح مختلف پیش‌بینی شده است، تا بتواند ارتقای کیفی فرایندها و فعالیت‌های مهندسی ساختمان را در پی داشته باشد.

شایان ذکر است که علاوه بر موارد مندرج در ماده ۴۰ آیین‌نامه اجرایی و به رغم مشورتی بودن جایگاه این شورا، وزیر مسکن و

صنعتی ایران

- دکتر علی کردان معاون وزیر کار و امور اجتماعی و رئیس سازمان فنی و حرفه ای کشور
- دکتر عباس آخوندی عضو هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی استان تهران (شخص حقیقی)
- مهندس فرجامی معاون شهرسازی و معماری وزارت مسکن و شهرسازی
- دکتر عطا اله آیت الهی رئیس جامعه مشاوران ایران
- مهندس جلیل حبیب اللهیان معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران
- مهندس حمید رضا ارشادمش معاون مهندسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

شورای توسعه نظام

مهندسی و کنترل

ساختمان در

بزرگراه مناسبی

رسالت تاریخی را

برعهده گرفته تا بتواند

سکان هدایت را

درهنگامه چالش‌ها به

نحوی تنظیم کند

تا امکان بستر سازی

مناسب تری را از

طریق ایجاد تعامل و

رایزنی بین اشخاص

حقوقی مراکز متعدد

تأثیر گذار و انتظام

بخشیدن به سایر امور

در جهت ارتقای

کیفیت ساخت و ساز

فراهم کند

- دکتر محمود مقدم مدیر

عامل شرکت مادر تخصصی

مدیریت ساخت و بهینه کالای

آب و برق

- مهندس محمود اسکندر

نیا رئیس کانون سراسری

انجمن‌های صنفی انبوه سازان

- مهندس مسعود زریبافان عضو

شورای اسلامی شهر تهران

- دکتر قاسم حیدری نژاد

رئیس مرکز تحقیقات ساختمان

و مسکن

- مهندس علیرضا تابش رئیس

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

- مهندس امیر دادخواه رئیس

هیأت مدیره انجمن صنفی

شرکت‌های پیمانکار تاسیسات

و تجهیزات صنعتی ایران

- مهندس یحیی محمود زاده

رئیس سازمان بسیج مهندسين

- مهندس دستمالچی عضو

شورای مرکزی نظام مهندسی آذربایجان شرقی (شخص

حقیقی)

- مهندس رضا امانی معاون دفتر سازمان‌ها و تشکل‌های

حرفه‌ای

- دکتر احمد رضا عاملی عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان

استان تهران (شخص حقیقی) و عضو شورای توسعه نظام مهندسی

و کنترل ساختمان

۴ - دستور کار و موضوعات مورد بحث در جلسات

شورای توسعه

اولین جلسه شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان که در تاریخ ۸۵/۱/۳۰ تشکیل شد به موضوع گفتگو در مورد اهداف و وظایف شورای توسعه و بحث و بررسی آیین نامه نحوه تشکیل و حوزه اثر شورای مذکور اختصاص یافت. در جلسات بعدی شورای توسعه ضمن تصویب آیین نامه مذکور، نظام نامه اداره جلسات شورای توسعه مورد بحث و تصویب قرار گرفت.

روند جلسات به نحوی تنظیم شده که ضمن ارائه گزارش کار گروه‌های تخصصی، ارجاع موضوعات و نامه‌های رسیده به کار گروه‌ها مورد بحث و توافق قرار گرفته گفتگو، و جمع‌بندی نظرات در مورد موضوعاتی که در دستور کار جلسات قرار داشته حاصل می‌شود.

اهم سایر موضوعاتی که تاکنون در جلسات شورای توسعه مطرح، مورد بررسی و یا تصویب قرار گرفته شامل موارد زیر است:

• تکمیل اعضای شورای توسعه

• تعیین و تشکیل کار گروه‌های تخصصی

• تعیین اعضا و روسای کار گروه‌های تخصصی

• بحث در مورد ساختار و طرز کار گروه‌های تخصصی

• طرح لایحه بیمه مسوولیت حرفه ای عوامل موثر ساخت و ساز

• تشکیل شرکت‌های بازرسی و کنترل کیفیت ساختمان

• دستور العمل صدور پروانه اشتغال به کار آموزش

• دستور العمل صدور مجوز فعالیت مجری آموزش حرفه ای

مهندسان ساختمان

• موارد اضطراری اصلاحات شیوه نامه‌های مرتبط با آیین نامه

ماده ۳۳

• بحث و بررسی در مورد امکان ایجاد نظام فنی و اجرایی

واحد

• گفتگو در مورد تعامل بین سازمان نظام مهندسی ساختمان

استان تهران و شهرداری تهران

• دستور العمل نحوه فعالیت شرکت‌های پیمانکاری تشخیص

صلاحیت شده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی، در

پروژه‌های غیر دولتی

۵ - کار گروه‌های تخصصی شورای توسعه

به منظور انجام وظایف شورای توسعه و نیل به اهداف پیش بینی شده در ماده ۴۰ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، پیشنهادات مختلفی در مورد تقسیم بندی فعالیت‌ها بر اساس دسته‌بندی وظایف پیش بینی شده در قانون نظام مهندسی، اهمیت موضوعات، اضطراری بودن آن‌ها، وسعت مطالب و امکان ایجاد تسهیل نسبی برای اتخاذ تصمیمات، مطرح و پس از رایزنی و اظهار نظر اعضا، نسبت به تشکیل چهار گروه زیر تصمیم گیری شد:

• کار گروه آموزش، پژوهش و ترویج

• کار گروه نظامات صنفی، حرفه ای و مهندسی

• کار گروه کنترل ساختمان و ارتقای کیفیت

• کار گروه اصلاح قانون، آیین نامه ها و شیوه نامه ها

مقرر شد هر کار گروه با ۶ تا ۹ نفر، متشکل از اعضای شورای توسعه و اعضای پیشنهادی تشکیل شود، علاوه بر این مقرر شد در ترکیب اعضای هر کار گروه یک نفر از اعضای شورای مرکزی، یک نفر به پیشنهاد معاون وزیر کشور و یک نفر به پیشنهاد وزیر مسکن و شهرسازی حضور یابند تا از این طریق امکان اظهار نظر و در نهایت تعامل مناسب تر دستگاه های اجرایی مرتبط صورت پذیرد.

جلسات کار گروه ها به طور معمول هفته ای یک بار در وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل و به موضوعات و نامه های ارجاعی رسیدگی می شود و نتایج مصوبات هر کار گروه در جلسات شورای توسعه مطرح تا تصمیم نهایی در مورد آن ها اتخاذ شود.

۶- نتیجه گیری

پس از گذشت حدود یک دهه از تصویب و ابلاغ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آیین نامه اجرایی آن، طیف وسیعی از قضاوت ها در مورد کیفیت حصول دستاوردهای این نظام نوپا به وجود آمده است. طی این مدت دامنه گسترده ای از مباحث نظری و سیاست های اجرایی در اذهان احاد مهندسان فعال ایجاد یا در دستور کار بسیاری از سازمان ها، گروه های تخصصی، تشکل های مهندسی، حرفه ای و صنفی قرار گرفته است.

اگرچه سابقه مباحث کلان نظری مرتبط با نظام مهندسی و کنترل ساختمان در کشور با سالیان عمر مولود خویش تقریباً برابری می کند ولی در سال های اخیر و در حیطه عمل، مجال مناسب تری به وجود آمده تا با تعمق بیشتر چشم اندازهای وسیع تری مورد نظر قرار گیرد.

مروری بر تاریخ گذشته، وضعیت موجود و پیش بینی افق های پیش رو از یک طرف حکایت از افت و خیزهای تاریخی فراوانی می کند و از طرف دیگر بررسی واکنش ها، بستری را به وجود آورده که تدبیری متهورانه در راستای ایجاد تحولات آتی را مطرح می سازد.

متحنی رفتاری نظام مهندسی در غیاب تعامل دستگاه های اجرایی کشور با این پدیده نو ظهور نه تنها سیر صعودی نداشته بلکه منجر به هدر رفتن منابع انسانی شده، تنازعات داخلی، به ویژه توسط صاحبان گرایش های تخصصی هفت گانه، سیر نزولی و شیب منفی را تشدید کرده است.

شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان در بزنگاه مناسبی، رسالت تاریخی را برعهده گرفته تا بتواند سکان هدایت را در هنگامه چالش ها به نحوی تنظیم کند تا امکان بستر سازی مناسب تری را از طریق ایجاد تعامل و رایزنی بین اشخاص حقوقی مراکز متعدد تاثیر گذار و انتظام بخشیدن به سایر امور،

در جهت ارتقای کیفیت ساخت و ساز فراهم کند.

۷- پیشنهادها

با نگاهی گذرا به پیشینه تمدنی کشور و میراث ارزشمند برجای مانده از یک طرف، ظرفیت و استعداد مهندسان فعلی کشور از طرف دیگر و علاوه بر این ها با اندکی تعمق در مورد کیفیت وضعیت تولید ساختمان، تناقضی را در دو زمینه "امکان اوج و شکوفایی تاریخی" و "واماندگی معاصر" آشکار می کند.

به نظر می رسد، زدودن رخوت ایجاد شده فعلی و بستر سازی برای افزایش راندمان استفاده از ظرفیت ها و استعدادهای موجود در وهله اول مستلزم شناسایی آفت هایی است که پیکره مهندسی کشور را با تهدید جدی روبرو ساخته و سپس علاج بیماری و انجام اقدامات مقتضی از

جایگاهی باید صورت پذیرد که امکان تبعیت بلامنازع در راستای آن امکان پذیر باشد.

تشکیل شورای توسعه و حضور اشخاص حقوقی مرتبط با امور ساختمانی اگرچه در شرایط فعلی گام اساسی و بسیار مناسبی بوده و فرصت مطلوبی

را برای رایزنی پیرامون برخی از معضلات و ارائه طریق در مورد آن ها را محتمل ساخته

است ولی به دلیل تعدد مراکز و دستگاه های اجرایی مرتبط و به منظور تاثیر گذاری جامع، مقتدرانه و سریع که از الزامات اولیه برای ایجاد تحولات است،

به نظر می رسد که پیگیری برای تشکیل "شورای عالی مهندسی ساختمان" به منزله یکی از مهم ترین راهبردهای

موثر برای ایجاد دگرگونی های اساسی، تلقی شده و می تواند سرآغاز مدبرانه ای برای ایجاد عزم ملی و از بین بردن رخوت و تنش های پس مانده، از پیکره مهندسی ساختمان و ایجاد تسهیلات مناسب برای رشد و شکوفایی توان بالقوه و والای کشور باشد.

به هر حال بازنگری و اصلاح قانون نظام مهندسی و آیین نامه اجرایی آن و همچنین پذیرش جایگاه نظام مهندسی توسط دستگاه های اجرایی و همکاری موثر آن ها از جمله مهم ترین مباحثی است که می تواند در دستور کار شورای توسعه قرار گیرد و در راستای حفاظت از منافع ملی و مصلحت های عمومی به عنوان راهبردی برای مواجهه و عبور از چالش های موقت تلقی شود.

به نظر می رسد
زدودن رخوت ایجاد
شده فعلی و بستر سازی
برای افزایش راندمان
استفاده از ظرفیت ها
و استعدادهای
موجود در وهله
اول مستلزم شناسایی
آفت هایی است که
پیکره مهندسی کشور
را با تهدید جدی
روبرو ساخته و سپس
علاج بیماری و انجام
اقدامات مقتضی از
جایگاهی باید صورت
پذیرد که امکان
تبعیت بلامنازع در
راستای آن
امکان پذیر باشد

نظام ساخت و ساز کشور در اولین خم کوچه

بحث درباره نظام ساخت و ساز کشور موضوعی بود که در گفت و گو با عبدالله مولوی، عزت الله فیلی، حمید بدیعی و عبدالمجید سجادی نایینی چهار تن از مهندسان قدیمی و فعال سازمان نظام مهندسی کشور مطرح شد.

گفت و گو: سودابه قیصری

با همه کمبودها، مشکلات و سعی و خطاها، نظام مهندسی در مجموع عملکرد خوبی داشته است. اگر واقعا نظام مهندسی بخواهد بحث استحکام بخشی و مقاوم سازی را به صورت مطلوبی در کشور پیاده کند، باید مثل همه کشورها - البته این را در قانون نظام مهندسی هم داریم - تمام عوامل اجرایی دارای پروانه باشند. یعنی نه تنها مهندسان، بلکه کاردانها، معماران تجربی و تمام کارگرانی که مرتبط با ساختمان هستند هم باید کارت مهارت دریافت کنند. مشکلاتی که امروز در نظام مهندسی می بینیم این است که کسی که درگیر سازمان است و عواملی که ساختمان را می سازند (عوامل اجرایی) شناخته شده نیستند، دوره و آموزش کافی ندیده اند و شناسایی نشده اند. ۱۰ سال است از تصویب قانون نظام مهندسی می گذرد و وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کار که ملزم به اجرای این ماده قانونی هستند، نتوانسته اند به اهداف قانون که همان بحث مهارت کارکنان است برسند. بعضی از استانها به طور مستقل برای صدور کارت مهارت اقداماتی کرده اند که تاثیر مثبت آن

مهندس مولوی فارغ التحصیل کارشناسی ارشد معماری از دانشگاه شهید بهشتی است که از سال ۵۶ فعالیت جدی خود را در عرصه ساخت و ساز به ویژه در تبریز آغاز کرد، مهندس فیلی نیز فارغ التحصیل عمران از دانشگاه جورج واشنگتن است که علاوه بر عهده دار بودن سمت شهرداری مرکز استان لرستان، ۲۷ سال است که در پروژه های عمرانی فعالیت کرده است.

وضعیت نظام ساخت و ساز را در کشور چگونه می بینید و چه مواععی سر راه نظام مهندسی وجود دارد؟

فیلی: نظام ما در مقایسه با کشورهای پیشرفته در اولین خم کوچه است. کشورهای پیشرفته بیش از دویست سال است که مقررات ملی ساختمان و نظام مهندسی شان را شروع کرده اند. این در حالی است که در کشور ما حدود ده سال است که قوانین آن به تصویب رسیده و به عبارت بهتر عمری ده ساله دارد که بسیار ناچیز است. اگر چه معتقدم در همین ده سال

را در استان‌ها می‌بینیم.

ظاهراً بحث آموزش هم‌اخریاً مورد توجه جدی نظام قرار گرفته است؟

فیلی: بله این مساله با مهارت ارتباط تنگاتنگی دارد. در بحث مهندسان دارای پروانه اشتغال و ارتقای آن‌ها در پروانه‌هایشان، روشی که اخیراً وزارت مسکن و شهرسازی و نظام کشور شروع کرد یعنی تاکید روی آموزش کارشناسان و مهندسان حین کار و حذف امتحانات ارتقا می‌تواند بسیار مفید باشد. این راهکار، اثر بهتری را بر مهندسی و به روز کردن دانش مهندسان دارد. امیدوارم وزارت مسکن و شهرسازی برای صدور کارت مهارت کارگران ماهر اقداماتی را با همراهی وزارت کار انجام دهد تا بتوانیم مساله نیروی انسانی ماهر را در کلیه سطوح نظام مهندسی داشته باشیم.

در واقع شما با حذف امتحانات موافق هستید و آن را برای مهندسان مفید می‌دانید؟

فیلی: ما با امتحان ورودی موافق هستیم ولی برای یک بار ورود به سازمان که همان امتحان پایه سوم یا اول است ولی برای ارتقا فکر می‌کنم آموزش‌ها، کلاس‌ها، همایش‌ها و دوره‌های کوتاه مدت، از امتحانات ارتقای گذشته برای بالا بردن دانش روز مهندسان موثرترند.

آنچه مهندس فیلی گفت بحث سخت افزاری بودند، شما به لحاظ نرم افزاری توان ساخت و ساز اصولی را چگونه می‌بینید؟

مولوی: آن‌چه که مهندس فیلی گفتند کاملاً مورد تایید من هم هست، ولی ساخت و سازهای اصولی صرفاً از طریق سیر در مسیرهای قانونی و ضابطه مند کافی نیست، بحث فکر مهندسان و برنامه‌های مهندسی هم لازمه رسیدن به این هدف است. بیشتر می‌خواهم از بعد تخصصی مساله را باز کنم. رسیدن به ساخت و ساز اصولی پیش نیازهایی دارد که به برنامه ریزی در مقیاس‌های محله‌ای، شهری و منطقه‌ای برمی‌گردد. منظورم این است که وجود نابسامانی در ساخت و سازهای فعلی، همه ناشی از کوتاهی دست‌اندرکاران آن نیست بلکه مقداری از آن بر می‌گردد به فقدان طرح‌های بالادست یا پیش نیازهای ساخت و ساز که جایز در نظام ساخت و ساز مملکت اگر خالی نیست، قوی هم نیست. مثال بارز هم ساماندهی کاربردی شهری ماست که هم اکنون دارای نابسامانی و ناهنجاری‌های بارزی است. این مساله بیشتر به این بر می‌گردد که در شهرهای ما هیچ اقدامی در زمینه طراحی کاربردی و تدوین اصول برای طرح‌های زیر دست انجام نشده است، بنابراین اغلب به سردرگمی و فقدان برنامه می‌رسیم. لاجرم مدیران توسعه شهری اغلب تصمیمات آبی و مقطعی و بسی ارتباط با هم می‌گیرند. نمونه بارز هم فروش تراکم است که مجموعه این‌ها منجر به آشفتگی در ساخت و ساز شهری می‌شود. ولی اگر به حیظه فعالیت‌های مهندسی خارج از قوانین و آیین‌نامه‌هایی که به آن

اشاره شد برگردیم، طبیعت و اقتضای کار مهندسی همین است. کار مهندسی یک کار گروهی است و نتیجه مطلوب را جز از فعالیت دسته جمعی نمی‌توان انتظار داشت. خوشبختانه در ماده ۳۳ آیین‌نامه قانون و اخیراً شیوه‌نامه‌ای که در این ارتباط تنظیم و ابلاغ شده است، ارجاع به فعالیت مهندسی به صورت دسته جمعی آن هم به صورت ابزار تشویقی و نه اجباری دیده شده است. همه ما می‌دانیم که کار ساخت و ساز به عبارتی کار معماری مجموعه‌ای از فعالیت‌های رشته‌های هفت‌گانه در ساختمان سازی است که فعالیت آن‌ها بدون حضور در کنار هم به نتیجه مطلوب نخواهد رسید. در شیوه‌نامه این موضوع به دقت مورد بررسی قرار گرفته است.

فیلی: شیوه‌نامه مشکلات زیادی دارد و با این که چندین بار به وسیله کمیسیون‌های مختلف بررسی شده ولی هنوز هم بعضی از استان‌ها در اجرای برخی از موارد آن مشکل دارند. در مجموع اگر همه شیوه‌نامه بتواند شکل اجرایی بگیرد، فکر می‌کنم کار اصولی و تغییرات بنیادی و کلی در نظام داده می‌شود.

مهندس مولوی شما خودتان پای ثابت کمیسیون‌هایی بوده‌اید که مهندس فیلی به آن اشاره کردند. به نظر شما آیا ما شیوه‌نامه را خوب نوشته‌ایم یا این که اصولاً شیوه‌نامه نوشتن کار نامناسبی است؟

مولوی: شیوه‌نامه همان‌طور که از اسمش هم مشخص است، هدایت برخی از فعالیت‌هایی است که در جامعه وجود دارد و جا افتاده است. این تعریف صرف نظر از غلط یا درست بودن آن است ولی به هر حال آن فعالیت‌ها در مسیر دیگری افتاده‌اند. بنابراین طبیعی است که در بدو ورود به این مسیر جدید، واکنش‌ها، برخوردها، تضاد سلیقه‌ها و مواردی از این دست بروز کند طوری که در این شیوه‌نامه هم این اتفاق افتاد. تا جایی که تأثیرات این شیوه‌نامه حتی در مدیریت شهری (مثلاً شهرداری) که تا روز ابلاغ به گونه‌ای بود و بعد از آن باید به شکل دیگری می‌شد، با مقاومت آن دستگاه مواجه شد. در مجموع من هم با شما هم عقیده‌ام که نوشتن شیوه‌نامه برای روندی که موجودیت دارد، نمی‌گویم کار غلطی است ولی کار راحتی نیست. ولی در مواردی که زمینه موجود، خود معیوب و نارساست، اگر شیوه‌نامه با اهداف والاتری تنظیم شود اعمالش می‌تواند-ولو با سختی- به نتیجه‌ای بهتر از وضعیت قبل منجر شود و این توانستن، مشروط به همکاری همه نیروها و عوامل موجود در این قضیه است. ما امیدواریم همه دستگاه‌هایی که در شیوه‌نامه دخالت دارند این همکاری و همدلی را با هم به خرج دهند و تازه در این صورت است که معایب و مغایرت‌های شیوه‌نامه رو می‌شود و آن وقت باید رفع ایراد کرد.

از نظر شما مدیریت واحدی که بتواند این مسوولیت را به عهده گرفته و پیش ببرد چه نهاد یا سازمانی می‌تواند باشد و در جهان توسعه یافته مسوولیت عمومی ساخت و ساز شهر به عهده چه وزار تخانه‌ای است؟

کنید. این تشتت است نه تعدد. این تشتت در نظام ساخت و ساز راه به جایی نمی‌برد و ایجاد تناقض می‌کند. جاهایی می‌بینیم یک دستگاهی کاری را انجام می‌دهد که برنامه‌های مطالعه شده یک دستگاه دیگر را خراب می‌کند. مثال‌های متعددی در این زمینه هست و ناهماهنگی‌های بسیار وحشتناک. مدتی بود که متولی تهیه طرح توسعه شهری، وزارت مسکن و شهرسازی و مجری آن شهرداری بود. یعنی وزارت مسکن طرح و سناریو برای شهرداری، و وزارت کشور تهیه می‌کرد در حالی که تهیه کننده طرح از مشکلات مجری خبر چندانی ندارد. الان این مشکل تا حدی حل شده است. یعنی تهیه طرح و توسعه شهری را به عهده شهرداری‌ها گذاشته‌اند که خودشان، دردشان را منتقل کنند تا دواي کارشان را بگیرند. ولی این همه کار نیست. به نظر من مقیاس درشت به ریز تمام برنامه‌ها و اهداف کاربردی مملکت قابلیت وصل شدن به یکدیگر را دارند. این سیستم برنامه ریزی است و مهم نیست در اختیار چه نهادی باشد، هر نهادی که می‌خواهد آن را انجام دهد. در همین مقطع هم میان وزارت مسکن و سازمان مدیریت در زمینه تهیه دو طرح که یکی کاربرد ملی و دیگری آمایش سرزمین بوده ناهماهنگی به وجود آمده است. بنابراین همه این‌ها چنانچه زیر لوای یک دستگاه (مهم نیست کدام یک از آنها) جمع شوند، به نظر من به نتیجه مطلوب تری می‌رسند.

دکتر حمید بدیعی: مردم به تجربه بیشتر اتکا دارند

دکتر حمید بدیعی رییس سازمان نظام مهندسی استان کرمان است. وی دکترای سازه و زلزله دارد و در بازسازی سازمان نظام مهندسی در کنترل طرح و نقشه و انتخاب ناظر مشارکتی جدی داشت. بدیعی یکی از فعالان عرصه آموزش، کنترل، ماده ۳۳ و آیین‌نامه، مقررات و مسایل حقوقی است. وی ۲۱ سال سابقه تدریس در دانشگاه را دارد و از سال ۸۲ عضو هیات مدیره سازمان نظام کرمان و پس از آن به عنوان رییس سازمان انتخاب شد. گام‌هایی که باید برای رسیدن به ساخت و ساز اصولی

فیلی: معضلات ساختمان و عدم موفقیت و معایب ساخت و ساز در بخش سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری به دو یا سه عامل نیست. می‌دانید که یکی از مشکلاتمان در بخش اجرایی، نبودن مساله سبکی است. وقتی این مشکل در مملکت هست شما هر جوری که مدیریت بکنید، کارتان خراب می‌شود ولی در عین حال که مشکل است بگویم چه کسی یا نهادی باید متولی این امر شود، اما به نظر من در ساخت و ساز شهری اگر واقعا خود قانون نظام مهندسی پیاده شود، از این جهت که تمام نیروهای فنی زیر یک چتر جمع شده و در کنار یکدیگر قرار دارند، می‌تواند ارگان خوبی برای این کار باشد. کدام ارگان را سراغ دارید که بتواند به اندازه سازمان نظام مهندسی این تعداد نیروی فنی را در کنار هم جمع کند.

یعنی شما مدیریت ساخت و ساز شهری را به سازمان نظام مهندسی می‌سپارید؟

فیلی: بخش نظارتی اش را.

پس بخش مدیریتی اش را چگونه؟ علت نابسامانی ساخت و ساز یکی عدم بستر سازی و عدم نیاز در جامعه و دیگری مساله مدیریتی است. به نظر شما یک مجموعه مدیریتی که به همه این موارد از جمله بخش نظارت، بازرسی و کنترل بپردازد، وزارت مسکن است یا کشور؟ و آیا این تفکیک درست است؟

فیلی: ساخت و ساز در کشور ما یک مدیر ندارد. ما وزارت مسکن را داریم، گروه نوسازی و تجهیز مدارس را داریم، وزارت کشور یا ارگان‌هایی مثل تربیت بدنی را هم داریم. هر کدام از این وزارت خانه‌ها تشکیلات مستقلی دارند که عملاً آن‌ها هم با یکدیگر برابر نیستند. اگر منظور شما این است که در مدیریت واحد همه این‌ها زیر یک چتر باشند یعنی ساخت و ساز به طور اعم از دولتی و خصوصی، من فکر می‌کنم حداقل ۲۰ مدیریت در کشور ساخت و ساز را هدایت می‌کنند. اگر وزارت مسکن بتواند همه امور ساخت و ساز را زیر نظر بگیرد بسیار خوب است. این وزارتخانه می‌تواند در بخش نرم‌افزاری نیروهای نظام مهندسی را به کار بگیرد و در بخش تولید با وزارت صنایع همکاری کند.

می‌توانید نمونه‌های مشابهی را در جهان مثال بزنید؟ چرا ساخت و ساز در جهان منسجم‌تر از ما است؟

مولوی: به استناد شنیده‌ها و مطالعات اندکی که در این زمینه دارم، به نظر این گونه است که اغلب کشورهای توسعه یافته دارای وحدت نظام ساخت و ساز هستند. یکی از اشکالات ما این است که دارای تعدد نظام ساخت و ساز هستیم. در مملکت ما نهادی مثل سازمان مدیریت و برنامه ریزی هست که برای خودش تشکیلاتی مثل پیمانکاران صاحب صلاحیت، بخشنامه، ضوابط، تعرفه و... دارد که وزارت مسکن هم ۱۲-۱۰ سالی است که پا در این مسیر گذاشته است و چیزی سواي آن چه هست را در پیش گرفته و حالا دستگاه‌های دیگر را هم به آن اضافه

برداشتن سود را چه می‌دانید و اگر این اتفاق بیفتد به کجا خواهیم رسید؟

لازم است ابتدا مروری گذرا و کلی بر روند ساخت و ساز اصولی و مهندسی داشته باشیم. دو اتفاق باعث شد ساخت و ساز جریان صحیح خود را پیدا نکند. در زمان گذشته ساخت و ساز توسط مردم انجام می‌شد و آن‌ها این احساس را داشتند و دارند که محل سکونت خود را به دست خود بسازند. نیاکان ما هم این احساس را داشتند. وقتی کسی خانه‌اش را خودش می‌سازد، چون محصول کار خودش است نسبت به آن احساس عاطفی پیدا می‌کند. مهندسان آن طور که باید و شاید نتوانسته‌اند توانمندی و پتانسیل خود را اثبات کنند و به آن‌ها نشان دهند که طراحان، مجریان و ناظران خوبی هستند. همین هم باعث شد تا در کشور مهندسی روال صحیح خود را پیدا نکند. در بحث پزشکی هم می‌توانیم چند دهه قبل را به خاطر بیاوریم که وقتی کسی دندانش درد می‌گرفت، کاری به دندانپزشک نداشت و می‌رفت سراغ کسانی که تخصص نداشتند. در حالی که امروز وقتی کسی مشکل در دندانش پیدا می‌کند به دندانپزشک مراجعه می‌کند. متأسفانه در زمینه فرهنگ ساخت و ساز مراجعه به مهندسان جا نیفتاده است. کار طراحی باید توسط تیم طراحی متشکل از مهندس طراح، نقشه‌بردار و... انجام شود تا محصول آن تبدیل به نقشه‌های اجرایی شده و از هر حیث کامل باشد. اگر این گونه نباشد به جایی می‌رسیم که ساختمان هر روز دچار مشکل جدیدی خواهد شد. من به کار گروهی واقعا اعتقاد دارم.

شما چه راه حلی برای آن پیشنهاد می‌کنید؟

استفاده از مصالح ساختمانی مرغوب و استاندارد است که در کشور ما وضعی اسفبار دارد. کشور ما زلزله‌خیز است و بارها تلفات سنگینی از این بابت پرداخته ایم. ولی متأسفانه همه جا حتی در تهران دیوارهای بلوکی، نیروی زیاد و افراط در استفاده از مصالح ساختمانی و در یک کلمه به هدر دادن سرمایه‌ها را به وضوح می‌بینیم. نهایتاً هم در زلزله بم تجربه کردیم که اگر سازه آسیب نبیند، بسیاری از این دیوارها آسیب می‌بینند و همین مصالح سنگین جان بسیاری از مردم بم را گرفت. متأسفانه در استفاده از مصالح سبک و پرهیز از آجر، حرکتی جدی در کشور صورت نگرفته و عده‌ای که احساس مسوولیت بیشتری دارند، استفاده از Dry wall را ترویج و توصیه کردند. مهندسانی که حساسیت بیشتری داشته‌اند در حد توان خود، به مردم برای استفاده از مصالح سنگین هشدار داده و مصالح سبک را ترویج کرده‌اند.

ممکن است درباره Dry wall توضیح بیشتری بدهید؟

استفاده از این سیستم چند امتیاز دارد که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: سبک بودن، افزایش سرعت کار، جلوگیری از مخاطرات پرتاب آجر و مصالح در زلزله. Dry wall حتی اگر در شرایط اضطراری از دیوار جدا شود

خطر جانی نخواهد داشت، زمینه را برای رعایت مبحث نوزده مقررات ملی هموارتر می‌کند زیرا عایق‌های حرارتی و صوتی به راحتی تعبیه می‌شوند. معتقدم که در زمینه مصالح ساختمانی کارهای جدی زیادی انجام نشده و هنوز حتی در پایتخت، آجر روی آجر گذاشته می‌شود.

وظیفه ترویج این موضوع به عهده چه کسی است؟

تدوین به عهده موسسه استاندارد است. کارهایی هم شده ولی در ترویج این کالای استاندارد مشکل جدی تری داریم و آن این که از طرف مردم رغبتی از آن به عمل نیامده است.

علت این بی‌میلی چیست؟

همان طور که گفتم امروز اگر کسی دندانش درد بگیرد پیش متخصص می‌رود ولی این چرخه در ساختمان سازی همچنان معیوب است.

چه کسانی مقصر هستند؟

رسانه‌ها و کسانی که می‌توانند نقش داشته باشند ولی وظیفه خود را انجام ندادند.

کسانی که وظیفه خود را انجام نداده‌اند را چگونه توضیح می‌دهید؟

دو جریان یعنی رسانه‌ها و مهندسان این مشکل را سبب شده‌اند. هنوز این ذهنیت به سمت صحیح نرفته و شکل نگرفته است و قطعا رسانه‌ها کوتاهی کرده‌اند و از طرف دیگر مهندسان هم نتوانسته‌اند توانایی خود را اثبات کنند.

چرا مهندسان موفق نشده‌اند خود را اثبات کنند؟

به دلیل کارهایی که در چند سال اخیر در رابطه با کنترل و نظارت صورت گرفته است. اگر از ابتدا که نام مهندس با پرونده ساختمان همراه شد، روی کارش نظارت و کنترل می‌شد، این وضع به وجود نمی‌آمد.

نظرتان درباره مردم چیست؟ آیا آن‌ها که ذینفع هستند نباید نقشی داشته باشند؟

مردم به تجربه بیشتر اتکا دارند. کسی که در خانه‌ای خشت و گلی زندگی کرده که ممکن است در مقابل یک زلزله عادی هم تحمل نداشته باشد ولی ۴۰-۳۰ سال دیده که ساختمان کاملا سرپا مانده و مشکل سرما و گرما هم نداشته، دلیلی نمی‌بیند که ساختمان خود را ترک کرده یا تغییری ایجاد کند. زلزله نقطه عطفی بود تا جریان استانداردها را به سمت و سویی جدید ببرد.

ظاهرا مردم برای بازسازی احساس ضرورت کرده‌اند؟

درست است، پس از زلزله بم مردم احساس کردند که خانه‌هایشان نیاز به تعمیر و بازسازی دارند.

نقش کدام یک سنگین تر است، مردم، دولت یا مهندسان؟

من با تجربه اندک خود به این نتیجه رسیده‌ام که متأسفانه روحیه حفظ منافع ملی و حفظ سرمایه ملی و عمومی به طور کلی در میان آحاد مردم ما ضعیف است.

عامل این ضعف چیست؟

یعنی قبل از وقوع فاجعه، با یک دهم هزینه جان مردم را که سرمایه‌های ملی هستند حفظ کنیم؟
 ما این مساله را در سفر رییس جمهور به کرمان مطرح کردیم و امیدواریم حل شود. اگر قرار باشد به پنج هزار کارگر ساختمانی در استان کرمان، حداقل آموزش‌ها را ارائه کنیم، بعید می‌دانم بیش از صد هزار تومان هزینه ببرد. صد هزار تومان هم هزینه خانواده این کارگران در دوره آموزش که مجموعاً برای پنج هزار کارگر یک میلیارد تومان می‌شود. این مبلغ یک هزارم هزینه‌ای است که دولت ناچار شد در بزم هزینه کند. به علاوه ارزش نیروی انسانی تلف شده که قابل جبران نیست.

مهندس عبدالمجید سجادی نائینی:
 مشکلی از نظر توان اجرایی فنی و مهندسی نداریم

مهندس عبدالمجید سجادی نائینی عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران فارغ التحصیل سال ۱۳۵۰ دانشکده فنی دانشگاه تبریز با مدرک کارشناسی ارشد در رشته راه و ساختمان است. وی در حال حاضر مدیر عامل شرکت ساختمانی رامکله، عضو هیات مدیره انجمن شرکت‌های ساختمانی، مدیر اجرایی و عضو هیات مدیره انجمن فارغ التحصیلان دانشگاه تبریز، عضو هیات مدیره شرکت تضمین شرکت‌های ساختمانی و سردبیر نشریه پیام ساختمان است.

وضعیت ساخت و ساز را در کشور چگونه می‌بینید و جهت بهبود و رفع موانع موجود چه پیشنهاداتی دارید؟
 امر مسکن از دیر باز یکی از دغدغه‌های خانواده‌ها بوده کمالین که هر پسر جوانی می‌خواست سامان گیرد "زن" و "خانه" در اولویت قرار می‌گرفت، در نتیجه نیاز به مسکن و تامین آن به یک ضرورت تبدیل شد. در گذشته‌های نه چندان دور چندین نسل در یک واحد مسکونی بسر می‌بردند اما به مرور زمان و با رشد جمعیت، هجوم از روستاها به شهرها،

باید در کنترل و در بسیاری از مراحل، آموزش‌های لازم را انجام بدهیم. این کار در پروژه‌های در حال احداث بسیار کم انجام می‌شود، اگر چه شواهدی وجود دارد که طی چند سال اخیر منحنی رشد خوبی داشتیم. ضمن آن که باید به بحث نظارت هم توجه جدی شود و جریان عملیات ساختمانی باید مرحله به مرحله به تایید مهندس ناظر برسد. این نظارت، کنترل نکات فنی پروژه تا آزمایشگاه و بسیاری از جریان‌های عملیاتی را شامل می‌شود. به عبارت بهتر پنج مرحله باید در دفترچه اطلاعات ساختمان ثبت شود: ۱- طراحی ۲- اجرا ۳- مصالح مصرفی ۴- تست‌های آزمایشگاهی ۵- تطبیق نقشه‌های اجرایی با نقشه‌های مصوب.

در واقع این اطلاعات باید در شناسنامه فنی ساختمان ثبت شود، به طوری که این شناسنامه در هر زمان و مکانی که به دست خریدار ساختمان برسد گویای همه مسایل فنی ساختمان باشد. در کنار همه این جریان‌ها، برای اطمینان خاطر لازم است اکسپ‌هایی (بازرسان فنی یا کنترل مضاعف یا گروه‌های کنترل نظارت) به صورت رندوم بازدیدهایی را از عملیات ساختمان و بررسی صحت و سقم گزارش‌های مهندسان به عمل بیاورند. اگر این اتفاق بیفتد، می‌توانیم اطمینان داشته باشیم که بیشتر ساختمان‌هایی را که می‌سازیم از ضریب ایمنی بالایی برخوردارند.

چرا رغبتی برای مصرف مصالح ساختمانی استاندارد وجود ندارد یا چرا کار طراحی در برخی پروژه‌ها محصول کار جمعی نیست؟

تناقضات آشکاری میان معماری، سازه و تاسیسات دیده می‌شود که این تناقضات میان اصول شهرسازی، سازه و ... هم وجود دارد.

آیا افقی برای حل جدید این مسایل و مشکلات می‌بینید؟

از انصاف نگذریم اگر کار تبلیغی مناسب و فرهنگی در این مورد انجام شود، مردم زمینه رفتن به این سمت را دارند. مثال روشنی می‌زنم: بازسازی بزم در حال انجام است و مجموعه کار به گونه‌ای پیش رفته که می‌توان از ۲۰ نمره به آن ۱۴ داد. اما اگر قرار بود خود مردم بزم با وضعیت درآمدی خود، ساختمان‌ها را بسازند، آیا واقعا می‌توانستند؟ آیا بدون وام، کمک مشاوران و دولت، مردم بزم قادر به انجام این کار بودند؟ نظام مهندسی بیش از ۳۰۰ مهندس را در بزم سکونت داده که غیر از نظارت کار دیگری انجام ندهند. البته علاوه بر بحث فرهنگی باید به بعد اقتصادی آن هم فکر کرد. چه کسی هست که نخواهد در خانه خود آسایش و بهره‌وری داشته باشد؟

یک ساختمان مسکونی حدود ۱۰۰ متر مربع چقدر برای دولت هزینه داشته است؟

فکر می‌کنم با مبلغی که مردم مجبورند به آن اضافه کنند حدوداً ۲۰ میلیون تومان شده است.

آیا بهتر نبود این ۲۰ میلیون تومان را زودتر پرداخت می‌کردیم

کرد درصد بالایی از آن‌ها نیستند- مسلما اولین صدمه آن به سیستم ساخت و ساز کشور خواهد خورد که در اینجا مسوولیت کاری هر فرد جهت یادگیری و نیز مسوولیت خطیر دولت برای آموزش و به روز کردن دانش و تجربه و مهارت مجریان ساخت و ساز آشکار می‌شود. خوشبختانه طبق خبرهایی که بنده دارم اخیرا دفتر توسعه منابع انسانی بخش حمل و نقل وزارت راه و سازمان‌های مختلف دیگر در رابطه با ارتقاء سطح مهارت فنی و افزایش آگاهی و توانایی و آموزش کادرهای فنی مشاغل در صنعت ساخت و ساز دست به کار شده اند که انشالله با همین شیوه و تفکر به کار ادامه دهند، زیرا درصد بالایی از کارگران ماهر و استادکاران ما کار خود را زیر دست استاد خود یاد گرفته و سپس استاد شده‌اند که مسلما این یادگیری به صورت علمی فنی و صحیح نیست.

این مساله می‌بایست زود تر از این‌ها مورد توجه مقامات مملکتی قرار می‌گرفت و در حال حاضر می‌بایست این مساله شدیداً پیگیری شود تا در آینده هیچ فردی بدون داشتن مجوز اجرای کار، در ساخت و ساز دخیل نباشد یا بهتر بگویم امر ساخت و ساز باید فقط به دست توانای حرفه‌مندان، مهندسان، مجریان ذیصلاح و وارد به امور ساخت و ساز انجام گیرد و نه به دست ناواردان منفعت طلب.

البته صحبت‌های من به این معنا نیست که هر مهندسی بخواهد در حرفه خود انجام وظیفه کند از او امتحان گرفته شود چون من اصولا با گرفتن امتحان آن‌هم توسط ارگان دیگری به جز نظام مهندسی کاملا مخالفم.

یعنی امر ساخت و ساز باید فقط به دست حرفه‌مندان و مهندسان و مجریان ذیصلاح و وارد به امور ساخت و ساز انجام گیرد. ممکن است در این مورد توضیح بیشتری دهید؟

وقتی می‌گویم ساخت و ساز منظور فقط احداث سرپناه و مسکن نیست بلکه به طور عام هر سازه‌ای که احداث می‌شود اعم از پل، جاده، شهر یا کارخانه و ساختمان و غیره را در برمی‌گیرد که مسکن و سرپناه نیز یکی از این سازه‌ها است، حال چنانچه به گذشته برگردیم و مروری بر امر ساخت مسکن داشته باشیم، ملاحظه می‌کنید که در ابتدا هر فرد نیازمند به مسکن خود نقشه ساختمانش را مرور کرده و از یک استاد بنای ساختمان ساز نیز دعوت می‌کرد که طبق سلیقه اش ساختمانش را احداث کند ولی آیا امروز می‌توان چنین عمل کرد؟ مسلما خیر.

امروز جهت احداث هر بنایی می‌بایست کلیه مطالعات و محاسبات و نقشه‌های هر سازه‌ای توسط مهندسان مربوطه تهیه و جهت اجرا باز هم به دست مهندسان و مجریان ذیصلاح سپرده شود.

متاسفانه امروز شاهد آن هستیم که بسیاری از ساخت و سازها

تغییر در شیوه زندگی نسل‌های جوان و درخواست رفاه بیشتر و ده‌ها و صدها دلیل دیگر، مسکن به یکی از معضل‌های مطرح روز در تمام کشورها و جوامع بشری تبدیل شده که البته در جوامع و کشورهای که دارای برنامه ریزی کوتاه مدت و بلند مدت هستند این معضل حل ولی متاسفانه در کشور ما معضل و مشکل نه تنها حل نشده بلکه هر روز بیشتر و بیشتر می‌شود. حال چه باید کرد؟

این مساله ایست که تا ندانیم چرا دچار چنین وضعیتی شده‌ایم جوابی برای آن نخواهیم داشت.

به نظر بنده عدم سیاست‌گذاری مناسب، عدم تصمیم‌گیری واحد در مورد اقدامات و سیاست‌ها و شیوه‌ها و عدم هدایت صحیح سرمایه‌گذاری‌ها در مورد ساخت و ساز، بیماری اقتصادی ملی، عدم ثبات نظام اقتصادی و تولید کشور، فاصله عمیق و گسترده بین عرضه و تقاضا، فاقد برنامه بودن و تحت تاثیر فضا سازی‌ها و انفعالی عمل کردن، عدم وجود ارتباط تعریف شده بین سرمایه‌گذار و دولت به منظور حمایت از سرمایه‌ها و از همه مهم‌تر نفوذ انحصارگرایان و باندها در حوزه ساخت و ساز شهری عوامل موثری در ایجاد مشکل هستند و البته باید اذعان داشت که اصلی‌ترین مشکل در حوزه ساخت و ساز شهری ریشه در تعدد مراجع تصمیم‌گیرنده و مجری در ساخت و ساز دارد. حال چه باید کرد؟

یکی از مواردی که قابل توجه است تقاضای بالا برای خرید مسکن است که گرچه امروز جنبه تهدید به خود گرفته اما با برنامه ریزی اصولی می‌تواند تبدیل به نقطه قوت و فرصت شود که این امر نه تنها پاسخگوی نیازمندان به مسکن می‌شود که از التهابات و آشفتنگی‌های موجود در بازار مسکن نیز خواهد کاست و در نتیجه بخش قابل توجهی از مشکلات مسوولان کشور نیز حل خواهد شد.

می‌بایست نهضت تولید مسکن را با سیاست‌گذاری درست و هدایت و حمایت سرمایه‌ها و جذب نقدینگی‌های سرگردان در کشور راه اندازی و با توان‌های فنی و مهندسی کشور که در قالب شرکت‌های انبوه ساز و پیمانکار فعالیت می‌کنند بسیج کرد و شاهد شکوفایی تولید مسکن بود. مسلما با راه‌اندازی نهضت مسکن، صدها حرفه و شغل دیگر نیز پیرامون آن فعال خواهد شد.

در رابطه با آموزش چه نظری دارید؟

قبل از این که به مساله آموزش پرداخته شود، باید مساله مطالعه، تحقیق و یادگیری را مورد بررسی قرار دهیم چرا که علم و تکنولوژی با سرعت برق در حال پیشرفت است و اگر مهندسان، تکنسین‌ها و به طور کلی کسانی که با ساخت و ساز در ارتباطند همواره در حال یادگیری و به روز کردن دانش و آندوخته‌های خود نباشند- که متاسفانه باید اذعان

کافی به آسیب شناسی وضعیت موجود مسکن پردازد و هم زمان می توان از تجربیات و اقداماتی که در کشورهای دیگر در جهت حل این مساله انجام شده بهره برد و پس از جمع آوری کلیه این مراحل، در جمع دیگری راهکارهای اصلی تدوین و برای اجرا به سازمان نظام مهندسی البته با در اختیار گذاردن امکانات و مقدمات مورد نیاز سپرد.

مساله مطرح این روزها بحث مقاوم سازی است، نظر تان در این مورد چیست؟

من تا حال در چندین مصاحبه خود اعلام کرده ام که ما در مملکت خودمان همواره بین دو زلزله به سر می بریم، زلزله ای که حادث شده و زلزله ای که در آینده در نقطه ای از میهنمان حادث خواهد شد و جان هم میهنانمان را خواهد گرفت. چرا و چه باید کرد؟

چرای آن بسیار واضح است. ساختمان ها در برابر زلزله مقاوم نیستند چرا که در زمان ساخت آن ها هیچگونه قانون و ضوابطی برای اجرای ساختمان نبوده یا اگر بوده متاسفانه به دلایلی مراعات نشده. متاسفانه نه کسی پرسشگر است و نه کسی پاسخگو.

شهرهای کوچک و دهات که جای خود دارند چون هیچگونه ضابطه و قانونی برای ساخت و ساز در آن ها وجود ندارد. هر وقت زلزله ای حادث می شود تا مدتی به بحث در باره راه و چاره و احساس همدردی و به وعده و وعید می پردازیم و چون چند ماهی گذشت همه را به باد فراموشی می سپاریم. پس اگر واقعا در فکر جان هموطنان خود هستیم و اگر به عنوان جامعه مهندسی کشور احساس مسوولیت می کنیم، باید در حل این مقوله که همان مقاوم سازی ساختمان ها در برابر زلزله است قدهلم کنیم، آستین ها را بالا بزنیم و به کمک مسوولان و دولت این مساله را سروسامان دهیم.

امروز ارگان ها و سازمان های مردمی زیادی از قبیل سپاه، بسیج و غیره داریم، چرا این سازمان ها و ارگان ها که همگی در کار ساخت و ساز وارد شده اند، در امر بازسازی و مقاوم سازی اقدامی نمی کنند؟

در سال های قبل شاهد بودیم که سازمان نظام پزشکی به کمک وزارت بهداشتی، طرح واکسیناسیون اطفال را جهت پیشگیری از امراض خاصی اجرا کرد، کلیه امکانات مملکتی و نیروها به کار گرفته و کلیه اطفال واکسینه شدند. حال گناه عدم مقاوم سازی ساختمان هایی که در صورت وقوع زلزله جان ده ها هزار نفر را می گیرد به عهده کدام ارگان، سازمان یا وزارت خانه است؟

آیا دولت که وزارت مسکن و شهرسازی یکی از اجزاء آن است، در این مقوله مقصر نیست؟ آنچه مسلم است اگر برنامه ریزی و بودجه و امکانات مورد نیاز در اختیار جامعه مهندسی کشور قرار گیرد مسلما موضوع حل خواهد شد

توسط افراد یا ارگان ها و سازمان های دولتی و غیر حرفه ای و غیر متخصص انجام می شود یا امر ساخت و ساز مسکن که متاسفانه به دست باندهایی به نام بساز و بفروش ها و با استفاده از نام تعدادی از مهندسان ناظر، به امیال شخصی خود دست یافته اند. عده کثیری از این ها قبل از این که به احداث مسکن بیندیشند به منافع مالی و جیب خود می اندیشند که رفع این معضل جز با تقویت و قدرت بخشیدن به سازمان نظام مهندسی امکان پذیر نخواهد بود.

منظورتان از مهندسان گرفتار در باند قدرت بساز و بفروش چیست؟

لازم است که در باره توان فنی و مهندسی خودمان قدری توضیح دهم.

به دور از شعار و خود بزرگ بینی باید اذعان کرد که در مملکت ما توان فنی و مهندسی قابل توجه و قابل اتکایی در هر زمینه ها به ویژه در زمینه ساخت مسکن که دارای پیچیدگی های غامضی هم نیست وجود دارد. زمانی مجبور بودیم برای ساخت سدهای مملکت از نیروها و شرکت های خارجی استفاده کنیم ولی امروز پیمانکاران و مهندسان سدساز ما با سدسازهای بزرگ دنیا رقابت می کنند یا به همین شکل مهندسان شاغل در پروژه های نیروگاهی و نفتی و صنعتی و غیره پس ما مشکلی از نظر توان اجرایی فنی و مهندسی نداریم به ویژه بخش مسکن که دارای پیچیدگی غامضی هم نیست، اما منظور من همان گونه که رییس سازمان در مصاحبه های شان گفتند: ساخت سازهای غیر مجاز و تخلف های ساختمانی در تهران ناشی از مثلث سه ضلعی نظام بزرگ بساز و بفروش های فوق العاده قدرتمند، دفاتر دلالی حاشیه مناطق شهرداری ها و مهندسان ناظری است که در جنبه قدرت اضلاع دیگر گرفتار هستند و بنده به این مهندسان "نام مهندسان" لقب داده ام که البته ارزیابی و آسیب شناسی این مقوله نیاز به فرصت و مجال بیشتری دارد که انشاله در دفعات بعد به آن خواهیم پرداخت.

آیا با آزمون مهندسان برای ورود به حرفه موافقت می کنید؟

همانگونه که در پاسخ سوال قبل گفتم با آموزش کلیه مهندسان برای به روز کردن دانش و اطلاعات آنان موافقم و این مساله را یکی از واجبات هر حرفه و شغلی می دانم اما با گرفتن آزمون از مهندسان توسط ارگان دیگری غیر از سازمان نظام مهندسی کاملا مخالفم و اگر امتحانی باید گرفته شود آن هم با شرایط و ضوابط خاص فقط توسط سازمان نظام مهندسی باید انجام شود.

به سیستم مدیریتی و برنامه ریزی واحدی در جهت بهبود ساخت و ساز مسکن اشاره کردید، این مدیریت واحد چه نهادی می تواند باشد؟

همانگونه که گفتم ابتدا باید درد را شناخت بعد درمان کرد. فکر می کنم اولین قدم تشکیل گروهی است که با امکانات

اسلامشهر از نظر ساخت و ساز آینده خوبی دارد

اسلامشهر این است که رییس آن سابقه‌ای دیرینه در این شهر دارد و مورد وثوق مردم و مدیران است.

او تاکید کرد: همه عناصر مثبت جمع هستند و ما اگر الان نتوانیم از این موقعیت به خوبی بهره بگیریم، ممکن است فرصت از دست برود.

رییس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران در عین حال تصریح کرد: اسلامشهر از نظر ساخت و ساز آینده خوبی در پیش دارد حتی اگر در حال حاضر وضعیت اطمینان بخشی از جهت ساختمان سازی در آن وجود نداشته باشد.

همچنین شهردار اسلامشهر با تاکید بر لزوم اجرای قانون نظام مهندسی ساختمان گفت: کانون مهندسی اسلامشهر سابقه‌ای طولانی دارد و ایجاد دفتر نظام مهندسی گام موثری در ارتقای کیفیت ساختمان‌هایی است که در آینده شاهد آن خواهیم بود. ساختمان‌های اسلامشهر در برخی مناطق از

دفتر نمایندگی سازمان ۱۴ ادی ماه در اسلامشهر افتتاح شد. این دفتر که شانزدهمین دفتر سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران محسوب می‌شود با حضور رییس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران، هیات مدیره، شهردار اسلامشهر، رییس شورای شهر اسلامشهر و جمعی از مهندسان کانون اسلامشهر افتتاح شد. در نشست افتتاحیه دفتر، رییس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران ضمن ابراز خوشحالی از این امر به بحث رعایت و اجرای مقررات ملی ساختمان اشاره کرد و گفت: یکی از مزایای اسلامشهر این است که شهردارش مهندس و آگاه به مسایل فنی و تخصصی است و همین باعث می‌شود بین جامعه مهندسی و مدیریت شهری تلفی مشترکی به وجود آید. در تهران شاید ۱۰ تا ۱۵ درصد از شهرداران این وضعیت را دارند.

مهندس غفاری در ادامه افزود: شانس دیگر دفتر نمایندگی

مقررات ملی ساختمان و ضوابط توسعه شهری به عنوان اصل حاکم بر همه روابط حرفه‌ای در حوزه ساخت و ساز تلقی می‌شود و هدف از ایجاد قانون ایجاد حداکثر هماهنگی میان سازمان‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای در شهرداری‌ها و وزارت مسکن و شهرسازی است. بنابراین یک مجموعه مهندسی باید به عنوان امین و دلسوز مردم و مشاور مدیران، گره‌گشای معضلات شهر باشد. او همچنین یادآور شد: فراتر از موضوع نقشه و نظارت به دفتر بنگرید.

مقاومت ناکافی برخوردار است و بافتی فرسوده دارد که با کوچک‌ترین حادثه‌ای مثل لرزه، ما را با فاجعه‌ای عظیم رو به رو خواهد کرد. او از مقاوم سازی بافت فرسوده به عنوان نخستین اولویت‌های دولت نام برد و اظهار امیدواری کرد که با همکاری دفتر نظام‌مهندسی و کانون مهندسی این امر به طور جدی در اسلامشهر محقق شود. مهندس بهرام غفاری هم در ادامه سخنان شهردار اسلامشهر گفت: در ماده ۲ قانون نظام‌مهندسی اهدافی بر شمرده شده که شاخص‌ترین آن بند ۹ است و در آن آمده است:

« دو سال پیش سازمان نظام‌مهندسی استان تهران نامه‌ای برای شهرداری اسلامشهر فرستاد مبنی بر این که لیست اسامی مهندسان ناظر در این شهر به سازمان اعلام شود. در آن سال شهرداری این اسامی را تهیه کرد، من هم هیچ سمتی در شهرداری نداشتم. بیشتر از همه نیروهای حاضر در شهرداری اصرار داشتند حضور کانون مهندسان را کم‌رنگ کنند». مهندس انوش اسماعیل نژاد رییس دفتر اسلامشهر در روز گشایش این دفتر طی یک گفت‌وگوی کوتاه ضمن بیان مطالب بالا درباره انتخابش به عنوان رییس سخن گفت.

او که حالا نه فقط رییس دفتر نمایندگی نظام در اسلامشهر بلکه عضو شورای شهر اسلامشهر نیز هست و تازه روزهای پر التهاب انتخابات شوراها را پشت سر گذاشته، می‌افزاید: « الان توزیع نقشه در اسلامشهر به این صورت است که دستور نقشه از طرف شهرداری به کانون رفته و کانون سهمیه‌ها را بین مهندسان تقسیم می‌کند».

او این اقدام را یک اشکال می‌داند و توضیح می‌دهد: « از نظر قانون این کار درست نیست. توزیع نقشه‌ها از نظر قانونی باید از طریق دفتر سازمان نظام‌مهندسی انجام گیرد. ضمن آن که توزیع نقشه از سوی کانون باعث می‌شود برخی از مهندسان در چند شهر مسوول نظارت باشند و با توجه به نفوذشان چندین برابر سهمیه خود نظارت کنند. الان کسانی را داریم که در چهار یا پنج شهر مشغول هستند. ضمن آن که کانون باید اجازه ارائه سهمیه به مهندسان را می‌داد که این کار او هم از نظر قانونی درست نبود».

اسماعیل نژاد که از اردیبهشت ماه بر یکی از صندلی‌های شورای شهر اسلامشهر تکیه می‌زند، در عین حال امیدوار است که کار دفتر با همکاری کانون و شهرداری به نحو احسن انجام شود: « یکی از هدف‌های ما اجرای درست مقررات ملی ساختمان است. الان مشکل اجرای ساختمان‌ها بر اساس مقررات ملی در اسلامشهر جدی نیست چرا که مهندسان ناظر این موضوع را رعایت می‌کنند، البته ممکن است در بعضی نقاط مشکل به وجود بیاید که این مساله در تهران هم هست. به هر حال هدف این است که سهمیه ناظران به درستی تقسیم شود و ساخت و ساز اصولی انجام گیرد. البته امیدواریم که شهرداری در این راه به ما کمک کند».

اسماعیل نژاد همچنین درباره موقعیت کانون مهندسان اسلامشهر پس از افتتاح دفتر نظام‌مهندسی معتقد است: « معتقدم که کانون می‌تواند همکاری نزدیکی با دفتر نظام‌مهندسی داشته باشد و ما سعی داریم از الگوی کانون کرج در ارتباط با کانون اسلامشهر استفاده کنیم».

همایش «تکنولوژی‌های بهسازی لرزه‌ای» برگزار شد

می‌کند که «کار اجرایی مقاوم سازی در حال انجام است و این سمینار یکی از دستاوردهای همان پروژه‌ها است. یعنی مادر محیط پروژه‌ها به این نتیجه رسیدیم که برپایی چنین همایشی لازم است. طبیعتاً آثارش هم در همان پروژه‌ها پیگیری می‌شود. ضمن آن که ما یک بخشی را در همایش با عنوان «منشور همایش» داریم که تمام موارد قابل پیگیری را مشخص خواهد کرد. از جمله موارد مطرح شده در این منشور را می‌توان تعریف پروژه‌های کاربردی، طراحی مدل‌های مالی حمایت از پروژه‌ها و... نام برد. یکی از سخنرانان پیشنهاد جالبی را مطرح کرد با عنوان «تلاش برای طراحی نرم افزار جامع بهسازی لرزه‌ای» که همه این‌ها در منشور به تصویب می‌رسد و جنبه عملی به خود می‌گیرد». به گفته دبیر همایش، نظام قیمت‌گذاری در مقاوم سازی به دلیل کاربرد احتمالی تجهیزات نوین با نظام فهرست بهایی متفاوت خواهد بود: «به این که ما از سیستم فهرست بهایی موجود استفاده نکنیم ولی قطعاً آیتم‌های زیادی در مقاوم سازی وجود دارد که در شرح آیتم‌های کلاسیک اصلاً نیست. یکی از تلاش‌هایی که در حال انجام است، کارسنجی و زمان‌سنجی فعالیت‌های مقاوم سازی است که امیدواریم به تهیه راهنمایی برای قیمت‌گذاری کارهای مقاوم سازی منجر شود».

در کنار همایش «تکنولوژی‌های نوین بهسازی لرزه‌ای»، نمایشگاهی از فعالیت‌های چند شرکت ایرانی و خارجی وجود دارد که مریم سالک دبیر اجرایی همایش درباره آن می‌گوید: «بر پایی نمایشگاه یکی از کارهای جنبی همایش است که از تمام شرکت‌های تولید کننده و بهره‌برداران کننده تجهیزات و تکنولوژی نوین مقاوم سازی خواستیم تا فعالیت‌های خود را به نمایش بگذارند. یازده غرفه در این نمایشگاه حضور دارند که خوشبختانه زمینه‌ساز عقد قراردادهایی مهم شده است».

برپایی کارگاه‌های تخصصی هم از دیگر بخش‌های جنبی همایش بود که دو کارگاه موازی بعد از سخنرانی‌های همایش برگزار می‌شد. در این کارگاه‌ها علاوه بر پرسش و پاسخ، متخصصانی از کشور پرتغال نیز حضور داشتند.

همایش دو روزه «تکنولوژی‌های بهسازی لرزه‌ای» ۲۶ و ۲۷ دی ماه در دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد. در این همایش متخصصان ایرانی و خارجی مقاله، تحقیق و سخنرانی‌های خود را با موضوعاتی چون «روش‌های بهسازی لرزه‌ای مدرن»، «آزمایش‌های مهم و موثر غیر مخرب برای شناسایی سیستم و مصالح مجتمع‌های صنعتی»، «نرم افزارهای موثر موجود در ایران برای بهسازی»، «آشنایی با پل‌های مدرن مقاوم در برابر زلزله»، «سیستم‌های میراگر و جداسازی پی ساختمان‌ها برای بهسازی لرزه‌ای ساختمان‌ها» و... ارائه کردند. از نظر برگزارکنندگان همایش، موضوع آشنایی با تکنولوژی‌های نوین بهسازی لرزه‌ای برای نخستین بار است که در ایران و در قالب یک تجمع بین‌المللی مطرح می‌شود.

مهندس برهانی فریدبیر همایش در این باره می‌گوید: «همایش‌های مختلفی درباره «مقاوم سازی» در ایران برگزار شده است ولی این همایش به لحاظ موضوع، تازه است. در این همایش بیشتر مطالب بر آشنایی با روش‌های نوین در سه حوزه مصالح، تجهیزات و نرم‌افزار متمرکز است».

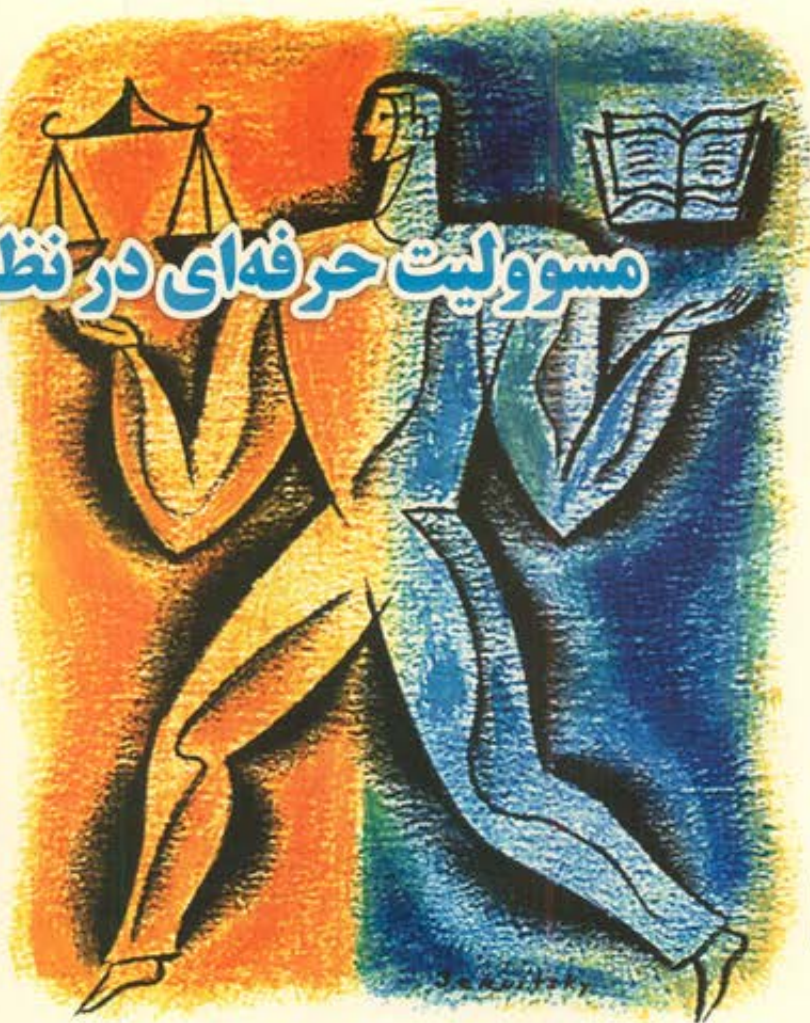
او همچنین افزود: «برگزاری همایش‌ها فعالیت‌هایی است برای جانداختن مقاوم سازی اصولی و نه تجاری. این که شما معتقدید مقاوم سازی، بحث مطرح روز و در حال شتاب گرفتن است، باور درستی است ولی متأسفانه آنچه اکنون وجود دارد جنبه بازار کار و تجاری است، در صورتی که مقاوم سازی، کاری است مبتنی بر تجربه و علم. ما معتقدیم اگر قرار است مقاوم سازی در کشور توسعه یابد، این اتفاق باید به طور اصولی بیفتد».

سهم وزارت مسکن در این همایش به چه میزان بوده و اساساً در مقاوم سازی ساختمان‌های کشور چقدر سهم است؟ این سوالی است که دبیر همایش تکنولوژی‌های نوین بهسازی لرزه‌ای در پاسخ به آن توضیح داد: «متأسفانه ما هیچ ارتباطی با وزارت مسکن نداریم و به عنوان مدیر طرح با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور همکاری داریم. من فکر می‌کنم به لحاظ وظایف قانونی، وزارت مسکن حتماً مأموریت‌های مشخصی به ویژه در زمینه مقاوم سازی و ایمن سازی ساختمان‌های شهری دارد که امیدواریم به این مساله به طور جدی بپردازد». برهانی در عین حال تأکید

مسئولیت حرفه‌ای در نظام مهندسی

نعمت اله جباری
مشاور حقوقی سازمان نظام مهندسی
ساختمان استان تهران

بیمه کنند که بارزترین آن‌ها بیمه و کالت و بیمه مسئولیت مهندسان است. نکته مهم این که مسئولیت حرفه‌ای مهندسان تنها در قبال افراد یا اشخاص ثالث مورد توجه قرار نمی‌گیرد بلکه به دلیل وابستگی مهندسان به سازمان نظام مهندسی عملکرد درست یا ناصحیح آن‌ها بر حیثیت جمعی افراد عضو نیز اثر گذاشته و در یک رابطه متقابل خوشنام بودن جامعه مهندسان تأثیر مستقیم در استقبال مردم از خدمات مهندسان دارد. به گونه‌ای که می‌توان گفت یکی دیگر از

ابعاد مسئولیت مهندسان، صیانت از سرمایه معنوی جمعی ایشان یعنی اعتبار و حیثیت شغلی آنان است و در صورت تخطی (چون این امر با مخدوش شدن اعتبار جمعی مهندسان ملازمه دارد) در مقابل سازمان نظام مهندسی که عهده دار حفظ و حمایت از منافع صنفی است نیز مسوول خواهند بود.

ویژگی‌های مسئولیت مدنی شغلی

ابتدا به این سوال پاسخ می‌دهیم که مسئولیت مدنی - حرفه‌ای چه مشاغلی را شامل می‌شود؟ پاسخ این سوال به تعریف اصطلاح حرفه‌ای بودن بازمی‌گردد. از نظر عرف، افرادی که به حرفه خاصی اشتغال دارند را می‌توان شاغلان آن حرفه نامید، لیکن در تعریف قضایی نمی‌توان همه مشاغل را نمی‌توان مشمول مسئولیت مدنی حرفه‌ای دانست. به نظر می‌رسد می‌توان ویژگی‌های زیر را برای اطلاق عنوان اصطلاح حرفه‌ای به شخص معین برشمرد.

شخصی که به یک شغل به صورت حرفه‌ای اشتغال دارد و از مهارت و توانایی مخصوص به آن شغل برخوردار است، نیاز به

مقدمه:

جایگاه مسئولیت مدنی مهندسان را باید در یک عنوان کلی به صورت مسئولیت حرفه‌ای مطرح کرد چرا که تخصصی شدن بسیاری از مشاغل ناشی از توسعه علوم و فنون، موجب شده تا جامعه از شاغلان در حرفه‌های تخصصی، انتظار دقت و ظرافت بیشتری را در انجام وظایف شغلی خود داشته باشد و به خطاها و اشتباهات آن‌ها با اغماض کمتری بنگرد. شخصی که خود را به عنوان فردی بصیر در حرفه اش و دارای دانش فنی لازم معرفی کرده است یا شخصی که به رغم انتظارات از وی در سطح معینی از مهارت و دانش فنی، عامل بروز خسارت شده است قطعاً مشمول مسئولیت حرفه‌ای قرار می‌گیرد. امروزه تمایل و توجه به مسئولیت حرفه‌ای در حال گسترش است و به این ترتیب علاوه بر پزشکان، وکلا و افرادی نظیر مشاوران مالی و مالیاتی، مهندسان مشاور و ساختمانی نیز در مقابل مشتریان خود و حتی اشخاص ثالث، مسئولیت مدنی حرفه‌ای دارند و به دلیل کثرت دعاوی ناشی از مسئولیت مدنی حرفه‌ای، این قبیل اشخاص ناچار شده‌اند خود را در مقابل خسارات مورد مطالبه مشتریان

دانش و تعلیمات ویژه‌ای نیز دارد. این گونه اشخاص غالباً دارای تشکل صنفی بوده و برای اشتغال در آن حرفه بدوا مورد پذیرش در آن صنف قرار می‌گیرند و تحت ضوابط انضباطی خاص، افعال و رفتار آنان کنترل می‌شود. این اشخاص به تبع تحصیلات و تجارب و مهارت‌هایی که دارند، عموماً از موقعیت اجتماعی بالایی برخوردار هستند و بابت ارزش کار خود نیز دستمزد قابل توجهی مطالبه می‌کنند. در نتیجه این افراد می‌بایست در مقابل جامعه و مشتریان خود مسوولیت بیشتری را بپذیرند.

الف- مسوولیت دو جانبه شاغلان حرفه‌ای

یکی از ویژگی‌های مسوولیت حرفه‌ای، دو جانبه بودن آن است. به عبارت دیگر یک فرد حرفه‌ای علاوه بر مسوولیت‌هایی که مانند افراد غیر حرفه‌ای در رعایت مراقبت‌های لازم، مبنی بر آسیب نرساندن به حقوق دیگران در حین کار دارد به اقتضای شغلی و اعتمادی که کارفرمایان و مشتریان وی به مهارت و کاردانی او دارند، مسوولیت مضاعفی را نیز در قالب قرارداد خدمت برای رعایت حداکثر مهارت فنی خود در انجام آن دارد که به مسوولیت قراردادی اطلاق می‌شود.

ب- مسوولیت قراردادی در نظام حرفه‌ای

یکی از مبانی مسوولیت حرفه‌ای در مقابل اشخاص دیگر، مسوولیت ناشی از قرارداد است. مسوولیت قراردادی در نتیجه اجرا نکردن تعهدات ناشی از آن ایجاد می‌شود. بنابراین نخستین شرط مسوولیت قراردادی وجود قرارداد صحیح میان زیان دیده و عامل زیان است. تخلف از مفاد قرارداد می‌تواند چهره‌های گوناگون داشته باشد. بدیهی‌ترین شکل تخلف از قرارداد مواردی است که متعهد (مهندس) رسماً اعلام می‌کند که از اجرای قرارداد (مثلاً نظارت بر اجرا) استتکاف خواهد ورزید. این اعلام فی‌نفسه برای اثبات تخلف وی از قرارداد کافی و هیچ اقدام دیگری برای اثبات مسوولیت قراردادی لازم نیست.

عدم انجام تعهد به نحو کامل در مدت مقرر نیز از جمله موارد تخلف از قرارداد است به عنوان نمونه، می‌توان به اقدام نکردن ناظر یک ساختمان در موعد مقرر، بدون اعلام قبلی و عمداً نسبت به نظارت و ارائه گزارش لازم اشاره کرد.

در صورتی که کیفیت انجام تعهد نیز به نحو مطلوب نباشد، تعهد انجام نشده محسوب می‌شود. به عنوان مثال چنانچه پیمانکاری در اجرای یک پروژه ساختمانی، رعایت ضوابط و استانداردهای فنی را نکرده باشد و در نتیجه بنای احداث شده استحکام و ایستایی متعارف را نداشته باشد چنین پیمانکاری نسبت به کل قرارداد مسوول خواهد بود. به عبارت دیگر مسوولیت او مانند کسی است که اساساً تعهدات خود را انجام نداده باشد.

از آن جایی که وظایف دارندگان مشاغل حرفه‌ای مانند مهندسان دارای پروانه اشتغال به کار را قانون و آیین‌نامه‌های مربوطه مشخص می‌سازد. در نتیجه اگر در قراردادهای فی‌مابین دارندگان این مشاغل و مشتریان آنان جزئیات مربوط به چگونگی انجام کار مسکوت بماند. باید در این موارد از مقررات و قوانین

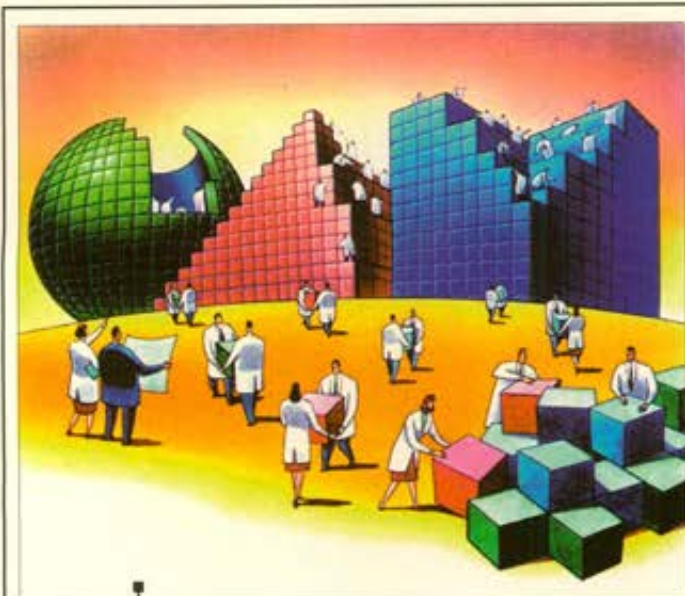
و آیین‌نامه‌های مربوطه برای تعیین میزان مسوولیت استفاده کرد. به تجربه ثابت شده است که احساس عدم مسوولیت حرفه‌ای در انجام وظیفه، خود عامل بی‌دقتی و بی‌مبالایی است. به عنوان مثال به رغم این که در مورد مسوولیت‌های پزشکان در قانون تعزیرات، مقرراتی پیش‌بینی شده است، در عمل شاهد مراقبت‌های بیشتری از آنان در انجام وظایف درمانی هستیم و حساسیت به عمل آمده در این زمینه به حدی است که پزشکان خود را در مقابل مسوولیت مدنی ناشی از خطاهای شغلی بیمه می‌کنند. بدیهی است چنانچه موارد مسوولیت مهندسان در مقابل صاحبان کار به درستی تبیین شود و میزان آگاهی افراد جامعه در این زمینه افزایش یابد، مهندسان برای ایجاد پوشش قضایی لازم در مقابل دعاوی مسوولیت مدنی صاحبان کار، ناگزیر از اعمال مراقبت بیشتر در حین انجام وظیفه و تقویت مهارت‌های حقوقی خود خواهند بود که این مساله به ایجاد امنیت شغلی کمک خواهد کرد. با تدوین و تصویب قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آیین‌نامه اجرایی آن ساختار سازمانی لازم جهت حرکت به سوی نظام حرفه‌ای مهندسی پدید آمد و به دنبال آن با تصویب مقررات ملی ساختمان تا حدود زیادی وظایف شاخه‌های مختلف مهندسی در امور نظارت و اجرا و طراحی و... تعریف شد. رعایت این مجموعه قوانین برای هر گونه اجرای عملیات ساختمانی توسط کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی حرفه‌مند در امور ساختمان الزامی بوده و باید نسبت به رعایت آن همت گمارند. به این ترتیب تعیین حدود و صلاحیت‌های مهندسان ناظر و مجری و سازمان‌ها و مراجع ذی ربط به ویژه با توجه به الزام آور بودن این مجموعه قوانین نشان دهنده آگاهی قانونگذار از مفهوم مسوولیت حرفه‌ای و تلاش در جهت توسعه و گسترش دامنه شمول مسوولیت حرفه‌ای است. حتی در جهت ترویج و آگاهی از مقررات ملی ساختمان وزارت مسکن متعهد به افزایش آگاهی‌های عمومی از طریق تهیه و پخش برنامه از رسانه‌های عمومی، برگزاری دوره‌ها و سمینارهای آموزشی و اعمال روش‌های تشویقی به منظور رعایت مقررات ملی ساختمان شده است. امید است مهندسان و شاغلان در رشته‌های مهندسی ساختمان با آگاهی هر چه بیشتر به مسوولیت‌های خود بر مبنای مسوولیت مدنی حرفه‌ای مراقبت بیشتر در حین انجام وظیفه و تقویت مهارت‌های حقوقی و قانونی خود انجام دهند.

منابع:

- ۱- با وجودی که معمولاً پزشکان قبل از عمل جراحی با شرط تبری از ضمان ناشی از ایجاد خسارت به بیمار، باب طرح دعوی احتمالی مسوولیت مدنی را علیه خود می‌بندند، لیکن به رغم این تدبیر آنان بیم خود را از امکان طرح چنین دعاوی کلیه خود انکار نمی‌کنند.
- ۲- Demogue (Rene) Traite de obligation en general, paris, ۱۹۲۲, no ۲۶۴
- ۳- دکتر ناصر کاتوزیان، حقوق مدنی، چاپ دوم، ۱۳۷۰، ص ۶۷ به بعد

در گفت و گو با روسای دفاتر اندیشه و پردیس عنوان شد

نظارت و کنترل ساختمان در شهرهای جدید

موضوع نظارت و کنترل ساختمان به عنوان یکی از وظایف مهم سازمان استان تهران مورد توجه بوده که می‌بایستی از طریق دفاتر نمایندگی در تعامل با شهرداری انجام شود. در گفت و گو با روسای دفاتر اندیشه (مهندس ابراهیمی) و پردیس (مهندس اصغر عرفان) وضعیت نظارت و کنترل ساختمان در این شهرها مورد بررسی قرار گرفت. البته لازم به ذکر است که این گفت و گو در آخرین روزهای ریاست مهندس سید محمد سید ابراهیمی بر دفتر اندیشه انجام شد.

دفتر اندیشه چگونه راه اندازی شد؟

ابراهیمی: بر اساس تفاهم‌نامه‌ای که میان شرکت عمران شهرهای جدید و سازمان نظام‌مهندسی استان تهران در زمان ریاست مهندس سعیدی کیا منعقد شد، این دفتر افتتاح شد. دفتر نظام‌مهندسی اندیشه توسط شرکت عمران اجاره و تجهیز شد. بعد از افتتاح، ما رایزنی‌ها را برای همکاری با شورای شهر و شهرداری شروع کردیم و از مهندسان خواستیم تا در دفتر ثبت نام کنند. متأسفانه شهرداری اندیشه همکاری لازم را نکرد و ما هیچ وقت نتوانستیم خدمات مهندسی را از طریق دفتر ارائه کنیم.

درست به جایی رسیدیم که قرار بود محور سواالتمان باشد، اما اجازه بدهید قبل از آن، آقای عرفان هم درباره وضعیت پردیس توضیح مختصری بدهند؟

عرفان: پردیس یکی از شهرهای جدید است که بر اساس تفاهم‌نامه باید شهرهای پردیس، بومهن و رودهن را خدمات بدهد. ما از همان اول رایزنی‌های لازم را شروع کردیم و از مهندسان شاغل خواستیم تا در دفتر ثبت نام کنند. قبلاً شرکت عمران بیش از صد نفر مهندس داشت که در آن جا کار می‌کردند. کسانی که به دفتر ما پیوستند حدوداً ۵۰ نفر بودند. ما از همان جا از شهرداران پردیس، بومهن و رودهن دعوت کردیم تا با ما همکاری کنند. حتی با تاکید بر اجرای درست

شیوه نامه به آن‌ها یادآوری کردیم که زحمات شهرداری‌ها به این ترتیب کم تر می‌شود. می‌دانید که منطقه پردیس روی گسل مشا است و به همین دلیل باید از نظر فنی مورد نظارت دقیق قرار بگیرد. متأسفانه نه تنها شهرداری‌ها زیر بار نرفتند حتی جواب نامه ما را هم ندادند. تنها دلخوشی ما به این بود که شهرداری پردیس آماری که می‌خواهیم به ما می‌دهد ولی متوجه شدیم دو سه نفر از مهندسان وابسته به شهرداری، دفتری راه‌اندازی کرده‌اند و تمام نقشه‌ها از شهرداری به دفتر آن‌ها می‌رفت. طبیعی بود که به این ترتیب مهندسان منطقه هم جذب آن دفتر شوند و به تبع آن دفتر ما بایکوت شد.

سالانه چه میزان ساخت و ساز در این جا انجام می‌شود؟ ابراهیمی: اندیشه با وسعتی حدود ۴۰۰ هکتار با حوزه استحفاظی‌اش طرح تفصیلی و طرح جامع مصوب دارد. طرح تفصیلی‌اش سال ۸۲ و طرح جامع سال ۷۵ تصویب شد. در طرح تفصیلی حدود ۱۱۸ هزار نفر جمعیت پیش‌بینی شده است و فازهای ۵، ۴، ۳ و ۲ در این حوزه قرار دارند. توزیع ساخت و سازها به نسبت ۷۰ (آپارتمانی) به ۳۰ (ویلا) است.

چه تعداد واحد مسکونی را شامل می‌شود؟

ابراهیمی: فاز ۳ و ۴ حدود ۱۵ هزار تا ۲۰ هزار تخمین زده شده بود، چون این‌ها بعد از طرح تفصیلی کمی تغییر کرد و به فاز ۵ تعمیم پیدا کرد.

نظارت بر ساخت و ساز در این فازها به چه شکلی انجام می‌شود؟

ابراهیمی: شرکت عمران نظارت عالی و دقیقی قبل از دخالت شهرداری داشت ولی پس از آن، به رغم این که بر اساس نامه وزیر و بر اساس ماده ۳۵ قانون نظام مهندسی به شرکت عمران تفویض شد، ولی شهرداری متأسفانه در این زمینه هم همکاری نکرد.

در حال حاضر چه تعداد مهندس در دفتر دارید؟ آیا برای ۲۰ هزار واحد، مهندس به اندازه کافی هست؟

ابراهیمی: بخش عظیمی از این واحدها متعلق به فرهنگیان و اتحادیه‌های کارگری بود که آن‌ها مهندسان ناظر را خودشان معرفی کردند. ولی بعدها به صورت فردی مراجعه شد و در حال حاضر مهندسان ثبت نام شده دفتر ما به همراه رشته مکانیک ۷۰ نفر هستند.

پس مهندس کم نداریم، به نظر می‌رسد ارجاع کار کم هست؟

ابراهیمی: بله، ارجاع کار از طرف شهرداری است و ... شهرداری چگونه ارجاع کار می‌دهد؟

ابراهیمی: ببینید این گونه است که مالک برای گرفتن پروانه مراجعه می‌کند. پیش‌نویسی هست که اسامی مهندسان را در آن می‌نویسند.

اسم را چه کسی و از کجا داده است؟

ابراهیمی: این‌ها قبلاً ثبت نام کرده‌اند.

یعنی نظام مهندسی دخالتی در این قضیه نداشته است؟

ابراهیمی: خیر

این طور که می‌گویید ممکن است فرد ساکن آن جا هم نباشد؟

ابراهیمی: ابتدا دفتر نظام مهندسی در آن جا افتتاح شد و مهندسان هم آمدند و ثبت نام کردند و توزیع کار هم توسط دفتر انجام می‌شد. به محض آن که شهرداری تاسیس شد، لیست مهندسان را گرفتند، استعلام کردند و آن‌هایی را که در تهران کار داشتند حذف کردند و بقیه را نگه داشتند. تعدادی را هم خارج از آن فهرست ثبت نام کردند و الان هم اسامی‌شان را دارند.

دفتراندیشه بر این لیست نظارتی نداشت؟

ابراهیمی: اصلاً

بر توزیع کار هم نظارتی ندارید؟

ابراهیمی: خیر

پس نتیجه چه می‌شود؟ یعنی فکر می‌کنید مقررات ملی در آن جا رعایت می‌شود؟

ابراهیمی: فکر نمی‌کنم. به دلیل آن که ناظرانی که کار می‌کنند پختگی لازم را ندارند.

وضعیت حق الزحمه‌ها به چه صورت است و محاسبات شهرداری در این مورد چگونه است؟

ابراهیمی: دراندیشه متأسفانه شهرداری ۱۷ درصد از حق الزحمه

مهندسان را می‌گیرد. این درصد در ابتدا به عنوان حق سازمان نظام مهندسی اعلام شد.

آن چه می‌گویید رسمی است؟

ابراهیمی: خیر، رسمی نیست ولی ابتدای امر این موضوع را گفتند و همین طور هم ماند.

در واقع مهندسان این مبلغ را به حساب شهرداری واریز می‌کنند؟

ابراهیمی: دقیقاً و استدلالشان هم این است که ما بابت دریافت این مبلغ، خدمات ارائه می‌کنیم.

پس خدمات را خود شهرداری می‌خواهد بدهد و الان مهندسان ناظرمان زیر نظر شهرداری‌اند، پول را هم خودش می‌گیرد، بالطبع در این شرایط معلوم است که ما نمی‌توانیم هیچ نظارتی داشته باشیم.

ابراهیمی: اصلاً نمی‌گذارند و ما را به نوعی بایکوت کرده‌اند که مهندسان هم به دلیل نگرانی از قطع سهمیه‌شان به دفتر نمی‌آیند. من پیش شهرداری رفتم و ایشان خیلی هم استقبال کردند ولی مشخص نیست چه موانعی وجود دارد.

ما هم به دنبال پاسخ همین سوال هستیم. اگر شهردار موافق است پس چه موانعی باعث می‌شود تا کار در مجرای قانونی‌اش انجام نشود؟

ابراهیمی: شروع این گونه بود که وقتی از شهرداری برای اسامی مهندسان استعلام شد، شهرداری اسم نداد. از شرکت عمران و دو سه نفر دیگر که در سطح شهر فعالیت داشتند، دو نفر انتخاب شدند. شهرداری از همان جا این مشکل را پیدا کرد که چرا نماینده آن جا حضور ندارد. من فکر می‌کنم اخیراً شهرداری به این نتیجه رسیده که نماینده داشته باشد. در عین حال فکر می‌کنم مهم نیست چه کسی باشد، مهم این است که قانون اجرا شود و افراد صالح و سالم در این مسیر قرار بگیرند و وجهه قانونی این دفتر و نظام مهندسی حفظ شود.

نوع نگرش مسوولان ساخت و ساز در پردیس چگونه است؟ منطقه شما خیلی وسیع تر از آن است که در حوزه کاری یک دفتر قرار گیرد؟

عرفان: دفتر ما متولی ساخت و ساز در پردیس، رودهن و بومهن است. ولی اخیراً با ارجاع کار نظارت لوله کشی گاز منطقه وسیعی از پردیس تا فیروزکوه را به ما سپرده‌اند. خیلی از این شهرها مثل فیروزکوه و دماوند قدمتی بیش از پردیس دارند و از نظر تاریخی اهمیت بیشتری هم دارند. مشکلات ما زیاد است. از نظر ساخت و ساز مردم نسبت به دفتر نمی‌توانند نظری داشته باشند و این شهرداری است که نظر خودش را تحمیل می‌کند. یعنی مردم برای گرفتن پروانه به شهرداری مراجعه می‌کنند و شهرداری در ازای دریافت عوارض به آن‌ها نقشه می‌دهد و آن‌ها را به شخص مورد نظر خود معرفی می‌کند.

شخص مورد نظر کجاست و کیست؟

عرفان: یک دفتر است که دو یا سه نفر از مهندسان و وابستگان به دستگاه شهرداری در آن فعالند.

پس می‌شود گفت دورهم جمع شده‌اند و یک کانون درست کرده‌اند...

عرفان: دقیقا همین طور است. در واقع کانون دو یا سه نفره که تمام دستور نقشه‌ها به آدرس آنها می‌رود. اصلا دستور نقشه‌ها را به مالک نمی‌دهند و مالکان ناچارند هر چه آن دفتر بگوید پرداخت کنند.

اعضای این دفتر دارای پروانه اشتغال به کار از سازمان نظام مهندسی هستند؟

عرفان: نه، من چند گزارش هم از کارهای این دفتر را به سازمان دادم ولی متأسفانه عکس العملی از طرف سازمان ندیده‌ام. از زمستان سال ۸۲ شهرداری

در پردیس افتتاح شد. قبل از آن شرکت عمران متولی صدور پروانه بود. بعد از این که شهرداری آمد این امر در اختیار شهرداری قرار گرفت. شهرداری از همان ابتدا دفتری به نام کانون مهندسان را دایر کرد. چند نفری در دفتر مشغول شدند و از آن به بعد تمام دستور نقشه‌ها به آن دفتر می‌رفت.

این کانون مجوز دارد؟

عرفان: خیر، هیچ مجوزی هم ندارد.

سوال اصلی من این است که اعضای این کانون عضو نظام مهندسی هستند یا نه؟ به هر حال در آن کانون باید حق امضایی هم وجود داشته باشد؟

عرفان: قانونا شهرداری باید از مهندسانی استفاده کند که پروانه اشتغال دارند و این مساله هم قطعاً رعایت می‌شود، ولی متأسفانه این مهندسان ما هستند که می‌روند سراغ این کانون و به دفتر نمی‌آیند.

در واقع در آن جا مهندسانی داریم که نظام را دور می‌زنند؟
عرفان: بله واقعیت این است که پول و کار در اختیار شهرداری است. مهندس هم طبیعتاً جذب شهرداری می‌شود. ما قدرتی در دست نداریم و شهرداری برای ما کار نمی‌فرستد. فقط مشکلات و دعوای مال ما است. مالک با ناظر اختلاف پیدا می‌کند و ما باید وقت بگذاریم و آن را حل کنیم. وقتی ناظر را معرفی نمی‌کنیم، چطور می‌توانیم به شکایتشان

واقعیت این است که پول و کار در اختیار شهرداری است. مهندس هم طبیعتاً جذب شهرداری می‌شود ما قدرتی در دست نداریم و شهرداری برای ما کار نمی‌فرستد فقط مشکلات و دعوای مال ما است مالک با ناظر اختلاف پیدا می‌کند و ما باید وقت بگذاریم و آن را حل کنیم

رسیدگی کنیم؟

عرفان: حرف من هم همین است، ما که دخالتی در این امر نداریم، چرا وارد مشکلاتش شویم؟

آیا حدود ظرفیت و صلاحیت اشتغال مهندسان کنترل می‌شود؟

عرفان: اصلا، دفتر که دست ما نیست تا بتوانیم کنترل کنیم، باز هم شهرداری باید این کار را بکند چون کار را او به آنها می‌دهد.

یعنی من به عنوان ناظر می‌توانم در پردیس کار کنم بدون این که ثبت شود؟

عرفان: من این موضوع را در جلسه سازمان هم فریاد زدم. گفتم کسانی که آن جا هستند کار ندارند و کسانی که در جاهای دیگری هستند و پردیس را ندیده‌اند، کار دست آنها است.

ثبت هم نمی‌شود؟

عرفان: خیر، من تمام لیست‌ها و آمار را دارم و برای شورای انتظامی هم فرستاده‌ام. مدرک خواسته‌اند و داده‌ام تا رسیدگی کنند ولی هنوز هم هیچ کاری انجام نشده است. واقعا ظلم است. مهندسی در پردیس هست که صد هزار متر کار گرفته و مهندسی هم هست که یک متر کار به او ارجاع نشده است.

پس عدم همکاری شهرداری پردیس فقط در ارجاع کار به ناظران شما نیست، بلکه مشکل دیگر، بی عدالتی در ارجاع به ناظران است.

عرفان: درست است.

شما هم مشکلی در این زمینه دارید؟

ابراهیمی: خوشبختانه کسی هست که در آن جا مترها را می‌نویسد و به نوبت هم می‌فرستد. حداقل در این حد دراندیشه رعایت می‌شود که امیدوارم پایدار بماند.

یعنی به کسانی که در دفتر شما ثبت نام کرده‌اند هم کار داده‌اند؟

ابراهیمی: به تعدادی از آنها

عرفان: البته مهندسان سراغ آنها رفته‌اند. در دفتر ما هم ۵۰ نفر ثبت نام کرده‌اند ولی باز رفته‌اند سراغ آنها و از آنها کار گرفته‌اند.

پس شما نمی‌توانید به آنها کار بدهید و ناچاراً باید برای کار به شهرداری مراجعه کنید؟

عرفان: درست است ولی اوایل سال ۸۴ دکتر بهبهانی از من خواست چند روزی این جا بپیام تا نامه‌هایی را برای شهرداری تهیه کنیم. بعد آمدند یک اطلاعیه تهیه کردند که به امضای مهندس رزقخواه و مهندس کامرانی رسید. در آن نوشته بودیم هر عضو ما اگر بدون مراجعه به دفتر پردیس از کانال‌های دیگری کار بگیرد ما طبق قانون رسیدگی می‌کنیم. همین الان هم خیلی از مهندسانی که در دفتر ما ثبت نام کرده‌اند در صدندن طوماری را امضا کنند و از مهندسانی که به اسم کانون

در پردیس فعالیت می‌کنند، شکایت کنند.

اصلا چرا مهندسان شما در آن جا کانون مهندسان پردیس را تاسیس نمی‌کنند؟

عرفان: اکثرا از بار مسوولیت شانه خالی می‌کنند. در هر حال حرف من این است که اگر ما با افراد سودجو برخورد نکنیم، همین تعداد مهندسی که در دفتر ما ثبت نام کرده‌اند، می‌روند.

به نظر من تشکیل کانون و مقید شدن مهندسان به آن تشکل بسیار کمک کننده است و چون کانون متأثر از بافت بومی آن منطقه است، شهرداری را به تعامل وامی‌دارد و دنبال حقوق مهندسان می‌رود. نظر شما در این باره چیست؟

ابراهیمی: فکر می‌کنم شهر جدید را باید از شهرهای قدیمی جدا کرد. در شهرهای جدید مهندسان آرام آرام آمدند و آن‌جا محل کارشان شده است. بنابراین به لحاظ هویتی وابستگی به آن شهر ندارند. ولی کسی که در یک محله‌ای زندگی می‌کند و در آن کانونی وجود داشته، از قبل تعاملاتی با شهرداری بوده و کار روی روال خودش انجام می‌شده و مهندسان حق خودشان را می‌گرفتند. این‌جا ما از مهندسان خواستیم تا در قالب یک گروه با شهرداری صحبت کنیم، فراخوان هم دادیم اما توجهی نشد و کسی هم نیامد.

شاید یکی از مشکلات ما در نقاط جدید همین باشد که وابستگی محلی وجود ندارد. واقعا چگونه می‌توانیم موقعیت مهندسی مان را در آن جا استحکام ببخشیم؟

ابراهیمی: من هم می‌خواستم به همین مساله اشاره کنم. باید به شهرهای جدید هویت ببخشیم و تعلق آدم‌ها به آن‌ها را بیشتر کنیم. ما در گفت و گوهایمان با شهرداری مرتب این نکته را گوشزد می‌کنیم که باید به افتتاح دفتر نظام‌مهندسی در شهرمان افتخار کنیم چرا که شهر قانونمند می‌شود. البته زمینه تفاهم به تدریج شروع می‌شود.

عرفان: اصولا در شهرهای جدید به خاطر رقابتی که میان شرکت عمران و شهرداری‌ها هست مشکل وجود دارد. اگر دقت کنید در تمام شهرهای جدید که سازمان دفتر تاسیس کرده با مسایلی همراه بوده است. پردیس، اندیشه، هشتگرد (تا حدودی) ولی جاهای دیگر به آن صورت دچار مشکل نبوده‌اند.

فکر نمی‌کنید دفاتر نظام‌مهندسی به این علت که از طرف شرکت عمران حمایت می‌شوند در تقابل با شهرداری قرار می‌گیرند. به عبارت بهتر شاید تقابل اصلی میان شرکت عمران و شهرداری باشد؟

عرفان: ممکن است این طور باشد ولی برای شهر جدید پردیس این را می‌دانم که هم شرکت عمران و هم شهرداری نمایندگان را به سازمان معرفی کردند. من از طرف شرکت عمران و مهندس سلطانی از طرف شهرداری انتخاب شدیم و ما با همراهی یکدیگر دفتر را اداره می‌کردیم. با وجودی

که مهندس سلطانی از طرف شهرداری معرفی شده بود ولی شهرداری با ما همکاری نکرد.

به هر حال عدم همکاری علتی دارد و نمی‌شود گفت به دلیل وجود نظام‌مهندسی است...

عرفان: قبل از شهرداری‌امور مهندسی به عهده شرکت عمران بودو به هیچ جا هم پاسخگو نبوده است. الان هم شهرداری با همین ذهنیت فکر می‌کند که مثل قبل نباید در قبال جایی مثل سازمان نظام‌مهندسی پاسخگو باشد.

ابراهیمی: شهرداری اصلا با همین عنوان مخالفت خود را شروع کرد که چرا ما نیاشیم، شرکت عمران باشد.

به نظر می‌رسد شهرداری، نظام را اینه تمام نمای شرکت عمران می‌داند در صورتی که چنین نیست. نظام دفتری

مستقل است و شرکت عمران با توجه به ماهیت و سنخیتش کمک و حمایت می‌کند.

ابراهیمی: در واقع دفاتر نظام‌مهندسی در شهرهای جدید بازوهای شهرداری هستند و کمک می‌کنند تا ساخت و ساز به طور دقیق انجام شود.

درصد پولی که در اندیشه و پردیس گرفته می‌شود، چقدر است و آیا با عنوان خدمات مهندسی دریافت می‌شود یا به حساب نظام و ...؟

عرفان: میزان پول حداقل ۱۵ درصد است و واقعا نمی‌دانم به اسم چه کسی یا کجاست و حتی دستور نقشه مستقیم به دفتری می‌رود که این پول آن جا دریافت می‌شود. در خود

صدور پروانه شماره تلفن، آدرس و نام مهندس وجود دارد که دستور نقشه به آن نشانی می‌رود. من دستور نقشه‌هایی را می‌آورم که روی آن نوشته است: با هماهنگی کانون نظام‌مهندسی پردیس.

در حالی که ما در پردیس چیزی به نام کانون نظام‌مهندسی نداریم.

عرفان: درست است و طی یک سال گذشته همه این‌ها را در گزارش‌هایم نوشته‌ام ولی متأسفانه اقدامی نشده است. من واقعا تعجب می‌کنم سازمانی که ۴۵ هزار عضو دارد، سازمانی که خیلی از روسا و اعضای آن نماینده مجلس، رییس جمهور، وزیر و ... هستند، چرا نمی‌تواند این قانون را اجرا کند؟

باید به شهرهای

جدید هویت

ببخشیم و تعلق

آدم‌ها به آن‌ها را

بیشتر کنیم

ما در گفت و

گوهایمان با

شهرداری مرتب

این نکته را گوشزد

می‌کنیم که باید

به افتتاح دفتر

نظام‌مهندسی در

شهرمان افتخار کنیم

چرا که شهر قانونمند

می‌شود البته زمینه

تفاهم به تدریج

شروع می‌شود

تاریخچه مهندسی ترافیک در ایران از دیدگاه مسائل نیروی انسانی و بازار کار

دکتر بهنام امینی

رشته مهندسی ترافیک به عنوان یکی از گرایش‌های مهندسی عمران در اکثر کشورها در مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر تحصیل می‌شود. قدمت این رشته در کشورهای پیشرفته به حدود یک قرن پیش بازمی‌گردد و در این دوران توانسته است اثرات عمیقی در زندگی شهری بجای گذارد. در کشور ما تاریخچه کم‌تر از چهل ساله این رشته همراه با اثرگذاری‌های اندک بوده است. در این مقاله تلاش می‌شود ویژگی‌های کسی و کیفی چهار دهه اخیر مهندسی ترافیک کشور و تحولات نیروی انسانی و بازار کار این رشته مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت با دستیابی به مختصات کنونی، راهکارهایی برای رشد و توسعه این حرفه بدست آید.

مقدمه

حرفه‌های تخصصی نیز مانند انسان‌ها زاده می‌شوند، رشد می‌کنند، به کمال می‌رسند و افول می‌کنند. روند رشد و تعالی برای برخی رشته‌ها ممکن است صدها سال به طول کشد و برای برخی دیگر چند دهه، ولی در این میان ممکن است یک رشته به صورت موضعی و به علل مختلف روند طبیعی رشد خود را طی نکند و باعث بروز ناپایداری و آسیب‌های جدی به جامعه به عنوان مصرف‌کننده اصلی خدمات حرفه‌ای شود.

سیر طبیعی رشد ایجاب می‌کند که در هر مرحله مقتضیات آن دوره عمل شود. حرفه مهندسی ترافیک در ایران شاهد دوران زایش و کودکی سخت و طولانی و سرشار از ناملایمات و کم‌لطفی از سوی متولیان بوده است. دوران بلوغ حرفه همراه با بی‌بهره‌گی و رکود بوده و با این پیش‌زمینه‌ها وارد دوران بزرگسالی شده است، در حالی که در چند دهه گذشته با حضور کم‌رنگ مهندسی ترافیک مسائل و مشکلات ترافیکی ابعاد گسترده‌ای یافته و همگان برای حل آن‌ها انتظار معجزه دارند. با این اوصاف هنوز رویکرد کارشناس گرایانه‌ای به چشم نمی‌خورد. هم اکنون شاهد افزایش فارغ‌التحصیلان

گرایش‌های مرتبط با ترافیک در دانشگاه‌های مختلف هستیم و آمار تربیت نیروی کارشناسی در این زمینه از مرز صد نفر در سال می‌گذرد در حالی که فضای کار و اشتغال در بخش دولتی و خصوصی توان جذب این نیروها را ندارد. اکثر این نیروها جذب زمینه‌های شغلی موازی از جمله ساخت و ساز و کارهای عمرانی می‌شوند.

نکته قابل توجه آن که تغییر گرایش شغلی مهندسان عمران به ترافیک نه در گذشته و نه در حال از جاذبه چندانی برخوردار نبوده است زیرا نه به لحاظ فنی و نه مالی توجیه نداشته است و عملاً تعداد محدودی چنین راهی را پیموده‌اند. ولی به دلیل سهل و ممتنع بودن این رشته ورود اشخاص غیر متخصص در غیاب اصحاب حرفه به وفور و به راحتی صورت می‌گرفته است و این اشخاص پس از سالیان متمادی آزمون و خطا سوابقی اندوخته و در زمره کارشناسان قرار گرفته‌اند.

دهه پنجاه

در اوایل دهه پنجاه هجری شمسی با اولین علائم ظهور مشکل ترافیک مسوولان وقت به فکر چاره جویی افتادند و به عنوان اولین اقدام دست به دامان شرکت‌ها و کارشناسان خارجی

و صرفنظر از چند شرکت این ضوابط به مدت یک دهه سند راه سایر شرکت‌ها شد و عملاً باعث ایجاد نوعی انحصار در خدمات مشاوره شد. البته خدمات مشاوره‌ای که در عمل فاقد هر گونه شرح خدمات و تعرفه بود

در این دوره بخش عمده نیروی مهندسان ترافیک صرف معرفی رشته و اهمیت آن می‌شد. با توجه به رشد شتابان جمعیت شهرنشین در این دوره نیاز به خدمات را می‌توان در حدود ۳۰۰ کارشناس ترافیک در کل کشور برآورد کرد. در اواسط این دوره با روشن شدن کمبودهای نیروی انسانی در زمینه حمل و نقل و ترافیک چند دانشگاه پیشگام در تأسیس کارشناسی ارشد گرایش‌های مرتبط با ترافیک شده و اولین فارغ‌التحصیلان در اواخر دهه شصت وارد بازار کار شدند. بازار کار اشغال شده‌ای که به راحتی آمادگی جذب نیروهای جوان (نسل سوم) را نداشت.

**در دهه پنجاه با
تصویب قراردادهای
تیپ مطالعات
شهرسازی سهم
مهندسی ترافیک
در امور شهرسازی
و طرح‌های جامع
و تفصیلی به کم‌تر
از ۵ درصد تنزل
یافت که اثرات
جبران ناپذیر آن را
در ترافیک شهرهای
مختلف، هر روزه
شاهد هستیم**

بسیاری از این فارغ‌التحصیلان با مشاهده وضعیت نامساعد بازار کار ترجیح دادند که در تخصص پایه خود یعنی مهندسی عمران فعالیت کنند. در این مقطع درآمد یک مهندس ترافیک به مراتب کم‌تر از یک مهندس عمران هم رده بود. افراد علاقمند (و البته از خود گذشته‌ای) که عزم دفاع از هویت حرفه‌ای خود و فعالیت زیر بیرق مهندسی ترافیک را داشتند ناچار بودند یا به سختی جذب بدنه اجرایی کشور (دولت و شهرداری‌ها) شوند یا در شرکت‌های معدود مهندسان مشاور ترافیک فعالیت کنند.

دهه هفتاد

دهه هفتاد همراه با آگاهی فزاینده نسبت به اهمیت مهندسی ترافیک در ارکان جامعه آغاز شد. شهرداری‌ها نیاز به استفاده بیشتر از خدمات مهندسان ترافیک را احساس کردند. تصویب قانون نظام مهندسی به یقین نقطه عطفی در تاریخچه مهندسی ترافیک کشور بود که جایگاه مهندسی ترافیک در ساخت و شهری را صحنه گذارد و بر اساس آن مهندسی ترافیک در کنار شش رشته دیگر ساختمان سازی قرار گرفت.

وزارت مسکن و شهرسازی که از اواخر دهه هفتاد آغاز به صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی ترافیک کرد (که این اقدام

برای ارائه طرح‌های جامع و ساماندهی‌های موضعی شدند. در این راستا شرکت‌هایی مانند سوفرتو و فریمن فاکس و غیره طرح‌هایی برای بهبود ترافیک شهر تهران ارائه کردند. برخی از این طرح‌ها به مورد اجرا گذارده شد و برخی دیگر هنوز عملی نشده‌اند. یکی از توصیه‌های بعمل آمده در این مقطع تربیت نیروی انسانی متخصص برای پاسخگویی به نیازهای فزاینده مهندسی ترافیک بود. در نتیجه نخستین نسل مهندسان ترافیک در اواسط دهه پنجاه با به عرصه گذاردند. ایشان عموماً از نخبگان دانشگاهی بودند که در رشته ترافیک در دانشگاه‌های خارج از کشور تحصیل کرده بودند.

نسل اول کارشناسان ترافیک که تعدادشان از انگشتان یک دست تجاوز نمی‌کرد با انبوهی از مسائل و معضلات ترافیکی مواجه شد که در حال نضج گرفتن بود. رشد شتابان شهرنشینی و افزایش مالکیت خودرو در شهرهای بزرگ به همراه فقدان زیرساخت‌های فنی و اداری لازم امکان هر گونه حرکت جدی در زمینه ترافیک را از این گروه اندک سلب می‌کرد.

در دهه پنجاه با تصویب قراردادهای تیپ مطالعات شهرسازی سهم مهندسی ترافیک در امور شهرسازی و طرح‌های جامع و تفصیلی به کم‌تر از ۵ درصد تنزل یافت که اثرات جبران ناپذیر آن را در ترافیک شهرهای مختلف، هر روزه شاهد هستیم.

با پیروزی انقلاب اسلامی زمینه بیشتری برای این گروه فراهم شد و با به مورد اجرا گذاردن چند طرح ترافیکی در تهران بهبود نسبی در وضعیت ترافیک حاصل شد. ولی هنوز تارسیدن به وضعیت پایدار ترافیکی راه درازی در پیش بود. با توجه به وضعیت موجود در این مقطع می‌توان نیاز به خدمات مهندسان ترافیک را تا ۲۰۰ نفر برای کل کشور برآورد کرد.

دهه شصت

در دهه شصت کماکان رشد مسائل پابرجای ترافیک ادامه داشت و نسل دوم کارشناسان ترافیک که در خارج از کشور تحصیل کرده و پس از انقلاب بازگشته بودند پا به عرصه گذاشتند. تعداد این افراد از انگشتان دو دست تجاوز نمی‌کرد. پایگاه این نسل به طور عمده دانشگاه‌ها بود و به علت خلاء ناشی از مشاوران خارجی زمینه مساعدی برای فعالیت این نسل فراهم بود. گروهی از این کارشناسان در امور برنامه‌ریزی کلان حمل و نقل کشور و گروهی دیگر در خدمات مشاوره اجرایی به کار پرداختند. در اواخر این دهه نخستین شرکت‌های مهندسان مشاور ترافیک تأسیس شدند. گرچه این شرکت‌ها توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی تشخیص صلاحیت شدند ولی برای آن‌ها بازار کار تعریف شده‌ای وجود نداشت. در حقیقت عملکرد مهندسی ترافیک نه در تئوری و نه در عمل شناخته و تعریف شده نبود. فقط مانند خانه‌های خالی جدول متدلیف کمبود آن احساس می‌شد.

ضوابط تشخیص صلاحیتی که برای شرکت‌های مهندسان مشاور حمل و نقل و ترافیک وضع شد، بسیار سختگیرانه بود

خود شایان تقدیر است) ولی هیچ فضای کاری را برای دارنده پروانه مشخص نکرده است (برخلاف ضربالمثل هر آن کس که دندان دهد نان دهد) و پروانه اشتغال تا کنون فقط زینت بخش دیوار دفاتر کار آنها شده است. حرکت‌هایی نیز که از سوی هیأت رئیسه‌های گروه تخصصی ترافیک در چندین دوره متوالی برای ارائه و تصویب شرح خدمات مهندسی ترافیک در ساختمان صورت گرفته پس از گذشت بیش از ۸ سال هنوز در چنبره بوروکراسی اداری عملاً فعلیت نیافته تا راهگشای این حرکت باشد.

از سوی دیگر تأسیس دبیرخانه شورای عالی ترافیک کشور و تصویب آیین‌نامه اجرایی مطالعات ساماندهی ترافیک شهرهای کشور مصوب ۱۳۷۴ بارقه امید حرکت جدی در توسعه حرفه‌ای مهندسی ترافیک در کل کشور را روشن کرد.

در دهه هفتاد نسل سوم کارشناسان حمل و نقل و ترافیک وارد عرصه شدند. این نسل برخلاف دو نسل گذشته حرکت خود را از حد کارشناسی شروع کرد و زمینه و فرصت مناسب برای تجربه اندوژی و طی کردن مراحل از نخستین پله نردبان رشد را داشت و در این دوره آثار ارزشمندی از دانش فنی حرفه‌ای تدوین شد.

در اواخر این دهه تعداد شرکت‌های فعال در زمینه حمل و نقل به دو برابر افزایش یافت که همه منتظر تزریق منابع مالی برای ادامه حیات بودند. در این ایام نیز بازار کار حرفه‌ای پایداری

تاریخچه مهندسی ترافیک کشور داستان چند دهه تضعیف کارشناسان از یک سو و بی بهره‌گی اجتماعی از خدمات مهندسی ترافیک از سوی دیگر است همان اجتماعی که هر روز بهترین افراد خود را در قربانگاه تصادفات جاده‌ای فدا می‌کند و همان اجتماعی که هر روز میلیاردها تومان از منابع خود را در راه‌بندان‌های ترافیک هدر می‌دهد

وجود نداشت. شرکت‌هایی که چراغ خود را به امید مراجعه مشتری روشن کرده بودند با به اتمام رسیدن منابع ناچار به پرداختن به فعالیت‌های حاشیه‌ای و موازی کردند تا استمرار بقاء یابند و مشتری‌های اصلی که به طور عمده مراکز دولتی بودند، فارغ از هر گونه دغدغه‌ای نسبت به وضعیت آنان بندرت ارجاع کار داشتند.

دهه هشتاد

متأسفانه در دهه هشتاد تاثیر عوامل نامطلوب در مسائل حمل و نقل تشدید شده است. در این دهه، نسل چهارم کارشناسان حمل و نقل و ترافیک وارد عرصه شدند. افزایش چشمگیر تعداد فارغ‌التحصیلان (حدود ۱۵۰ نفر در سال) به همراه تأمین

منابع و فرصت‌های شغلی متناسب نبوده است. در اوایل این دهه مجدداً آهنگ تغییر ضوابط تشخیص صلاحیت شرکت‌های مهندسی حمل و نقل و ترافیک ساز شد و این بار سدی به مراتب قطورتر و بلندتر در مقابل آنها قرار گرفت و باز هم اکثریتی پشت سد گرفتار شدند و این در حالی است که در پایین دست سد، جامعه در عطش خدمات مهندسی ترافیک قرار دارد.

در واکنش به این عملکرد غیر متعادل در ضوابط بخش بودجه‌های عمرانی، شاهد بازار آشفته‌ای در بخش بودجه‌های غیرعمرانی هستیم که آزادی عمل بیشتری وجود دارد و اشخاص حقیقی و حقوقی بدون تشخیص صلاحیت فعالیت می‌کنند و حیات آنها وابسته به روابطی است که با بدنه بخش دولتی و نیمه دولتی دارند. ارزش بودجه‌هایی که در این بازار آشفته هدر می‌رود به مراتب کم‌تر از ارزش فرصت‌هایی است که اجتماع برای ارائه خدمات مفید از دست می‌دهد.

از آن جا که مهندسی ترافیک رشته‌ای چند وجهی است و برای حدود آن مرزهای روشنی با همسایگان حرفه‌ای ترسیم نشده، بعضاً از جناح‌های مختلف هدف تعرض قرار می‌گیرد تا عرصه برای حرکت حرفه‌ای روز به روز تنگ‌تر شود. اشغال زمینیهایی مانند مهندسی ارزش، ITS، طراحی معابر پیاده و سواره شهری و... نمونه‌ای از حرکت‌هایی است که با هدف مثله کردن مهندسی ترافیک کشور انجام گرفته است.

جمع بندی

تاریخچه مهندسی ترافیک کشور داستان چند دهه تضعیف کارشناسان از یک سو و بی بهره‌گی اجتماع از خدمات مهندسی ترافیک از سوی دیگر است. همان اجتماعی که هر روز بهترین افراد خود را در قربانگاه تصادفات جاده‌ای فدا می‌کند و همان اجتماعی که هر روز میلیاردها تومان از منابع خود را در راه‌بندان‌های ترافیک هدر می‌دهد. برآستی آیا صدها هزار کشته و مجروح حوادث جاده‌ای و هزاران میلیارد تومان اتلاف منابع تاکنون برای پی بردن به اشتباهات گذشته و گام گذاردن به طریق صواب کافی نبوده است.

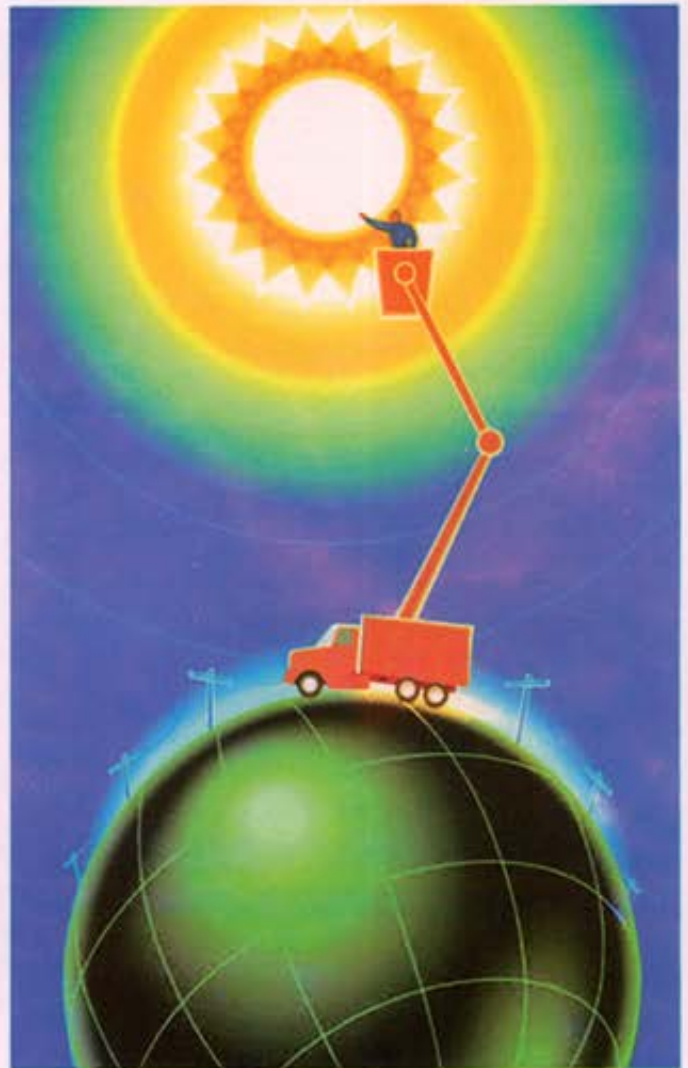
در حال حاضر جمعیت مهندسان ترافیک ورشته‌های مرتبط در کل کشور در حدود ۱۰۰۰ نفر تخمین زده می‌شود. اکنون دیگر حرفه مهندسی ترافیک حرفه جوانی نیست و از چنان بدنه و دانش فنی خوبی برخوردار است که می‌تواند راهگشای مسائل حمل و نقل و ترافیک کشور باشد ولی با اعلام برائت از آن چه که تاکنون در حمل و نقل و ترافیک کشور رفته است، مصراً خواستار تغییرات بنیادی در عرصه حرفه‌ای است. بی تردید دولت و سایر سازمان‌های ذیربط باید در این زمینه پیشگام شوند. پیش‌بینی فضای کاری پایدار و قابل اطمینان به دور از تشنج و دغدغه، ارائه و اعمال ضوابط تشخیص صلاحیت واقع بینانه و درست و بکارگیری مهندسان ترافیک در پست‌های کلیدی مدیریتی و اجرایی از جمله اهم اموری است که بلافاصله باید به مورد اجرا گذارده شود.

بهبود قابلیت اطمینان سیستم‌های الکتریکی با استفاده از نماد حرارتی مادون قرمز

دکتر مهدی بیات مختاری
عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی
ساختمان استان تهران

درجه حرارت و رفتار حرارتی ایجاد شده در یک سیستم یا تجهیز الکتریکی چه در بخش‌های تولید و توزیع نیرو و چه در سیستم‌های صنعتی و فرآیندهای مختلف، کلیدی‌ترین عامل در قابلیت اطمینان بهره‌برداری و عملکرد آن سیستم است. از این رو داشتن اطلاعات و اندازه‌گیری درجه حرارت کاری هر تجهیز الکتریکی یا الکترومکانیکی در افزایش قابلیت اطمینان کاری بسیار موثر خواهد بود. نماد حرارتی مادون قرمز (IR/T) یک روش و فن کسب اطلاعات از شرایط کاری مشتمل بر جمع‌آوری اطلاعات حرارتی همه تجهیزات موجود در کل سیستم است. این که اشاره به کل سیستم می‌کنیم، در واقع از آن جهت است که به‌هنگام عملکرد در شرایط تعریف شده، هر وسیله و تجهیز از یک رژیم حرارتی نرمال پیروی می‌کند و در این میان روش IR/T چنین رژیمی را به‌صورت طبیعی نشان می‌دهد.

انرژی اطراف را آشکار و تصویر برداری کرد یا این که آن را اندازه‌گیری و برای آنالیز ذخیره کرد. درجه حرارت یکی از اولین پارامترهای قابل مشاهده است که مبین شرایط کاری یک تجهیز الکتریکی است. گرما خود یک محصول از انجام کار است مستقل از آن که الکتریکی، مکانیکی یا شیمیایی باشد. همه فرآیندهای صنعتی با انرژی مکانیکی،

۱ - روش و مبانی کار
همان گونه که می‌دانیم در محیط طبیعی هر چیزی شدت خاصی از انرژی حرارتی را تشعشع می‌کند. چشم انسان قادر به تشخیص این انرژی (مادون قرمز) تا زمانی که درجه حرارت جسم به‌بیش از $5000^{\circ}C$ برسد نخواهد بود. با استفاده از یک وسیله تصویربرداری مادون قرمز می‌توان

شیمیایی یا الکتریکی که از یک شکل به شکل دیگر تبدیل می‌شوند کار می‌کنند و یک نتیجه طبیعی این فرآیند تبدیل گرماسی و عدم کنترل آن سبب بروز مشکلات در هر نوع از تجهیزات می‌شود.

با گذشت زمان مولفه‌ها و سطوح در تماس یک سیستم الکتریکی رو به تحلیل می‌گذارد که این پدیده سبب افزایش مقاومت و گرما می‌شود و این روند تا زمان تخریب تجهیزات ادامه پیدا می‌کند. تغییرات و نوسانات بارهای بزرگ و سایر عوامل محیطی همچون آلودگی و افزایش زیاد دما بر افزایش سرعت تخریب و تعداد خطا (فالت) در سیستم‌های الکتریکی تاثیر مستقیم دارد. به طور کلی از دیدگاه مهندسی برق، درجه حرارت به عنوان یک نشان دهنده مهم در عملکرد سیستم بوده و لذا در قابلیت اطمینان یک مولفه سیستم موثر است.

انجمن‌های مطرح همچون IEEE, ANSI, IEC سازندگان، استانداردهای مختلفی را منتشر و شرایط حرارتی تجهیزات الکتریکی را بیان کرده‌اند. این نکته به خوبی مشخص شده است که طول عمر یک وسیله الکتریکی به شدت با افزایش درجه حرارت کاهش می‌یابد. با توجه به این نکات، منطقی است که بتوان با مطالعه رژیم حرارتی سیستم‌های الکتریکی با استفاده از روش IR/T از نقطه تولید تا مصرف کننده نهایی اطلاعات با ارزش را به طور مستقیم از شرایط کاری به دست آورد. با درک عمیق از رژیم حرارتی تجهیزات و

زیر بخش‌های آنها به سرعت می‌توان شرایط غیر عادی را تشخیص داد. این موضوع به ویژه برای تجهیزات پر اهمیت و اصلی نظیر ترانسفورماتورها، کلیدهای قدرت، خازن و... که می‌توان اطلاعات به دست آمده از آنها را ذخیره سازی و در فواصل هر بازرسی مقایسه کرد اثر به مراتب بهتری خواهد داشت. نکته بسیار مهم آن است که اطلاعات جمع آوری شده دقیق و قابل تکرار بوده و به طور مناسب آنالیز می‌شود.

کاربرد اساسی این روش که هم اینک در سیستم‌های الکتریکی به کار گرفته می‌شود مربوط به بازرسی و نظارت است. به بیان دیگر روش IR/T راهکاری در جهت نگهداری پیش گویانه^۲ است که خود سبب افزایش قابلیت اطمینان^۳

و کاهش زمان قطع تجهیزات می‌شود. در تمام تجهیزات الکتریکی بروز نوسانات در بارها، ارتعاش و لرزش، افزایش سن و سایر عواملی نظیر این‌ها احتمال پیدایش خطا را افزایش می‌دهد.

چنانچه این خطاها شناسایی نشده و تمهیدات مقابله با آنها فراهم نشده باشد سبب بروز خسارت‌های شدید غیر منتظره و تلفات می‌شود.

۲- مزایای بازرسی و نظارت به روش IR/T

دو مزیت اساسی و کلیدی این روش عبارتند از:

۱- کاهش میزان جایگزینی تجهیزات و وسایلی که در شرایط مطلوب کاری قرار دارند. با این روش صرفاً آن دسته از تجهیزاتی که می‌بایست تعویض گردند جایگزین شده و تجربه نشان داده است که می‌توان تا حدود ۳۰ درصد از هزینه تولید کاست.

۲- مشکلات واقعی موجود به سرعت شناسایی شده و لذا زمان و فرصت کافی برای جایگزینی و تعویض قبل از خرابی وجود دارد. در بسیاری حالات مشکلات به خوبی قبل از رسیدن به شرایط بحرانی شناخته می‌شوند. بسته به درجه حرارت و میزان بحرانی بودن وسیله می‌توان تصمیم به تعویض فوری یا در ظرف مدت زمان معینی گرفت و در نتیجه قابلیت اطمینان را بالا برد.

علاوه بر مزایای کلیدی فوق سایر مزایای جانبی این روش عبارتند از:

۳- ایمنی - خرابی یک تجهیز الکتریکی ممکن است مخرب باشد بدین معنی که می‌تواند منجر به جراحت یا مرگ پرسنل نگهداری، کارکنان یا اشخاص عمومی شود.

۴- امنیت بهتر سیستم - حل مسایل و مشکلات قبل از تخریب وسیله سهم بسزایی در کاهش خاموشی‌های بدون برنامه دارد.

۵- کاهش هزینه‌های ناشی از قطع تجهیزات - با توجه به این که هزینه‌های قطع اضطراری نوعاً ده برابر هزینه‌های تعمیر و نگهداری برنامه ریزی شده است این میزان قابل ملاحظه خواهد بود.

۶- بازرسی به مراتب کاراتر - طبق توضیحات قبلی با روش اشاره شده مسایل و مشکلات ایجاد شده در تجهیزات در کوتاه‌ترین زمان شناسایی شده و لذا جهت سرویس آن‌ها نیاز به وقفه نخواهد بود.

۷- کاهش هزینه مربوط به لوازم یدکی - با توجه به آیت ۶ این امر تحقق پذیر است.

۸- کاهش هزینه‌های بهره برداری - کلیه نکات اشاره شده در ردیف ۱ تا ۷ به طور مستقیم منجر به کاهش هزینه‌های بهره برداری می‌شود.

۳- آنالیز روش IR/T از دیدگاه کاربردی

انرژی حرارتی ایجاد شده از یک وسیله یا المان الکتریکی با

با گذشت زمان
مولفه‌ها و سطوح
در تماس
یک سیستم الکتریکی
رو به تحلیل
می‌گذارد که
این پدیده
سبب
افزایش مقاومت و
گرما می‌شود
و این روند تا
زمان تخریب
تجهیزات ادامه
پیدا می‌کند

۱ - تلفات RI^2

۲ - هارمونیک‌ها

۳ - حرارت تزریقی

سه عامل دیگر (کنو کسیون، ظرفیت حرارتی و تبخیر) باعث ایجاد تغییر واقعی درجه حرارت در سطح مولفه می‌شوند، ولی نشان دهنده خطاهای الکتریکی نیست. واقع، این عوامل اطلاعات ناصحیح و غلطی را ارائه می‌کنند. باید به‌خاطر داشته باشیم که درجه حرارت واقعی مولفه می‌تواند تغییر کند یا نکند.

تغییرات درجه حرارت لزوماً به‌وسیله تجهیزات الکتریکی به‌تنهایی ایجاد نمی‌شوند اما نیروهای خارجی که باعث تغییر درجه حرارت می‌شوند موجب ایجاد مشکلات می‌شود.

۴ - نتیجه گیری

روش IR/T را می‌توان به‌طور سالانه در ساختمان‌های تجاری، صنعتی و... نیز مانند سایر صنایع گفته شده به کار گرفت و از این طریق اتصالات ضعیف، اضافه بارها، عدم تعادل بار و جریان زیاد نول را شناسایی و درصدد رفع آن‌ها برآمد و به‌عبارت بهتر قابلیت اطمینان کلی مجموعه را افزایش داد. نکته مهم دیگر آن است که بازگشت سرمایه ناشی از خرید تجهیزات IR/T نیز به‌سرعت تحقق می‌یابد و تقریباً ظرف سه ماه صورت می‌پذیرد. در مورد صنایع کوچک‌تر یا ساختمان‌های تجاری مالکان می‌توانند به‌جای خرید دستگاه IR/T

از خدمات شرکت‌های فعال در این زمینه استفاده کنند که در این حالت بازگشت سرمایه بسیار مطلوب‌تر خواهد بود.

هنگام خرابی المان مقاومت افزایش یافته و لذا حرارت بیشتری ایجاد می‌کند. بنابراین زمانی که درجه حرارت المان افزایش یابد مقاومت بیشتر می‌شود. این فرآیند آنقدر ادامه پیدا می‌کند تا آن که به نقطه ذوب ضعیف‌ترین بخش المان برسد

طور مستقیم به‌مجدور جریان عبوری و مقاومت آن متناسب است (تلفات RI^2). هنگام خرابی المان، مقاومت افزایش یافته و لذا حرارت بیشتری ایجاد می‌کند. بنابراین زمانی که درجه حرارت المان افزایش یابد مقاومت بیشتر می‌شود. این فرآیند آنقدر ادامه پیدا می‌کند تا آن که به نقطه ذوب ضعیف‌ترین بخش المان برسد. با استفاده از این روش در سیستم‌های الکتریکی و تجهیزات زیر بار، المان‌های دارای اشکال و ایراد شناسایی و به‌ترتیب شدت نوع آن‌ها دسته بندی می‌شود. نکته جالب آن است که به‌دلیل تناسب تلفات حرارتی با جریان، شرایط اضافه بار^۲ یا عدم تعادل بار^۳ قابل تشخیص خواهد بود. از سوی دیگر هنگام اجرای بازرسی مادون قرمز در یک سیستم الکتریکی باید به‌خاطر داشت که تمام تشعشع خروجی از سطح جسم به‌طور کامل به‌دلیل درجه حرارت آن نیست. به‌همین دلیل هنگام اجرای این روش می‌بایست دقت و توجه لازم را معمول داشت تا ثبت اطلاعات نادقیق منجر به نتیجه غلط در مورد وجود خطا یا عدم آن نشود.

تغییرات الگوی حرارتی را به‌دو روش می‌توان در نظر گرفت:

۱ - اختلاف واقعی درجه حرارت

این الگوهای حرارتی صرفاً در اثر انرژی مادون قرمز موجود در سطح شی ناشی می‌شوند.

۲ - اختلاف ظاهری درجه حرارت

این الگوها مربوط به عوامل دیگری غیر از تغییرات سطح شی یا هدف است.

علت‌های مربوط به تغییرات الگوی حرارتی مولفه‌های الکتریکی عبارتند از:

ظاهری	واقعی
تابش	تلفات RI^2 ؛ - افزایش مقاومت - نوسانات بار
بازتاب	هارمونیک‌ها
گسیل	حرارت تزریقی
تغییرات هندسی	کنو کسیون
-	ظرفیت حرارتی
-	تبخیر

در تغییرات واقعی الگوی حرارتی، سه شاخص را برای سیستم الکتریکی لحاظ می‌کنیم:

بی‌نوشت:

- 1- Infra Red Thermography
- 2- Predictive Maintenance
- 3- Reliability
- 4- Security
- 5- Overload
- 6- Unbalanced

دبیر کارگروه تامین مسکن ستاد حوادث و سوانح غیر مترقبه:

آتش سوزی بیشترین آسیب را پس از وقوع زلزله ایجاد می کند

«کارگروه تامین مسکن ستاد حوادث و سوانح غیر مترقبه استان تهران» فعالیت جدی خود را از تیرماه سال گذشته آغاز کرد. دبیر این کارگروه مهندس حمیدرضا ساعتچی که در عین حال مدیر امور مسکن و شهرسازی استان تهران نیز هست، در گفت و گویی به تشریح وظایف کارگروه تامین مسکن پرداخته است. ساعتچی عمده فعالیت واحد تحت مسوولیتش را واگذاری زمین برای واحدهای مسکونی اجاره‌ای و زمین‌های اجاره‌ای دانست ولی آنچه می‌خوانید صرفاً به کارگروه تامین مسکن ستاد حوادث استان تهران مربوط می‌شود که به نظر می‌رسد، می‌تواند سهم بسیار مهمی هم به هنگام وقوع بلایای طبیعی داشته باشد.

هلال احمر، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی بنیاد مسکن، استانداری تهران، نظام مهندسی، جهاد کشاورزی، سازمان شهرداری‌ها، نیروی مقاومت بسیج، وزارت نیرو و ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح نمایندگانی حضور دارند که اعضای اصلی را تشکیل می‌دهند. اما از آن جایی که شهر تهران ستاد حوادث و زلزله‌اش تیم جداگانه‌ای برایش تعریف شده و خارج از تهران هستند ما از آن‌ها هم دعوت می‌کنیم تا به جلسات بیایند. از جمله این نهادها شرکت گاز است که در مواقع زلزله بسیار حادثه آفرین

می‌خواهیم توضیح کاملی درباره کارگروه مسکن، کارکرد و وظایف آن بدانیم. ممکن است در این باره صحبت کنید؟
- یکی از کارهایی که به عهده مدیریت ما قرار داده شده، دبیری «کارگروه تامین مسکن ستاد حوادث و سوانح غیر مترقبه استان تهران» است. رییس کارگروه طی حکمی از سوی استاندار (دکتر دانشجو) انتخاب شدند و در حال حاضر مهندس خسروی هستند. اعضای کارگروه با این ترکیب شکل می‌گیرند که تعدادی از آن‌ها به صورت ثابت و تعدادی دیگر دعوت می‌شوند. در این کارگروه از

است و با این که خود شرکت گاز کارگروه جداگانه‌ای دارد ولی باز هم از آن‌ها دعوت می‌کنیم تا در جلسات حضوری بنشینند.

نخستین جلسه‌های کارگروه از چه زمانی آغاز شد و تا به حال چند جلسه را پشت سر گذاشته‌اید؟

از تیرماه سال گذشته اولین جلسه‌ی کارگروه‌ها تشکیل شد و تا به حال ۱۳ جلسه را پشت سر گذاشته ایم. در کارگروه سه زیرمجموعه تعریف شده که عبارتند از کارگروه آموزشی، کارگروه پژوهشی و کارگروه مکان‌یابی برای اسکان موقت.

مکان‌یابی برای اسکان موقت را چگونه پی‌گیری می‌کنید و آیا تا امروز به نتایجی هم در این باره رسیده‌اید؟

با مکاتباتی که با شهرداری‌ها و استانداری‌ها می‌شود، زمین‌هایی را به ما معرفی می‌کنند که برای اسکان موقت مناسب باشد. تا به حال در دماوند، اسلامشهر، چهاردانگه، شهر جدید پردیس و ... زمین‌هایی به ما معرفی شده است که بعضی از آن‌ها مورد قبول واقع شده و بعضی قسمت‌ها در مرحله بررسی و بازدید هستند. مکاتبات با دیگر نقاط ادامه دارد.

برای انتخاب این زمین‌ها چه نکاتی مد نظر قرار می‌گیرد؟
این که از نظر تامین آب، برق و امکانات موقت زندگی بتوانیم مردم را در مواقع بحرانی هدایت کنیم. مثلاً در شهر جدید پردیس شهرداری زحمت کشید و چند زمین را معرفی کرد ولی به دلیل پستی، بلندی‌هایی که وجود داشت، مناسب نبودند.

به طور مشخص وظایف کارگروه تامین مسکن را تشریح می‌کنید؟

مشخصاً وظایف کارگروه در سه بخش تعیین شده است. یکی از وظایف اصلی کارگروه تامین مسکن برای اسکان موقت است. یعنی محل‌هایی برای اسکان موقت بعد از زلزله در نظر گرفته می‌شود که افراد را در مواقع بلایای طبیعی اسکان دهیم. ما در مدتی که در کارگروه تامین مسکن فعالیت خود را شروع کرده‌ایم به این نتیجه رسیده‌ایم که متأسفانه مطالعات در این زمینه بسیار پراکنده است. یعنی هر اداره، سیستم و وزارتخانه‌ای مطالعات جداگانه‌ای داشته است که همه این‌ها در یک جا جمع نیست. بنابراین خودمان شروع کردیم به جمع‌آوری اطلاعات و مکاتباتمان را انجام دادیم تا این مطالعات را جمع‌آوری کنیم، اما متأسفانه جوابی دریافت نکردیم. پس به این نتیجه رسیدیم یک مشاور انتخاب کنیم و برای او شرح وظایفی در نظر بگیریم که یکی از آن‌ها جمع کردن مطالعاتی باشد که تا کنون انجام گرفته است. ضمن آن که این مشاور اطلاعات کشورهای دیگر را هم تدوین کند و در نهایت چند مطلب را به ما اعلام کند. یکی این که اسکان موقت چه شکلی می‌تواند

داشته باشد. می‌دانید که در چنین شرایطی از نظر اجتماعی مشکلاتی پیش می‌آید، از جمله این که تعدادی از مردم دوست دارند فقط در یک چادر در نزدیکی محل زندگی‌شان اسکان پیدا کنند، تعدادی دیگر به پارک می‌روند و در هر صورت این که ما چه سازه‌ای برای اسکان موقت در نظر بگیریم، بسیار مهم است.

این طور که مشخص است حیطه کار شما استان تهران است؟

بله ولی به طبع اگر زلزله‌ای در یکی از نقاط استان تهران به وجود آید، همه استان و خود شهر تهران درگیر هستند. البته اگر در قسمت‌های دیگر استان زلزله‌ای واقع شود طبیعتاً تهران می‌تواند خیلی بهتر کمک کند ولی اگر

در تهران زلزله بیاید کار خیلی سخت‌تر می‌شود. بر اساس فیلم‌هایی که به ما نشان داده‌اند متوجه شدیم که آتش سوزی بیشترین آسیب را پس از زلزله وارد می‌کند. بنابراین روی سیستم‌هایی متمرکز شده‌ایم که گاز را قطع می‌کنند. در کشور ما هر خانه‌ای یک شبکه گسترده گاز دارد ولی در کشورهای دیگر این گونه نیست و بیشتر از انرژی برق استفاده می‌شود و دولت‌ها سعی می‌کنند منابع گازی را محدود کنند و به خارج از شه‌یکشوند.

پس برای تامین مسکن موقت برای مردم به هنگام بلایای طبیعی بسیار جدی هستید؟

بله، تعیین محل یکی از وظایف مهم ما است. الان هلال احمر هم که در کارگروه ما عضو اصلی است، یک سری مناطقی را در سطح شهرهای استان تهران دارد. ما از بخشی از آن زمین‌ها دیده کرده‌ایم...

همان سوله‌های معروف؟

بله، سوله‌هایی هستند که در آن‌ها انبار می‌کنند و قسمتی از آن را هم برای اسکان موقت در نظر گرفته شده است. ما در مرحله اول سعی مان این است که اول فضاهای باز نزدیک به شهر و داخل شهر را مد نظر قرار بدهیم. مرحله بعدی جاهایی باشد که نزدیک به مکان‌های تعیین شده هلال احمر باشد، چون تمام کمک‌های داخل و خارج از کشور به این سوله‌ها

بر اساس فیلم‌هایی

که به ما نشان

داده‌اند

متوجه شدیم

که آتش سوزی

بیشترین آسیب

را پس از زلزله

وارد می‌کند

بنابراین روی

سیستم‌هایی متمرکز

شده‌ایم که گاز را

قطع می‌کنند

در کشور ما

هر خانه‌ای یک

شبکه گسترده گاز

دارد ولی

در کشورهای دیگر

این گونه نیست

تر دکترای یکی از دانشجویان دانشگاه شریف بود. البته این روش در خارج مورد استفاده قرار می‌گیرد ولی هنوز در ایران مجوز مرکز تحقیقات را نگرفته و به ثبت نرسیده است.

اگر مجوز نگیرند چه اتفاقی می‌افتد؟

با توجه به این که ما از یک طرف مقررات ملی ساختمان را داریم و از طرف دیگر ضوابط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی که هر دوی این‌ها باید رعایت شوند، اگر اتفاقی بیفتد و مجوزی نباشد، مشکل ایجاد می‌شود.

ولی برای دادن مجوز زمانی تلف می‌شود که ممکن است یک طرح مناسب و خوب سال‌ها فقط در حد یک پروژه بماند.

ما در کار گروه بحثی داشتیم که اگر بتوان بارهای سازه را با این روش کاهش داد خیلی مقرون به صرفه است. حتی ظاهراً سفارش‌هایی هم داشتند که این کار را برای جاهایی انجام بدهند ولی چون هنوز مجوز نگرفته و به تولید انبوه نرسیده نمی‌توان از آن به طور عمومی استفاده کرد. یکی دیگر از روش‌هایی که مطرح شد چیزی شبیه کیلارها بود که لایه‌های پارچه‌ای است و دور ستون‌ها و تیرها پیچیده می‌شوند. دکتر خالو روی این روش کار کرده‌اند ولی مقاومت آن به شکلی که این روزها روی مقاوم سازی بحث می‌شود، نیست و فقط کمی سیستم را از نظر حرارتی نرم می‌کند. روش دیگر هم قرار گرفتن میراگری بین پی و ستون اصلی است که این سیستم در کشورهای دیگر اجرا می‌شود. این مورد در ساختمان‌های ساخته شده به کار می‌ورد، به این صورت که در زیر زمین اطراف ستون را می‌بندند و پایه‌هایی با شمع زنی قرار می‌دهند و ستون به اندازه‌ای که داخل آن قرار گیرد، بریده می‌شود و بعد اسپلیت یا هر چیز دیگری را در آن می‌گذارند. این سیستم خیلی خوبی است ولی مشکل این است که همه قطعات آن وارداتی است و گران تمام می‌شود.

به نظر می‌رسد کارهای خوبی در کار گروه انجام گرفته از همکاری راضی هستید و آیا اساساً همکاری‌های لازم با شما صورت می‌گیرد یا این که باید منتظر یک فاجعه دیگر باشیم؟

بحث ما هم همین است. تا وقتی زلزله بم بود هر نظری قابل شنیدن و گفتن بود ولی ظاهراً حالا دیگر فراموش شده است. زلزله‌ای هم در لرستان آمد ولی شاید چون در داخل شهر نبود زیاد توجه‌ها را به خود جلب نکرد.

برگردیم به اسکان موقت و این که چه تعداد از جمعیت را می‌توانید به هنگام حوادث در مکان‌های تعیین شده ساکن کنید؟

بحث شهر تهران جدا است و ما اطلاعات زیادی درباره آن نداریم. ولی شاید ده درصد از جمعیت را بتوان در مناطق فعلی که داریم جا به جا کنیم.

می‌رود و بعد توزیع می‌شود.

برای بخش آموزش چه پیش‌بینی‌هایی شده است؟

در شهر تهران یک سری CD و بروشورهایی از سوی ستاد بحران شهر تهران پخش شد و به هر حال تا حدودی اطلاع‌رسانی شد. ما اخیراً در کار گروه به این نتیجه رسیدیم که چنین کاری را در سطح استان تهران هم انجام بدهیم. ضمن آن که معتقدیم باید سطوح آموزش هم در کار گروه مشخص شود. مرکز تحقیقات اعلام آمادگی کرده است که از نظر محل، اساتید و ... کمک کند. ما هم باید چیزهایی را که می‌خواهیم در کار گروه آموزش بدهیم به تصویب برسانیم. این‌ها همه در دست بررسی است.

بحث پژوهش را چگونه دنبال می‌کنید؟

یکی از کارهایی که برای انجام آن جدی هستیم، ایجاد پایگاه اطلاعاتی است که اطلاعات جمع‌آوری شده را در آن قرار بدهیم. بحث دیگر مستند سازی است تا به حال همه آن‌ها پراکنده بوده‌اند. موضوع دیگر کارهایی است که باید قبل از زلزله انجام شوند، یعنی بحث مقاوم سازی که چند روش را به حال در کار گروه مطرح شده‌اند. در همان جلسات نماینده سازمان مدیریت و مرکز تحقیقات اعلام کردند که در صورت آرایه مدارک روش‌ها مجوز و رتبه بندی بگیرند.

آیا روش‌های ویژه‌ای به شما پیشنهاد شده است؟

روش‌ها ویژه نیستند و الان هم در دنیا از آن‌ها استفاده می‌شود ولی در کشور ما هنوز روش‌ها سنتی هستند. ما این روش‌ها را برای استاندارد و دستگاه‌های مختلف فرستاده‌ایم و آن‌ها اعلام حمایت کرده‌اند اما باید مرکز تحقیقات مجوز لازم را به آن‌ها بدهد.

مختصری هم این روش‌ها را معرفی کنید؟

بله، یکی از این روش‌ها «بادبندهای لنتی» است. این بادبندها به شکلی طراحی شده‌اند که در محل گره‌های آن، یک سری میراگر قرار می‌گیرند که آن‌ها باعث می‌شوند نیرو در مفصل تبدیل به حرارت شده و انرژی به جای رسیدن به ساختمان، مستهلک شود. این طرح،

تا وقتی زلزله بم بود هر نظری قابل شنیدن و گفتن بود ولی ظاهراً حالا دیگر فراموش شده است. زلزله‌ای هم در لرستان آمد ولی شاید چون در داخل شهر نبود زیاد توجه‌ها را به خود جلب نکرد بحث شهر تهران جدا است و ما اطلاعات زیادی درباره آن نداریم ولی شاید ده درصد از جمعیت را بتوان در مناطق فعلی که داریم جا به جا کنیم

احیای کاروانسرای میرپنج و سرای آقا به مهمانسرای جهانگردی کاشان

مهندس پرشین ورزنده آذر

این مقاله ابتدا به مبانی نظری و تعاریف جامع مرمت پرداخته و در ادامه بر شناخت تاریخ معماری بنای کاروانسرای میرپنج و سرای آقا و معرفی این بنا تاکید می‌کند. از طرف دیگر پیش‌بینی تجهیزات و تدابیری در این طرح مرمت، دستیابی به یک سری اصول در نظر گرفته شده و تغییر کاربری بنا با عنوان کاروانسرا با کمترین تغییر و تحول پیشنهاد شده است و در نهایت تغییر کاربری مجموعه به محل اقامتی و توریستی مهمانسرای جهانگردی کاشان صورت گرفته است.

این بنا در بافت قدیمی و تاریخی بازار کاشان (بازار مسگرها) قرار دارد و اهمیت آن بسته به ارزشی بافتی است که بناهای شاخص آن دارد و اگر مورد بی توجهی قرار گیرد، بافت از هم گسیخته خواهد شد. لذا تغییر کاربری بنا - به عنوان کاروانسرای جهانگردی که کمتر دچار تغییر و تحول شده - به مهمانسرای جهانگردی مناسب است.

از آن جا که وحدت کامل بنا بسته به وحدت اجزای آن است، تعمیر و بازگرداندن وضع گذشته بنا باید با مطالعه و پژوهش بسیار دقیق و کافی همراه باشد تا اصالت واقعی و خطوط اصلی آن گم نشود، ضمن این که احتیاط در برخورد موقتی با بنا، نباید منجر به تضعیف سازه و یا مخدوش شدن بنا شود. مراحل مختلف حفاظت و تضمین ادامه حیات بنای تاریخی از لحاظ فنی شامل مراحل زیر است:

- ۱ - رفع خطر از بنا
 - ۲ - مرمت استحفاظی و استحکامی
- مرمت این بنا با این رویکرد صورت گرفته که به عنوان اثری

۱ - مبانی و اصول طراحی

آشنایی با مبانی نظری و تعاریف جامع مرمت و تاکید بر شناخت تاریخ معماری بنای کاروانسرای میرپنج و سرای آقا به عنوان پیش‌نیاز مرمتی امری ضروری و حتمی است، زیرا شناخت ما از گذشته تاریخی بنا از نظر شناخت ساختار کالبدی و سیر تحول بنا و بافت بازار و اطراف آن در طول زمان از نظر هویت و ویژگی یکپارچه، بی‌تردید در انتخاب گزینه‌های مرمتی کمک شایان توجهی خواهد کرد.

مبانی مرمت، برخاسته از وجود ارزش‌های فرهنگی، تاریخی، هنری و اجتماعی در بنا و بافت آن است. در کار مرمت نباید با اقدامات عجولانه اصالت بنا را از بین برد و هر کدام از ارزش‌های فوق را خدشه دار کرد.

از طرف دیگر، آشنایی با روند حفاظت و مرمت و منشورهای جهانی در سایر کشورهای جهانی باید به طور دقیق مورد توجه قرار گیرد. بنابراین قدمت، ارزش، اعتبار تاریخی و هنری بنا تأثیری مستقیم بر روش انتخابی دارد.

ارزشمند به گونه‌ای مرمت و احیا شود که هماهنگ و متناسب با نیازهای جامعه امروز باشد.

۲ - معرفی کاروانسرای میرپنج و سرای آقا

کاروانسرای ایران را می‌توان به سه گروه تقسیم بندی کرد: ۱- کاروانسراهای کاملاً پوشیده منطقه کوهستانی ۲- کاروانسراهای پست خلیج فارس ۳- کاروانسراهای حیاط دار مناطق مرکزی ایران که بنای کاروانسرای میرپنج متعلق به دسته سوم است.

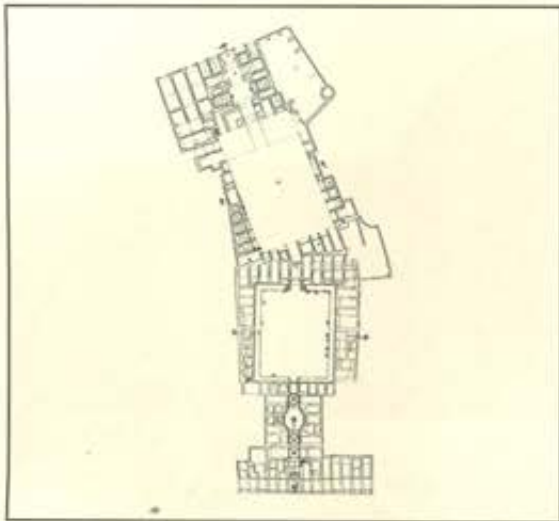
کاروانسرای میرپنج در اوایل مدخل شرقی در جناح جنوبی بازار قرار گرفته و رابطه این بنا با خارج از بازار از طریق کاروانسرای آقا در جنوب آن برقرار شده است. کاروانسرای میرپنج یک طبقه است، حجره‌های آن در طول صحن مستطیل شکل انتظام یافته و صحن بواسطه ورودی مفصل دو طبقه که هشتی تیمچه مانندی دارد به راسته بازار متصل شده است. ورودی بنا از راسته بازار از چهار پله و یک سطح شیب دار به فضای سرپوشیده و با سطح شیبدار دیگر به حیاط کاروانسرا دسترسی می‌یابد که اختلاف سطحی حدود ۲/۵ متر با کف بازار دارد. (ر. ک. شکل ۱ و ۲)

حجم بیرونی بنای دالان و هشتی که هم طبقه دارد و هم کف آن متناسب با کف راسته از کف صحن بالاتر است از درون صحن به خوبی دیده می‌شود و به نمای سمت شمالی صحن جلوه‌های خاصی می‌دهد. شاید این ترکیب زیبا حجمی از ماندگارترین جلوه‌های این کاروانسرا باشد.

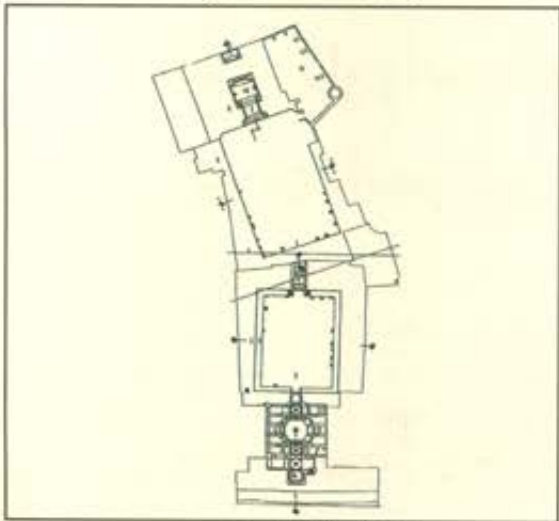
رسمی‌بندی با تویزه‌های گچی در زمینه آجری، دیوارها را به طاق می‌پیوندد و به شمس و روزن میان طاق ختم می‌شود. این ترکیب همراه با در و پنجره‌های پرکار چوبی، خصوصاً در قیاس با نمای بسیار ساده صحن که ترکیبی بی‌پیرایه از آجر و سیم و گل است، جلوه‌گری می‌کند. سطوح خارجی حجره‌ها با پوشش سیم گل ساده اندود شده است. درب حجره‌ها در این بنا غالباً تعویض و درب‌های آهنی بر آنها نصب شده است. کف هر دو کاروانسرا فاقد هر نوع پوشش خاص و بعضی از بخش‌های کف کاروانسرای غربی مجموعه در سال‌های اخیر آسفالت شده است. (ر. ک. شکل ۳ و ۴)

سرای آقا بنایی دیگر است که در پشت سرای میر پنج واقع شده و پنجاه سال پس از آن ساخته شده است. محوری مایل نسبت به آن بنا دارد و ورودی این سرا شامل سردر و یک هشتی است و فقط با یک در بزرگ وارد هشتی می‌شویم. حیاط این سرا مستطیل شکل است که اکنون به علت تخریب حجره‌های اطراف، شکل اصلی خود را از دست داده است. این سرا دارای حجره‌های کوچک با اندازه‌ها و اشکال متفاوت است. در قدیم دورتادور حیاط رواقی وجود داشته که اکنون بیشتر چشمه‌های رواق، خراب و یا بسته هستند. (ر. ک. شکل ۵)

دستگاه ورودی این کاروانسرا نیز در ترکیب، اجزا و تزئینات،

شکل ۱- پلان همکف وضع موجود

شکل ۲- پلان اول وضع موجود

شکل ۳- حیاط کاروانسرای میرپنج

ساده تر از کاروانسرای میر پنج است.

۳- آسیب شناسی و عوامل موثر در تخریب بنا

اساسی ترین بخش قبل از هر اقدام مرمتی، تشخیص ضایعات عارضه است. نوع مصالح، پیوند منطقی ساختمانی، توزیع مناسب نیروها، مقاومت شالوده‌ها در مقابل بارهای وارده، تناسب نیروهای داخلی با توجه به توانایی مصالح و حفاظت صحیح کل ساختمان در برابر عوامل خارجی در مجموع از عوامل و شرایط لازم برای تامین ایستایی و ادامه حیات و بقای ساختمان محسوب می‌شود. بنابراین در این بنا پرداختن به عواملی که مخل قلمداد می‌شوند، ضروری است. عوامل موثر بر تخریب این بنا به قرار زیر است:

۱-۳ - عوامل طبیعی

در این بنا رطوبت صعودی و نزولی مانند باران نیز ضدمات جدی به آن وارد آورده است. قسمتی از سقف، گنبد و گچ‌های آن از سمت داخل زرد رنگ و لکه لکه شده و به مرحله ورقه ورقه و پوسته شدن رسیده است.

۲-۳ - عوامل تخریب انسانی

استفاده نادرست مردم از حیاط بنا به عنوان مخروبه و نگهداری آشفال و خرده آهن آلات در آن، آسیب‌های زیادی به بنا رسانده است. از حجره‌های آن غالباً به عنوان انباری یا کارگاه تکمیل فرش دستباف و بخاری، سنگبری استفاده شده که وجود بعضی کاربری‌های نامتناسب، خود موجب تخریب سریع تر فضاها شده است.

۳-۳ - مشکلات ساختاری و راهکارهای ارائه شده

در مجموع آسیب‌های وارده آمده به بنا را می‌توان به شرح زیر بر شمرد:

- ۱- قسمت‌های سرای آقا که حجره‌ها و سقف و دیوارها به علت فرسودگی و پوسیدگی آجرها تخریب شده است.
- ۲- پوسیده شدن سنگ‌های ازاره اطراف حیاط که در اثر جذب رطوبت دچار فرسایش شده اند.
- ۳- ملات بند آجرها و از بین رفتن بعضی از قسمت‌های آجرچینی بنا پوسیده و فاسد شده است.
- ۴- دیوارهای آجری در بعضی از قسمت‌ها شوره زده و کثیف شده اند.

۵- رطوبت موجود در سقف ناشی از آب باران است و از آن جا که بام، عایق مناسبی ندارد، آب باران از بالا به سقف حجره‌ها و دیوارهای اطراف حیاط نفوذ می‌کند. نفوذ این رطوبت باعث شده که سقف بعضی از حجرات مرطوب شده و در نتیجه ملات بندهای آجرها از بین برود.

۶- بر اثر نفوذ رطوبت و عدم رسیدگی به بنا، به مرور زمان دیوارهای بنا تخریب شده و فروریخته است.

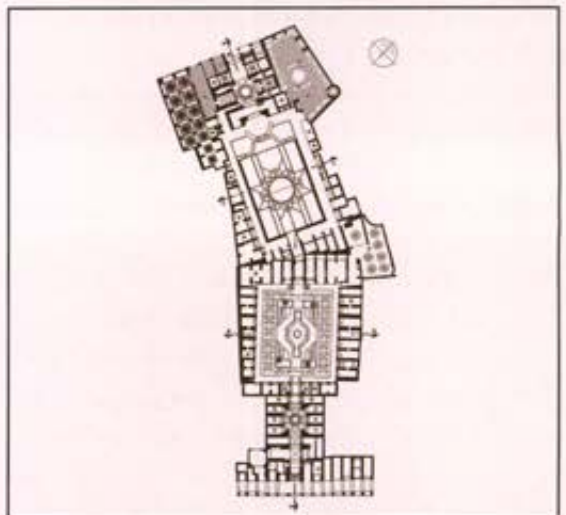
پرداختن به راهکارهای مرمت استحکامی که به تقویت ساختاری بنا می‌انجامد خود بحثی گسترده و مفصل است. اما با توجه به این که این مقاله با هدف پرداختن به رویکردهای

شکل ۴- هشتی ورودی

شکل ۵- قسمت‌های تخریب شده در حیاط سرای آقا

شکل ۶- پلان همکف طرح احیا

ارزش‌های حاکم بر شکل‌گیری کاروانسرا را می‌توان در قالب ارزش‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی برشمرد:

ارزش‌های اجتماعی: هویت بخشی به بنا دریافت قدیم شهر کاشان

ارزش‌های فرهنگی: حفظ ارزش‌های هنری - معماری دوره صفوی در بنا و حفظ موارث گذشتگان و فراهم آوردن زمینه آموزش از تجارب آنان و انتقال این دستاورد به آیندگان
بعد از مرحله ارزش‌گذاری و تثبیت وضعیت ملاک‌ها عبارات ارزش و تعیین نوع عملکرد پیشنهادی جدید تهیه فهرستی از تدابیری در طرح احیا نیز باید مورد توجه قرار گیرد. از جمله شناخت توقعات مصرف‌کنندگان آبی بنا و برآوردن نیازهای آنان، پیش‌بینی انواع تغییرات کالبدی در بنا و تناسب با عملکرد جدید، پیش‌بینی مبلمان داخلی متناسب و همگن با قدمت بنا است.

ارزش‌های اقتصادی: استفاده از سرمایه‌های ساخت بنا تاسیسات زیربنایی و ارتباط، دسترسی‌های موجود جهت جلوگیری از اتلاف و اسراف سرمایه‌های ملی بنایی مانند کاروانسرای میرپنج و سرای آقا بنایی که دارای بار فرهنگی و هنری سنگین از موارث گذشتگان است.

از این رو روح بخشیدن به این بنا و زنده کردن آن که متأسفانه در چند سال اخیر متروک و بی‌استفاده شده اند، علاوه بر آموزش نسل‌های حال باعث انتقال این ارزش‌ها به آیندگان می‌شود.

باتوجه به ارزش‌های یادشده می‌توان از این بنا به عنوان مصادیق این ارزش‌ها که از هر نظر این موارد را دارا هستند، یاد کرد. باتوجه به توضیحات ذکرشده و معماری غنی گذشتگان و بررسی‌های انجام شده در اطراف بنا می‌تواند، کمبود این نیاز حس می‌شود و شایسته است تا کاربری کاروانسرای میرپنج و سرای آقا به مهمانسرای جهانگردی کاشان احیا شود.

۵ - روش احیا و مرمت در کاروانسرای میرپنج و سرای آقا
باتوجه به متروک ماندن سرای آقا به ویژه در محوطه حیاط پیشنهاد می‌شود اتاق‌های جدید مهمانسرا در این بخش ایجاد و برای توسعه آن سرای میرپنج به عنوان مجموعه اتاق‌های قدیمی احیا شود. (ر. ک. شکل ۶ و ۷)

حجره‌های بازار که هنوز فعالیت کمی در آن دیده می‌شود به همان غرفه‌های تجاری تبدیل شده است.

این مهمانسرا شامل غرفه‌های فروشی در قسمت ورودی کنار بازار، محل تحویل کلید اتاق‌های قدیمی و خانه داری، بازی‌های کامپیوتری بچه‌ها، تاسیسات، انبار، بایگانی، نمازخانه بانوان و آقایان سرویس‌های عمومی، سرویس‌های خصوصی داخل اتاق‌ها، محوطه روباز صبحانه خوری، آلاچیق‌ها و کتابخانه است.

سرای آقا شامل سونای خشک، جکوزی، گالری (نمایشگاه موقت)، کافی‌نت، خانه داری، اتاق‌های جدید و نشیمن

احیا در مرمت بنا انجام شده است، تنها بطور مختصر به راهکارهای ارائه شده در جهت رفع آن اشاره شده و در ادامه به راهکارهای احیا در بنا می‌پردازیم.

راهکارهای ارائه شده در جهت مرمت استحکامی به قرار زیر هستند:

- ۱ - ایجاد ناکش در دور تا دور محوطه بنا
- ۲ - آهن کشی در دیوارهای حجره‌ها
- ۳ - اصلاح و استحکام بخشی به پی بنا
- ۴ - بند کشی کردن آجرها
- ۵ - مرمت و احیاء

احیاء به معنای اقدامات مبتنی بر برنامه ریزی است که به منظور بهبود فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی یک بنا صورت می‌گیرد و برای تجدید حیات آن ضروری به شمار می‌رود.

اعمال روش‌های متفاوت درمان، ضمن ماندگاری بنای تاریخی، فرهنگی در گروی اعطای عملکرد به آن است. این عملکرد باید بانیازهای امروز مردم همگن باشد. احیاء تلفیق کالبد گذشته با این نیازها نیز هست.

نگاهی به این بنا فراتر از نگاهی عملکردی به عنوان مهمانسرا بوده و به عنوان یک نظام اجتماعی، اقتصادی به آن پرداخته می‌شود.

طرح احیا از یک طرف مستلزم انتخاب روش و خط مشی‌ها و میانی با ارزش مرمتی و از طرف دیگر پیش‌بینی تجهیزات و تدابیری است که باید در طرح مرمت در نظر گرفته شود.

۱-۴ - رویکردهای مرمتی

یکی از راهکارهای ارائه شده جهت مرمت، زدودن زواید و الحاقات دوره‌های متفاوت از بنا و بازگرداندن آن به وضعیت یکی از دوره‌های تاریخی خود است.

در این بنا، بازگرداندن به مهمترین و شاخص‌ترین دوره (صفوی) انتخاب شده است و برای حصول به نتیجه مطلوب باید از نشانه‌های تمامی دوره‌های دیگر پاکسازی شود.

به طور خلاصه می‌توان خط مشی راهکار مرمت در این بنا را به شرح زیر بیان کرد:

۱ - تشخیص دوره تاریخی که بنا باید به آن دوره بازگردد (در این بنا دوره صفوی مورد نظر است)

۲ - تشخیص قسمت‌های باقی مانده از آن دوره تاریخی

۳ - تعمیر، تثبیت، تقویت قسمت‌های تعیین شده

۴ - جایگزینی و بازسازی قسمت‌های تخریب شده

۵ - تخریب و بازسازی بنا از الحاقات دوره‌های دیگر تاریخی

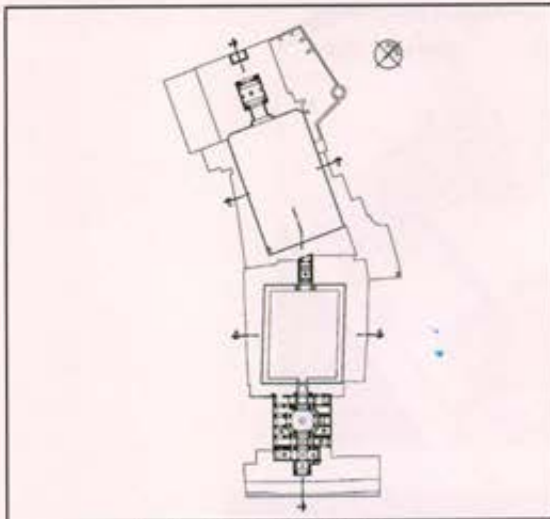
۶ - بازگرداندن قسمت‌های تخریب شده به وضعیت اصلی

۷ - تأمین انرژی کارآیی مجموعه و تجهیز آن به وسایل روز آمد

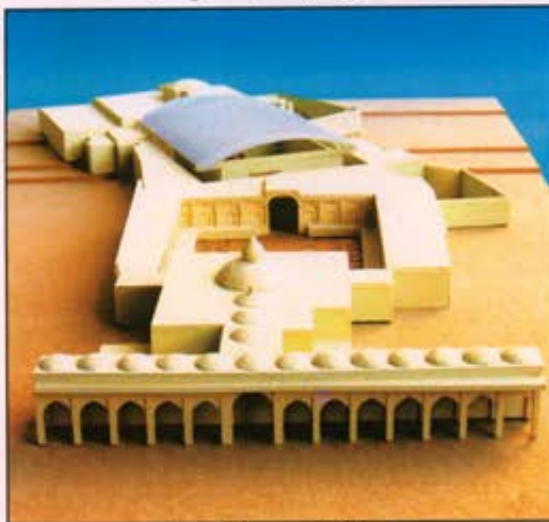
۸ - مدنظر قراردادن ملاحظات امنیتی و رفاهی، بهداشتی

استفاده کنندگان از بنا

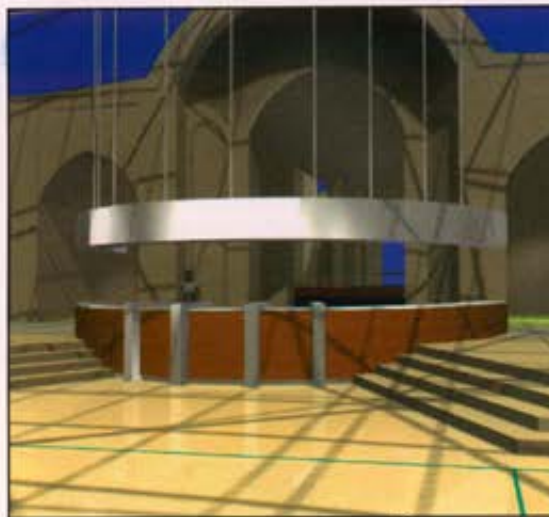
۲-۴ - ارزش‌های حاکم کاروانسرا به منظور احیاء

شکل ۷- پلان اول طرح احیا

شکل ۸- دید کلی بنا

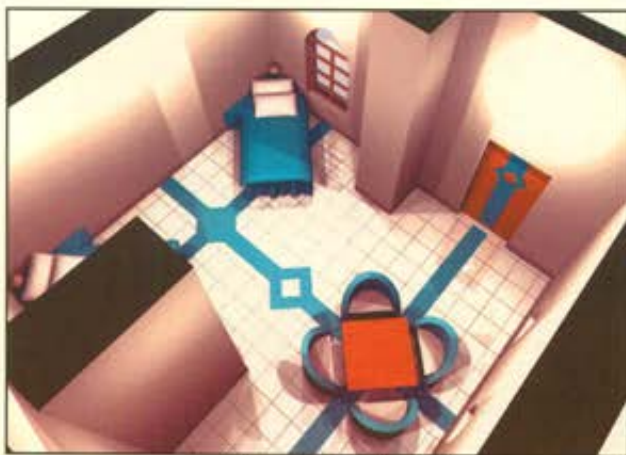
شکل ۹- پذیرش در سرای عمومی

خصوصی، لابی عمومی و پذیرش، اداری، حسابداری، امور مالی، بایگانی، جایخانه سنتی، فروش کارت پستال، سفره خانه سنتی، آشپزخانه، انبارها، تاسیسات و غرفه های فروش است که در کنار خیابان اصلی قرار دارد.

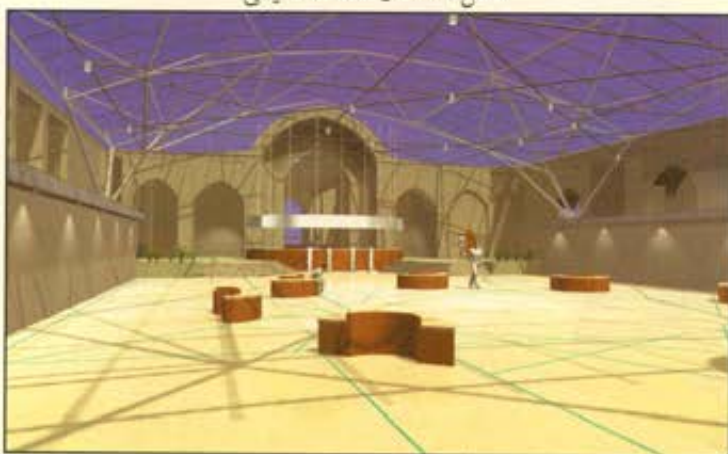
در طبقه بالا رستوران و لژ خانوادگی و در بالای دالان، فضای نشیمن تابستانی همراه باتراس و چشم اندازی زیبا قرار دارد. با تبدیل کردن مخروبه که در مجاور کاروانسرا به فضای سبز، مکان های برای تاسیسات، پارکینگ خصوصی، پشتیبانی و تسهیلات و تجهیزات کافی پیش بینی شده است. (ر. ک. شکل ۸ تا ۱۱)

۶- ایده های اصلی طراحی:

- ۱- استفاده از امکانات موجود جهت طراحی جدید دریافت قدیم
- ۲- ایجاد ارتباط صحیح قسمت های قدیمی بافت با قسمت جدید با طراحی ورودی مناسب
- ۳- وجود سلسله مراتب در فضاها
- ۴- منظم بودن شکل فضاها با مرکز مرکزی
- ۵- رعایت مقیاس انسانی در فضاها بنا و اصول عظمت گرایی و حفظ ارزش های تاریخی بنا
- ۶- طراحی جهت هماهنگی سیمای ناهمگون بنای نوساز با بافت قدیم
- ۷- طراحی محور خدماتی در صورت حفظ تسلسل فضایی شبکه ارتباطی
- ۸- بهبود کیفیت مسیر در حیاط و بنا از لحاظ دید منظر و سایه کف سازی برای ایجاد تنوع بیشتر و حفاظت از عوامل جوی
- ۹- حفظ مسیر و محورهای اصلی با ارزش
- ۱۰- اصل وحدت به عنوان یکی دیگر از اصول شاخص هنر ایرانی - اسلامی در رنگ بندی اجزا و چیدمان
- ۱۱- حاکم بودن نظم و آراستگی در طراحی اجزا و چیدمان کلی فضا
- ۱۲- بهره گرفتن از نقوش معروف و شناخته شده هندسی و گیاهی هنر ایرانی - اسلامی موجود در بنا
- ۱۳- خالص بودن عمده اشکال و احجام استفاده شده در طرح ها و پرهیز از اشکال غیر هندسی و تصادفی
- ۱۴- مختل شدن نظم کلی فضا توسط حذف یا جا به جا کردن اجزا مختلف مبلمان اتاق ها
- ۱۵- استفاده از تزئینات به عنوان یکی از ویژگی های اصلی ایرانی - اسلامی در طرح اجزا مختلف فضاها
- ۱۶- استفاده از رنگ بندی فضاها در دوره صفوی
- ۱۷- استفاده از شکل قالب بندی مهرایی صنایع دستی کاشان در مبلمان اتاق های قدیمی
- ۱۸- استفاده از روپوش رنگی آبی فیروزه ای در حوض جهت ایجاد خط بصری و شنیداری و احساس آرامش

شکل ۱۰- اتاق ۲ تخته قدیمی

شکل ۱۱- سرای عمومی

معماری اصیل و قدیمی ایرانی در کنار هم قرار داده شود، در نتیجه با استفاده از روش مرمت استحقاقی و استحکامی در این بنا و تاکید بر راهکارهای مرمت و احیا این بنا به مهمانسرای جهانگردی تغییر کاربری یافته است.

منابع:

- ۱ - حاجی قاسمی، ۱۳۸۳، بناهای بازار، ص ۹۸
- ۲ - محب علی و مرادی، ۱۳۷۴، دوازده درس مرمت، ص ۴۷
- ۳ - کیانی، ۱۳۷۹، معماری ایران دوره اسلامی، ص ۲۶۵
- ۴ - نراقی، ۱۳۴۸، آثار تاریخی کاشان، ص ۱۵
- ۵ - فلامکی، ۱۳۸۳، باززنده سازی بناها، ص ۲۹
- ۶ - محمودی، ۱۳۷۸، کاشان مروارید کویر، ص ۵۰
- ۷ - سلطان زاده، ۱۳۸۰، بازارهای ایرانی، ص ۴۹

پی‌نوشت:

۱ - این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی نگارنده تحت عنوان احیاء کاروانسرای میر پنج کاشان به راهنمایی خانم دکتر غزال راهب است.

۱۹ - پرهیز از آشفتنگی و تیرگی در طراحی فضاها و تاکید بروضوح ودقت ونظم و ظرافت وجلال
۷- سخن آخر:

بررسی، شناختن و شناساندن معماری خشتی ایران امری ضروری است. حراست از این ابنیه به عنوان حافظان خاموش سنت و فرهنگ غنی اقلیم کویر در نهایت الگودهی با اتخاذ راهکارهایی برای آینده جهت برقرار کردن ارتباطی سالم و مداوم با اقلیم حاکم و فضای کنونی جامعه امری لازم بشمار می‌رود. به این منظور باید بنا نگاهی به بافت قدیمی شهر کویری کاشان جهت مشاهده مشابهت الگوی رفتاری آن با چند بنا در کاشان و کاروانسراهای شهرهای دیگر ایران، تجدید و تحلیلی بین معماری معاصر صورت گرفته تا از این رهگذر با ارتقای کیفی ساخت و سازها به خود کفایی و صرفه جویی اقتصادی در عین حفاظت از ابنیه تاریخی دست یابیم. همچنین بعد از اتمام احیا، بیننده، معماری شاخص دوره صفوی را بطور کامل حس کند و در کنار معماری امروز با تلفیق و تطبیق این معماری در مجاور هم به تماشا و تحسین وادار شود. در این طرح تلاش بر آن بوده که معماری امروز و

ارزیابی نظام بازنگری و اجرای مقررات ساختمان و مسکن

مطالعات در هفت بخش میدانی، تطبیقی و استنتاج تجارت جهانی، شناخت وضع موجود، تدوین مسیر استراتژیک تحول، تدوین مأموریت نظام ملی مقررات ساختمانی ایران، چشم‌انداز مشترک و چارچوب راهبردی پیشنهادی نظام ملی ساخت و ساز انجام شد.

او ادامه داد: شیوه کار ما در تحقیق با سلسله گفت‌وگوهایی با کارشناسان و اساتید با تجربه همراه بود. همچنین برای بحث تطبیق سراغ کشورهایی مثل استرالیا، کانادا و اروپا رفتیم. در اروپا، هلند کشوری بود که مقررات سامان‌داده‌های نداشت. آخوندی ضمن مفید خواندن مطالعه وضعیت مقررات ملی ساختمان در اروپا اظهار داشت: این که بدانیم کشورهای دیگر در رابطه با مقررات ملی ساختمان و اجرای آن در ساخت و سازهایشان چه کرده‌اند، به ما کمک زیادی می‌کند.

او با دولتی خواندن مقررات ملی در ایران تصریح کرد: متأسفانه انجمن‌ها، صنوف و بخش خصوصی نقش عمده‌ای در اجرای مقررات ملی ساختمان ندارند. حتی در جایی که به ظاهر شخص حضور دارد، قرارداد با دولت تنظیم شده و مشارکت او با دولت همراه است.

آخوندی در ادامه سخنانش به مشکل کدنویسی مهندسان اشاره کرد که آن‌ها نسبت به بار حقوقی کدها توجهی ندارند. او ضمن تأکید بر این که همه نکاتی که گفته می‌شود بر

در پی برپایی سلسله گفتارهایی در زمینه موضوعات مطرح حرفه مهندسی از سوی هیات مدیره، جلسه سخنرانی دکتر عباس آخوندی با موضوع «ارزیابی نظام بازنگری و اجرای مقررات ساختمان و مسکن» در سالن وزارت مسکن و شهرسازی برگزار شد.

پیش از سخنرانی دکتر آخوندی، رییس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران گفت: بحث امروز آقای آخوندی علاوه بر ضرورت اجرای مقررات ملی ساختمان در دو بخش خصوصی و دولتی، ایجاد یکپارچگی یا سیستم واحد مشرف بر هر دو بخش را امکان‌پذیر و الزامی می‌داند.

وی ادامه داد: در قانون ماده ۴۱، با وجود این که مقررات ملی ساختمان را حاکم بر همه طرح‌های عمرانی و ... می‌داند اما طرح‌های عمرانی از شمول آن قانون مستثنا شده‌اند.

او تأکید کرد دکتر آخوندی در تحقیقاتی که داشته است به این نتیجه رسیده که باید معیارهای واحدی بر بخش‌های خصوصی و دولتی ساخت‌وساز برای اجرای مقررات ملی ساختمان حاکم شود.

در ادامه این نشست، دکتر آخوندی ارزیابی فنی ساختار تدوین مقررات ملی ساختمان در ایران، ارزیابی فرایندهای تدوین، اجرا و بازنگری مقررات ملی ساختمان و ارائه توصیه‌های راهبردی جهت تدوین و بهبود نظام اجرای مقررات ملی ساختمان را از جمله اهداف انجام مطالعاتش بر شمرده و گفت:

ناظر به رعایت مقررات ملی، نداشتن دانش کافی مهندسان طراح و ناظر و عدم سلامت محیط فعالیت ساختمانی از عواملی هستند که مانع موفقیت اجرای مقررات ملی ساختمان در ایران می‌شوند.

عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران در بخش دیگری از سخنانش به بحث تضمین کیفیت و وضعیت کیفیت ساخت و ساز اشاره کرد و یادآور شد که اکنون در مجلس شورای اسلامی بیمه مسوولیت حرفه‌ای و تضمین کیفیت ساخت و ساز با هم ادغام شده است که اصلا درست نیست. ما داریم در مجلس این دو بحث را با هم خلط می‌کنیم در حالی که کاملا از یکدیگر جدا هستند.

وی همچنین به مقایسه کشورها در این باره پرداخت و خاطر نشان کرد: در برخی کشورها بیمه مسوولیت حرفه‌ای اجباری و در برخی دیگر اختیاری است. معمولا وقتی در اروپا موضوعی اختیاری می‌شود، بالای ۹۹ درصد آن را اجرا می‌کنند و فروش خدمات برای مهندسی که در اروپا بیمه ندارد ریسک بسیار بالایی است.

او در ادامه با مقایسه اجرای مقررات ملی در کشورهای انگلستان، آلمان، سوئد، فرانسه، کانادا و استرالیا بایران گفت: نکات آموزنده‌ای از کنترل ساختمان و مطالعات تطبیقی مان به دست آوردیم که از جمله جدا سازی مفهوم بازرسی از کنترل کیفیت (نظارت فنی)، مسوولیت بازرسی فنی و انجام بازرسی‌های فنی در سه مرحله صدور پروانه ساختمانی، بازرسی‌های میان کار و بازرسی پایان کار بود.

دکتر آخوندی در پایان سخنرانی خود مسیری استراتژیک را پیشنهاد داد که شامل یازده راهبرد بود. شفافیت و اجماع سازی فرآیندهای تدوین بازخورد و بازنگری مقررات ملی ساختمان، گسترش عمومی حوزه مشمول مقررات ملی ساختمان در هماهنگی با سایر مدارک فنی معتبر، بازنگری و طبقه بندی اهداف مقررات ملی ساختمان و به عبارت بهتر عمل‌گرایی در انتخاب اهداف عملیاتی آن، کاربردی کردن روش تدوین و ارائه مقررات ملی ساختمان، گسترش آموزش‌های عمومی و حرفه‌ای در برابر سیاست حداقل سازی الزامات قانونی، توجه به کارکرد مقررات ملی ساختمان و سایر مدارک فنی در بهبود عملکرد ساختمان در برابر پافشاری بر احکام فنی، بازنگری مستمر و روشمند ملی ساختمان در برابر بازنگری‌های دیوان سالارانه و پایه‌گذاری نظام‌های خود سامان و خود کنترل، یکپارچه سازی نظام ملی مقررات ساختمان، استقرار نظام یکپارچه اطلاع‌رسانی فنی و حرفه‌ای کشور و تجدید نظر در رابطه دولت و نظام، سازماندهی خدمات حرفه‌ای مهندسی ساختمان به نفع شکل‌گیری بازار رقابتی و یکپارچه کردن خدمات حرفه‌ای ساخت و ساز از جمله راهبردهای نتیجه گرفته شده از این مطالعات بود.

اساس جلسات متعدد به دست آمده است، افزود: علاوه بر نیاز به تربیت افرادی که از نظر حقوقی نسبت به کدنویسی آگاهی داشته باشند، متأسفانه بیشتر اوقات کدهای طراحی شده با شرایط ایران و تولید سرانه کشور سازگاری ندارد. او همچنین به بحث آیین‌نامه‌ها، استانداردها و ناپیوسته بودن آن در کلیت خود اشاره کرد.

آخوندی یادآوری کرد: در ایران، ما برای اجرای مقررات ملی ساختمان پنج هدف داریم که عبارتند از: ایمنی، صرفه جویی، بهداشت، سلامت و آسایش.

او باین پرسش به سخنرانی خود ادامه داد: آیا در تدوین مقررات ملی ساختمان این اهداف را طبقه بندی کرده‌ایم؟ ما در تحقیقات خود متوجه شدیم که معلوم نیست در مواجهه با شرایط اضطراری، کدام هدف را ترجیح می‌دهیم؟

وی بر عدم رتبه بندی اهداف در مقررات ایران تأکید کرد. دکتر آخوندی با بازگشت مجدد به بحث کدها، بازنگری در آن‌ها را بسیار با اهمیت دانست و خاطر نشان کرد: مقررات ملی ساختمان در ایران اساسا فاقد نظام بازخورد است.

او با ذکر مثال‌های توضیح داد: در ارتباط با مراجعه مهندسان به کدها نیز در اراک نظرسنجی انجام دادیم. در سال ۸۲ پرسشنامه‌ای را میان مهندسان رشته‌های مختلف توزیع کردیم و هدف این بود که بدانیم آن‌ها تا چه اندازه به کدها مراجعه می‌کنند. نتیجه‌ای که گرفته شد این

بود که عمدتا مراجعه به کدها در مرحله طراحی است و در عمل مورد استفاده جدی قرار نمی‌گیرند.

دکتر آخوندی با تأکید بر دوگانگی نظام مقررات ملی ساختمان در ایران، عواملی که مانع از موفقیت این مقررات می‌شود را این گونه برشمرد: محتوای قدیمی، مسکن غیر قابل فهم و عدم گویایی، ناکافی بودن مدارک راهنما، ناشناخته بودن مقررات ملی، بالا بودن هزینه تمام شده با رعایت مقررات، ناکافی بودن دوره‌های آموزشی، بازدارنده بودن مالکان، عدم کنترل دقیق ماموران کنترل شهرداری‌ها، عدم تمایل مدیریت شهرداری به اعمال کنترل، عدم توجه مهندسان معمار به رعایت مقررات، عدم اعمال نظارت عالی به توسط وزارت مسکن، عدم توجه مهندسان

در برخی کشورها

بیمه مسوولیت

حرفه‌ای اجباری

و در برخی دیگر

اختیاری است

معمولا وقتی در

اروپا موضوعی

اختیاری می‌شود

بالای ۹۹ درصد آن

را اجرا می‌کنند و

فروش خدمات

برای مهندسی که

در اروپا بیمه ندارد

ریسک بسیار

بالایی است

مقررات قانون مالیات‌های مستقیم

بنابراین اولین اقدام مهندسان، تحویل مدارک به واحد مالیاتی ذیربط و تسلیم اظهارنامه مالیاتی تا پایان تیرماه هر سال به واحد مالیاتی مربوطه است.

مامور مالیاتی پس از دریافت اظهارنامه مالیاتی حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی اقدام به بررسی و رسیدگی و تعیین درآمد و محاسبه مالیات می‌کند. گزارش مالیاتی بایستی بر اساس ماخذ صحیح و با ذکر دلایل و اطلاعات به دست آمده از اداره امور مهندسان ناظر شهرداری و استعلام از سایر مراجع ذی ربط تهیه شود. پس از اظهار نظر رییس گروه مالیاتی ذیربط برگ تشخیص مالیات مؤدی مالیاتی مربوطه صادر و به مؤدی ابلاغ می‌شود. مؤدی مالیاتی پس از دریافت برگ تشخیص صادره چنانچه نسبت به آن معترض باشد، می‌تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ با ارائه دلایل و اسناد و مدارک، کتبا تقاضای رسیدگی مجدد و ارسال پرونده خود به کمیسیون مالیاتی را کند. در غیر این صورت درآمد مالیات تعیین شده در برگ تشخیص صادره قطعی است.

هیات‌های حل اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱ - یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی
 - ۲ - یک نفر قاضی به نمایندگی از قوه قضاییه
 - ۳ - یک نفر نماینده از سازمان نظام مهندسی ساختمان
- جلسات هیات‌های حل اختلاف مالیاتی با حضور سه نفر رسمی است و رای هیات حل اختلاف مالیاتی با اکثریت آرا قطعی و لازم‌الاجراست ولی نظر اقلیت باید در متن رای قید شود. روز رسیدگی به پرونده مالیاتی جهت حضور مؤدی حداقل ظرف ۱۰ روز قبل از تشکیل جلسه مؤدی ابلاغ می‌شود و مؤدی مالیاتی می‌بایستی اعتراض خود را در روز تشکیل جلسه به هیات حل اختلاف مالیاتی به صورت کتبی با ذکر دلایل و مدارک تحویل و رسید دریافت کند. رای هیات حل اختلاف مالیاتی بایستی لایحه متضمن اظهار نظر موجه و مدلل نسبت به اعتراض مؤدی باشد. مؤدی مالیاتی می‌تواند ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ رای قطعی هیات حل اختلاف مالیاتی به استناد عدم رعایت قوانین و مقررات موضوعه یا نقص رسیدگی با اعلام دلایل کافی و اسناد و مدارک مربوطه به شورای عالی مالیاتی شکایت و نقض رای و تجدید رسیدگی را درخواست کند. به منظور ارائه توضیحات بیشتر به اعضا، کارشناس و مشاور مالیاتی سازمان روزهای دوشنبه هر هفته از ساعت ۹ الی ۱۴ در محل سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران جهت ارائه مشاوره به اعضا به صورت رایگان حضور دارد.

سازمان امور مالیاتی کشور بر اساس مقررات قانون مالیات‌های مستقیم برای اشخاصی که ساکن ایران بوده و از بابت فعالیت شغلی در ایران یا خارج از ایران خود درآمد کسب می‌کنند، پرونده مالیاتی تشکیل داده و نسبت به مطالبه مالیات قانونی اقدام می‌کند. مهندسان پس از دریافت پروانه اشتغال مکلفند به حوزه مالیاتی نزدیک محل سکونت یا محل دفتر کار خود مراجعه و با تسلیم مدارک مورد نیاز از جمله تصویر پروانه اشتغال، کپی شناسنامه، کپی سند مالکیت یا سند اجاره محل سکونت خود اقدام به تشکیل پرونده مالیاتی کنند.

به موجب تبصره ۳ ماده ۱۷۷ قانون مالیات‌های مستقیم مهندسان مکلفند ظرف چهار ماه از تاریخ شروع به فعالیت شغلی مراتب را کتبا به اداره امور مالیاتی نزدیک محل سکونت یا دفتر کار خود اعلام کنند. در غیر این صورت از تاریخ شناسایی مشمول جریمه‌ای معادل ده درصد مالیات قطعی شده و مشمول محرومیت از کلیه تسهیلات و معافیت‌های مالیاتی توسط اداره امور مالیاتی خواهد بود.

مهندسان به موجب ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم مکلفند اظهارنامه مالیاتی مربوط به فعالیت‌های شغلی خود در یک سال را طبق نمونه‌ای که به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود تنظیم و تا آخر تیرماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل اشتغال خود تسلیم و مالیات متعلق را به نرخ مذکور در ماده ۱۳۱ قانون یاد شده (از ۱۵ درصد تا ۳۵ درصد) پرداخت کنند.

اظهارنامه مالیاتی شامل ترازنامه و حساب سود و زیان یا حساب درآمد و هزینه حسب مورد طبق فرم نمونه تهیه شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور است. بر اساس تفاهم نامه تنظیمی بین سازمان نظام مهندسی و سازمان امور مالیاتی تهیه و ارائه دهند. مهندسان می‌بایستی میزان کارکرد سال گذشته خود را به تفکیک با درج مشخصات پروانه ساختمانی صادره و مشخصات سطح ملکی که مسوولیت طراحی، محاسبه، نظارت یا اجرای آن را به عهده داشته‌اند، در فرم مربوطه درج و پس از محاسبه، مالیات متعلقه را به حساب سازمان امور مالیاتی واریز و همراه اظهارنامه و فرم تکمیل شده تا آخر تیرماه هر سال تحویل اداره امور مالیاتی داده و رسید آن را حتما دریافت کنند.

به موجب ماده ۱۰۱ قانون مالیات‌های مستقیم مهندسانی که اظهارنامه مالیاتی خود را در موعد مقرر تسلیم کنند از معافیت موضوع ماده ۸۴ به مبلغ ۲۵۹۲۰۰۰۰ ریال برای سال ۱۳۸۵ بهره‌مند می‌شوند و مهندسانی که در موعد مقرر اظهارنامه مالیاتی خود را به واحد مالیاتی تسلیم نکنند، علاوه بر عدم استفاده از معافیت مالیاتی فوق، مشمول حداقل ۸۰ درصد جریمه مالیات قطعی می‌شوند.

<http://www.tehran-nezam.com>

گذری در وب سایت سازمان استان

دکتر رامین قاسمی اصل
مدیر وب سایت

آن بوده که در این جهت با بهره گیری از تمام قابلیت‌های موجود در سازمان استان نسبت به این امر اقدام شده است. با مراجعه به تعداد بازدید کنندگان هر خبر، از میزان استقبال کاربران نسبت به خواسته‌های آنان و جهت گیری درج این نوع اخبار و اطلاعات در آینده، اطلاع یافته و چشم اندازی مناسب برای مدیریت سایت ایجاد شده است. به منظور اطلاع اعضا از ساختار سازمان، موارد مهم مرتبط با آن در بخش معرفی سازمان ارائه شده است. در این بخش ضمن معرفی سازمان، اسامی اعضای هیات مدیره سازمان استان به همراه مشخصات و سوابق کاری آنان ارائه شده است. علاوه بر موارد فوق در بخش مذکور ترکیب اعضا گروه‌های تخصصی، هیات هماهنگی و نظارت بر دفاتر نمایندگی، شورای انتظامی، دفاتر نمایندگی، کمیته آموزش، شوراهای مشورتی و شورای مالیاتی آورده شده است. یکی از مهم ترین بخش‌های سایت، امور اعضا است. در این بخش سعی شده کلیه امور اعضا به طور کامل در اختیار آن‌ها قرار گیرد. بدین ترتیب با

امروزه فن آوری اطلاعات، ابزاری مناسب را در جهت ایجاد ارتباط سریع و بدون واسطه بین کاربران مختلف در تمامی سطوح فراهم می‌سازد. در این رهگذر ارائه اطلاعات به صورت سریع، صحیح، سالم و با کیفیت می‌تواند بخش عمده‌ای از مسایل و مشکلات خاص کلان شهرها از جمله حمل و نقل درون شهری و اتلاف وقت کاربران را به حداقل رسانده و بار فشار روحی و روانی ناشی از مراجعات مکرر به محل‌های مورد نظر همراه با عدم دریافت پاسخ مناسب را کاهش دهد. در همین راستا برای ایجاد یک کانال ارتباط اطلاعات سریع، سالم، به روز و مطمئن با اعضا و نیز سایر کاربران آنی که علاقمند به صنعت ساختمان یا متقاضی ورود به آن عرصه هستند، بر آن شدیم تا در حد توان، وضعیت موجود وب سایت سازمان به نشانی (<http://www.tehran-nezam.com>) برای مخاطبان بازسازی شود. یکی از مهم ترین موارد مورد نیاز کاربران، دسترسی به اخبار و اطلاعات جاری سازمان استان در تمامی حوزه‌های فعالیت

هرچند تعداد بازدید کنندگان ماهیانه دارای نوسان بوده که به نوع اخبار و اطلاعات منتشر شده در طول آن ماه وابسته است. به هر حال پیش بینی می شود تا پایان سال ۸۵ حداقل سقف بازدید کننده از وب سایت ماهیانه ۱۵۰۰۰ نفر باشد.

از بین اخبار و اطلاعات مندرج در وب سایت تا تاریخ ۸۵/۱۱/۱۹ در مهر ماه ۸۵ خبر مربوط به حذف آزمون پروانه اشتغال به کار برای مهندسان پر سابقه حرفه‌ای با ۳۱۰۷۶ تعداد بازدید کننده، در آبان ماه ۸۵ خبر مربوط به آزمون‌های تعیین صلاحیت حرفه‌ای مهندسان برای ورود به حرفه (اخذ پروانه اشتغال پایه ۳) به صورت online با ۴۸۲۶ تعداد بازدید کننده، در آذر ماه ۸۵ خبر مربوط به مواد آزمون حرفه‌ای مهندسان جهت ورود به حرفه (آزمون پایه سه) با ۹۲۴۲ تعداد بازدید کننده و در دی ماه ۸۵ خبر مربوط به اعلام نتایج آزمون جوش با ۸۹۸۹ تعداد بازدید کننده در صدر مشاهده مراجعه کنندگان به وب سایت بوده است. در یک نگاه گذرا می توان پی برد که اصولا اخبار مربوط به آموزش و ورود به حرفه جزو حساس ترین موضوعات مورد توجه کاربران و اعضا سازمان است.

لذا سعی خواهد شد در راستای خواسته‌های عمده کاربران اطلاع رسانی بهتری نسبت به گذشته انجام شود. هرچند انتظار بر این است که با ارائه نقطه نظرات و پیشنهادات خود از طریق ارسال پیام توسط پست الکترونیک به نشانی info@tehran-nezam.com یا نامبر به شماره ۸۸۵۷۷۰۰۵ مدیریت سایت را بیش از پیش در جهت بالا بردن کیفیت و رضایت خاطر کاربران راهنمایی کنید.

اطلاعات صحیح و آمادگی کامل، اعضا می توانند در حداقل زمان ممکن امور مربوط به خود را در سازمان به انجام برسانند. با بررسی به عمل آمده مشخص شد یکی از بیشترین مراجعات اعضا مربوط به بخش اعلام بدهی حق عضویت است. برای تسهیل در این امر، سرویس اعلام بدهی حق عضویت اعضا به صورت On-Line با همت متخصصان IT دفتر فن آوری اطلاعات سازمان برقرار شد. برای آشنایی کاربران با قوانین و مقررات صنعت ساختمان سرویس مربوطه با کمک اطلاعات وب سایت معاونت مسکن وزارت مسکن و شهرسازی و معماری جدید راه اندازی شد. تسهیلات رفاهی، سمینارها و اخبار، بخش‌های دیگر وب سایت است. برای اطلاع اعضا از آخرین اطلاعات مربوط به انتخابات چهارمین دوره هیات رئیسه گروه‌های تخصصی سازمان استان، جایگاهی خاص در سمت چپ بالای صفحه اصلی حاوی آخرین اطلاعیه‌های ستاد اجرایی انتخابات، حوزه‌های رای گیری، لیست اسامی نامزدها به همراه سوابق و مشخصات آنان و نیز نتایج انتخابات، طراحی و مورد بهره برداری قرار گرفت. طی این فرایندها با گشت و گذاری به آمار بازدید کنندگان لحظه‌ای ملاحظه می شود. تعداد آن‌ها در ساعات پیک مراجعه از ده نفر در ابتدای مهر ماه ۸۵ به حدود نود نفر در پایان دی ماه ۸۵ رسیده است. امید است این نوع استقبال حاکی از افزایش اعتماد کاربران به نوع و روش ارائه مطالب باشد. آمار کل بازدید کنندگان وب سایت در طی چهار ماه (مهر تا دی ۸۵) جمعا ۶۳۹۵۸۸ نفر بوده که نمودار تفکیکی ماهیانه آن در نمودار زیر قابل مشاهده است.

آمار بازدید کنندگان در ماههای (مهر، آبان، آذر، دی) سال ۸۵

توضیح و پوزش: در شماره پیش آدرس وب سایت سازمان استان در صفحه ۴۲ اشتباه درج شده و شکل ارائه شده برای سایت در همان صفحه تناسبی با متن نگارش شده نداشته است. لذا ضمن پوزش از خوانندگان محترم بدین وسیله آدرس وب سایت سازمان استان به شرح زیر تصحیح می شود.

(<http://www.tehran-nezam.com>)

تدوین قانون جامع شهرسازی و معماری کشور

مجموعه مباحث و نظرات کارشناسی برای "تدوین قانون جامع شهرسازی و معماری کشور" منتشر شد. در مقدمه این کتاب که بر اساس تحقیقات مرکز مطالعه و تحقیقاتی شهرسازی و معماری انجام شده، آمده است: "مجموعه قوانین شهری در کشورهای پیشرفته جهان حجمی معادل یا افزون بر حقوق جزا دارد در حالی که در کشور ما قوانین مصوب مجلس در ارتباط با مسائل شهری از چند صفحه تجاوز نمی کند.

از این رو به نظر می رسد که اصلی ترین رسالت وزارت مسکن و شهرسازی در اصلاح روند امور شهری بایستی توجه به وضع قوانین و اداره قانونمند شهرها باشد نه تغییرات پی در پی اسناد شهری."

اثر یناد شده نظرات بسیاری از صاحب نظران و کارشناسان را که طی نشست ها، جلسات مقدماتی و نیز کارگاه تخصصی به دست آمده، در خود جای داده است.

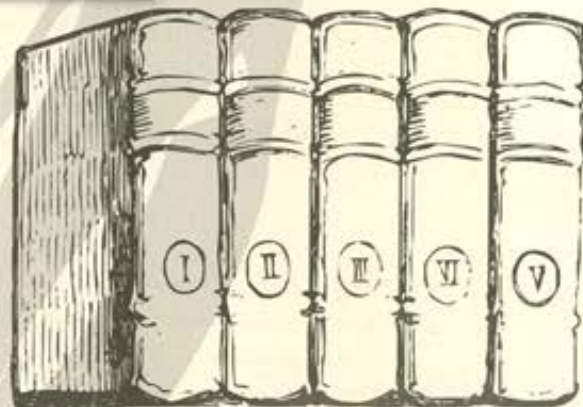
مناسب سازی در اماکن عمومی و تجاری

"مناسب سازی در اماکن عمومی و تجاری" (برای افراد دارای معلولیت) منتشر شد. این کتاب توسط مهندس منصور برجیان و مهندس بهزاد جغتائی ترجمه و تدوین شده و در آن مجموعه دستورالعمل ها، ضوابط و مقررات جهت استفاده در ساختمان ها، اماکن عمومی و تجاری برای افراد معلول تهیه و تنظیم شده است. این قوانین بایستی در زمان طرح، ساخت و ساز و تغییرات ساختمانی به کار برده شوند. کتاب یاد شده با همکاری انجمن علمی، فرهنگی و هنری معلولان ایران توسط انتشارات متون معاصر با قیمت ۳۵۰۰ تومان به چاپ رسیده است.

آموزش گام به گام برنامه تحلیل استاتیکی و دینامیکی سازه ها

آموزش گام به گام برنامه "تحلیل استاتیکی و دینامیکی سازه ها" تألیف رضا جلیل زاده منتشر شد. مولف این اثر استفاده از برنامه staf-cad را در رشته مهندسی عمران به عنوان یکی از پیشرفته ترین و قدرتمندترین نرم افزارها معرفی می کند که موجب تحول در زمینه مهندسی سازه می شود. در کتاب، بیشتر مطالب همراه با عکس بیان شده تا یادگیری آن آسان باشد. همچنین تا حد ممکن از کلمات ساده برای آموزش استفاده شده است تا مهندسان بتوانند بیشترین بهره را از کتاب ببرند.

معماری چیست؟

«معماری چیست؟» نوشته پاول شپارد و ترجمه فرشید حسینی منتشر شد. این کتاب گفتاری در باب طراحی منظر، ساختمان‌سازی و ماشین‌ها است که از سوی انتشارات فن آوری منتشر شده است. مولف کتاب درباره هدفش برای نگارش این اثر می‌نویسد: هدف من این نیست که برای یک توافق قطعی به یک تعریف واحد برسم. شپارد منتقد و معمار انگلیسی است که دارای نظریه‌های تازه‌ای در باب تاریخ، معنای معماری و مباحث پست مدرن است. او علی‌را که موجب مشکلات است برشمرده و به ما می‌گوید که چه طور چیزهایی که بی‌فایده به نظر می‌رسد را به چیزهای بهتری تبدیل کنیم.

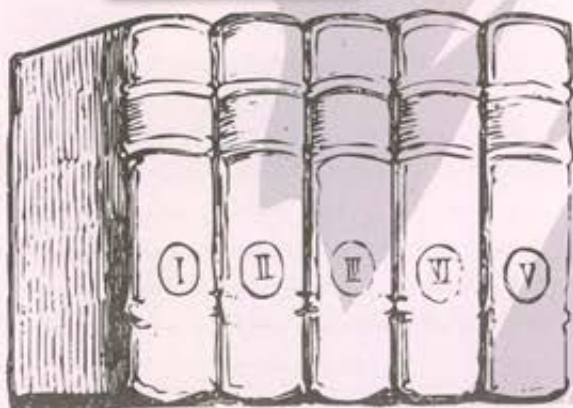
برق هسته‌ای

کتاب «برق هسته‌ای» تألیف یان هور- لاسی با ترجمه دکتر ایوب بنوشی و دکتر محمدرضا کاردان از سوی نشر نوپردازان منتشر شد. این اثر یک کتاب درسی نیست و هیچ فرمول یا محاسبه‌ای ندارد. کتابی است برای هر کسی که مختصر اطلاعاتی از فیزیک دارد و به فراگیری کلیاتی در مورد فن آوری هسته‌ای علاقه‌مند است. «برق هسته‌ای» تقریباً تمام مسائل هسته‌ای از جمله کلیات این فن آوری مانند چرخه سوخت، سازمان بین‌المللی متصدی این امور و معاهده‌های جهانی را شرح می‌دهد. این اثر در ۱۵۰۰ نسخه و قیمت ۲۲۰۰ تومان به چاپ رسیده است.

مصالح ساختمانی

کتاب «مصالح ساختمانی» برای بزرگداشت استاد احمد حامی تألیف شده است. بزرگ مردی که تمام زندگی خود را صرف آموزش مهندسان و پژوهش درباره مصالح ساختمانی و امور مربوط به راه‌سازی کشور کرد. این کتاب مشتمل بر مقدمه‌ای از دکتر مرتضی زاهدی و سخن مهندس جواد فرید است که بیست و دو فصل، دو پیوسته، واژه نامه فارسی-انگلیسی و انگلیسی-فارسی و نمایه‌رانی نیز شامل می‌شود. محتوای کتاب از شرح خواص عمومی مصالح ساختمانی آغاز شده و سپس به مصالح مختلف ساختمانی از خاک، سنگ‌های ساختمانی، قیر، گچ، آهک، سیمان، پوزولان‌ها، شیشه، چوب، پلیمرها و پلاستیک و مواد کامپوزیت تا آجر، سرامیک، مواد نسوز، بتن‌های معمولی، ویژه، توأم‌تند و سبک، مصالح فلزی آهنی و غیر آهنی می‌پردازد. در ابتدای هر فصل نیز فرازی از چاپ دوازدهم کتاب «مصالح ساختمانی» مرحوم مهندس احمد حامی از انتشارات دانشگاه تهران آمده است که در خلال آن، عمق عشق آن مرحوم به عمران و ساختمان مملکت به خوبی استشمام می‌شود.

نگاهی به فعالیت‌های هیات مدیره دوره چهارم

هیات ریسه سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران در جلسات هفتگی هیات مدیره، خلاصه‌ای از امور انجام شده طی یک هفته را گزارش می‌کند. ما سعی داریم تا در هر شماره نشریه چکیده‌ای از این گزارش‌ها را به اطلاع برسانیم تا نمایی از فعالیت‌ها و امور جاری سازمان برای اعضا روشن شود.

- به منظور اجرایی شدن شیوه‌نامه ماده ۳۳ در بخش تأسیسات برقی نیز قرار شد این موضوع به عنوان پایلوت در دو منطقه (۲ و ۷) شهرداری تهران بر اساس تفاهم‌نامه انجام پذیرد و موضوع اجرایی شدن آن نیز در دستور کار گروه تخصصی برق سازمان قرار گرفت. در عین حال آخرین جلسه بازنگاری شیوه‌نامه ماده ۳۳ در محل شورای مرکزی برگزار و اصلاحات نهایی شیوه‌نامه با امضای مهندس غرضی به وزارت مسکن و شهرسازی اعلام شد تا در کارگروه شورای توسعه آن وزارتخانه بررسی و به مراجع ذیربط جهت اجرا ابلاغ شود.

- در پاسخ به درخواست سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سیستان و بلوچستان مبنی بر انتقال تجربیات سازمان نظام استان تهران در امر نظارت و بازرسی لوله‌کشی گاز خانگی و تجاری، یکی از اعضای گروه تخصصی مکانیک به زاهدان اعزام شد.

- به علت محدودیت زمانی که کمیسیون مجلس در باره لایحه بیمه مسوولیت برای ارائه نظرات سازمان و طرف‌های موضوع قائل شده است، در جلسه‌ای با حضور مهندس خواجه‌دلویی موافقت شد تا برای تسریع در این موضوع، بیمه‌نامه تضمین کیفیت را سازنده ارائه کند و مهندسان هم خدمات ارائه شده توسط خودشان را بیمه کنند.

- جهت ارائه خدمات مشاوره حقوقی به سازمان و نیاز حضور در محاکم قضایی و دعاوی که سازمان طرفیت ندارد ولی

- هیات ریسه سازمان روزهای پنج‌شنبه را به بازدید از دفاتر نمایندگی و بررسی مشکلات آن‌ها اختصاص داده است. بازدید از شهر قدیم هشتگرد نیز به دعوت شهردار این شهر به همین منظور انجام شد. همچنین نیاز به ایجاد و افتتاح دفتر نمایندگی سازمان در این حوزه نیز مورد بررسی قرار گرفت. - طی حکمی مهندس حمید بیک‌محمدی جهت تأسیس دفاتر نمایندگی سازمان در حوزه‌های مختلف استان تهران منصوب شد. وی هماهنگی‌های لازم را با استانداری و شهرداری مربوطه به منظور ارجاع کار به دفاتر نمایندگی را به عهده می‌گیرد. - دکتر عاملی و مهندس غرضی در جلسات کمیته ارزیابی مدارس که در کمیسیون عمران مجلس برگزار شد، شرکت کردند. قرار است جلساتی نیز در شورای مرکزی جهت ارزیابی بهسازی، تخریب و نوسازی مدارس برگزار شود که مهندس سهیلا کامرانی از طرف هیات ریسه در این جلسات شرکت می‌کند.

- در خصوص تفاهم‌نامه سازمان با وزارت نیرو قرار شد دوره ویژه تربیت مدرسان تأسیسات برق ساختمان با هماهنگی سازمان توانیر و سازمان نظام کشور برگزار شود و پس از آن مهندسان برق پروانه معتبر دریافت کرده و دوره آموزش عملی ارائه خدمات تأیید برق ساختمان را ببینند. مقرر شده است با توافق شرکت توانیر، وصل برق ساختمان از ابتدای سال ۸۶ منوط به تأیید مهندسان برق شود.

ملاحظه و تأیید، آن را ابلاغ کند. هیأت ۵ نفره که در شیوه‌نامه آئین‌نامه ماده ۳۳ به دلیل ضرورت‌های خاص هر استان قید شده و در استان‌های دیگر هیأت ۴ نفره است، عبارتند از: معاون عمرانی استانداری، شهردار مرکز استان، رئیس سازمان مسکن و شهرسازی و رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تا پیشنهاد اصلاحی که ارائه می‌شود را بررسی و در صورت تصویب اعلام کنند، مشروط به دو شرط یکی این که با چهارچوب قانون و آئین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌ها مغایرت فاحش نداشته باشد و دیگری این که وزارت مسکن و شهرسازی تا ۱۵ روز مخالفت خود را با موضوع اعلام نکند. این هیأت فقط در تهران ۵ نفره است که به هیأت ۴ نفره مذکور شخص معاونت نظام مهندسی وقت وزارت مسکن و شهرسازی که اکنون به معاونت امور مسکن و ساختمان تبدیل شده است، اضافه خواهد شد.

بعد از مذاکرات فراوان با بیمه آتیه‌سازان حافظ و بیمه توسعه جهت بیمه تکمیلی (درمانی) اعضا و کارکنان سازمان، قرارداد با بیمه توسعه منعقد شد.

جلسه‌ای با مدیرعامل، معاونان و رؤسای فروش گاز استان تهران برگزار شد. این جلسه در خصوص توسعه حوزه نظارت بر سیستم لوله‌کشی گاز ساختمان برگزار و مسوولیت مراحل نظارت بر سیستم لوله‌کشی داخلی گاز ساختمان در مناطق ۱۰ گانه گاز شهر تهران از تاریخ ۸۵/۱۱/۱ به سازمان واگذار شد.

جلسه‌ای در وزارت کار در خصوص چگونگی توسعه آموزش و آزمون کارگران ساختمانی زیر نظر مهندسان ناظر برگزار و قرار شد، هزار مهندس ناظر به عنوان مربی کار که مدرک مربیگری خود را از وزارت کار دریافت خواهند کرد، معرفی شوند. بر همین اساس مالکان موظف می‌شوند در کارگاه ساختمانی از دو نفر به بالا، کارگران خود را برای موضوعات بتن‌سازی، آرماتوربندی، جوشکاری، لوله‌کشی تأسیسات برقی و مکانیکی معرفی کرده و زیر نظر مهندس ناظری که دارای مدرک مربیگری باشد آموزش داده و جهت اخذ گواهی پایان دوره مهارت فنی به وزارت کار معرفی کنند.

جلسه‌ای در کارگروه آموزش شورای توسعه با پیشنهاد سازمان برگزار و قرار شد موضوع تمدید پروانه اشتغال به کار مهندسان به عهده سازمان گذاشته شود از طریق مصاحبه این امر به مدت یک سال انجام گیرد. جهت انجام این مصاحبه نیز قرار شد گروه تخصصی عمران اسامی افراد مصاحبه‌کننده را به سازمان جهت معرفی به دفتر کنترل و ترویج مقررات ملی ساختمان اعلام کنند.

جلسه‌ای با هیأت نظارت بر دفاتر نمایندگی برگزار و قرار شد این هیأت هر ماه یک جلسه با هیأت رئیسه برگزار کند و هماهنگی‌های لازم را برای اداره بهتر دفاتر به عمل آورند.

ذینفع است، همچنین ارائه مشاوره حقوقی در موضوعات حرفه‌ای به اعضای سازمان مقرر شد واحد حقوقی سازمان از خدمات آقای اسعدی به طور نیمه‌وقت استفاده کند.

جلسه‌ای با بازرسان سازمان جهت انتخاب حسابرس برای بررسی امور مالی سازمان برگزار و قرار شد تعدادی شرکت حسابرس معرفی شوند تا پس از استعلام قیمت، یکی از شرکت‌ها جهت انجام امر حسابرسی امور مالی انتخاب شود که این اقدام انجام شد و در انجام این مصوبه از حسابرس منتخب خواسته می‌شود تا حساب‌ها را از ابتدای سال تاکنون یک بار مورد محاسبه قرار دهد و از این پس ماهی یک بار حسابرسی انجام شود. این امر جدا از حسابرسی سالیانه است که با انتخاب بازرسان انجام می‌شود.

دکتر حناچی گزارشی از جلسات ماهانه اعضای هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان در شورای مرکزی ارائه و مهندس غرضی با توجه به موضوع مقاوم‌سازی مدارس پیشنهاد کرد تا از تعدادی مدارس که در سال‌های اخیر توسط سازمان نوسازی مدارس تجهیز و نوسازی شده‌اند، جهت انطباق آن با مقررات ملی ساختمان بازدید به عمل آید و نتیجه به هیأت مدیره گزارش شود.

جلسه‌ای با حضور برخی از اعضای کانون مهندسان شهریار برگزار شد و آن‌ها علاقه‌مندی خود را نسبت به قبول مسوولیت‌های دفتر نمایندگی شهریار اعلام کردند که به نظر می‌رسد در قالب تفاهم‌نامه‌ای نظیر تفاهم‌نامه سازمان با کانون مهندسان کرج می‌توان مسوولیت‌ها را بین کانون و دفتر نمایندگی سازمان تقسیم کرد به نحوی که مهندسان و جامعه از این همکاری بهره‌مند شوند.

نخستین جلسه بیمه اجباری مسوولیت حرفه‌ای مسوولان ساخت و ساز در کمیسیون عمران مجلس برگزار شد. در این جلسه وزیر مسکن و شهرسازی، ریاست سازمان، مهندس غرضی، مهندس کوبایی و بیمه ایران و شهرداری تهران نیز حضور داشتند.

از رویدادهای اتفاق افتاده طی ماه‌های گذشته این بود که جلسه‌ای با حضور یک هیأت ۵ نفره‌ای از استان تهران به ریاست مهندس خواجه دلوثی برگزار شد تا پاره‌ای از اصلاحات لازم درباره موضوع شیوه‌نامه ماده ۳۳ به ویژه برای شهر تهران اعمال شود. همان روز نیز دعوت‌نامه از شهرداری رسید تا جلسه‌ای با حضور سازمان نظام مهندسی، مسکن و شهرسازی و شهرداری تهران در شهرداری تشکیل شود. در این جلسه قضیه ابلاغ پاره‌ای از ترتیبات شیوه‌نامه در مورد ساختمان‌های بالای ۳۰۰۰ متر به وسیله معاونت معماری و شهرسازی تهران و متعاقب آن متوقف کردن موضوع بوسیله شهردار تهران مطرح شد و قرار بر این شد سه طرف دخیل در موضوع، نمایندگانی با عنوان هیأت سه جانبه معرفی کنند تا در این رابطه دستورالعملی تهیه شود و شهردار تهران بعد از

این جلسه از طرف سازمان پیشنهاد شد که فقط برای ورود به حرفه آزمون برگزار شود و سازمان بعد از ورود به حرفه و دریافت پروانه اشتغال انجام آزمون‌های بعدی را ضروری نمی‌داند. به همین منظور در جلسه دیگری با حضور تعدادی از اعضا در دفتر مهندس نجیمی درخواست حذف آزمون‌های پایان دوره جهت تمدید پروانه اشتغال ارائه شد که حسب اطلاع وعده‌هایی نیز داده شد ولی تاکنون به سازمان ابلاغ کتبی صورت نگرفته است.

– کمیسیون اصلاح مواردی از آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی هر هفته در شورای مرکزی برگزار می‌شود. در این کمیسیون اصلاح موادی از قانون که پایه‌های مهندسی و حدود صلاحیت و ظرفیت را تعریف می‌کند، مورد نظر است. تا به حال ماده ۱۴ آیین‌نامه مذکور توسط کمیسیون مورد بررسی قرار گرفت.

– طی ملاقاتی با وزیر ارشاد درخواست تبدیل روز مهندسی به هفته مهندسی ارائه شد. تصمیم بر این است که هر یک از روزهای این هفته به نام یکی از موضوعات مهندسی نامگذاری شود. بنا بر این درخواست قرار شد نامه‌ای برای شورای فرهنگ عمومی ارسال شود.

– جلسه کمیسیون برنامه‌ریزی استراتژیک سازمان برگزار و قرار شد مجری بر اساس اولویت پیشنهاد شده که بهبود سازمان و تشکیلات و بهبود فرایندهارویه‌هاست برنامه زمان بندی و هزینه‌ی مطالعات را اعلام کنند تا بر مبنای آن تصمیم گیری شود.

– نظامنامه نحوه برگزاری آزمون مجریان گاز در کمیته آموزش تهیه و ارائه شد.

– از محل دفتر نمایندگی شهرری بازدید بعمل آمد و اجاره محل مورد تأیید قرار گرفت. ملاقاتی هم با فدایی نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی نیز انجام پذیرفت و در خصوص اجرایی شدن ماده ۳۳ نیز مواردی مطرح شد که قرار شد تا حصول نتیجه موارد توسط ایشان پیگیری شود.

– کمیته آموزش سازمان جلسه‌ای را با مهندس نجیمی مدیرکل دفتر تدوین و ترویج پیرامون مسائل آموزش، آزمون و تمدید پروانه اشتغال مهندسان برگزار کرد و پیشنهادهای کمیته به اطلاع ایشان رسانده شد تا نسبت به آن رسیدگی و در اسرع وقت اقدام لازم به عمل آید.

– در جلسه کارگروه آموزش شورای توسعه نظام مهندسی نظامنامه مجریان و مدرسان آموزش به تصویب رسید و در

قابل توجه همکاران

دارای پروانه اشتغال عضو سازمان استان تهران

به منظور حفظ حرمت و شوون حرفه‌ای و نیز جلوگیری از اتلاف وقت مهندسان همکار که به هر علتی در مورد آنان در شورای انتظامی پرونده انتظامی تشکیل شده است به اطلاع می‌رساند، تصویر شکواییه شاکی یا اعلام مقام‌های رسمی، به آخرین نشانی موجود آنان در سازمان استان ارسال خواهد شد و می‌توانند پاسخ خود را به صورت مکتوب با مدارک و مستندات که به دفاعیه مربوط باشد، پس از ثبت در دبیرخانه سازمان استان به دفتر شورای انتظامی تسلیم و در تنظیم دفاعیه خود موارد زیر را دقیقاً و صریحاً رعایت کنند.

۱- نشانی که مایل هستند دعوتنامه یا رای شورا به آن جا ابلاغ شود به صورت دقیق و کامل در ذیل لایحه درج شود، در غیر این صورت دعوتنامه یا رای شورا به آخرین نشانی موجود در بانک اطلاعاتی سازمان ابلاغ خواهد شد و عذر عدم اطلاع پذیرفته نخواهد شد.

۲- متن لایحه دفاعیه حتی المقدور پس از مشاوره در فرم‌های ویژه به صورت خوانا (ترجیحاً تحریر شده) تنظیم شود.
۳- در تنظیم لایحه دفاعیه فقط مطالب مربوط به شکایت با مستندات لازم ذکر شود و از بیان مطالب شفاهی و فاقد اسناد و مدارک مثبت خودداری شود.

۴- مدارک فنی و مثبتی که به دفاع ارتباط دارد پیوست لایحه شود و در دفاعیه مشخصاً به آن مدارک اشاره شود.
۵- در صورت تمایل به حضور در جلسه شورای انتظامی، صریحاً در دفاعیه خود با ذکر علت اعلام شود. در غیر این صورت تصریح کنند که مطالب مندرج در لایحه دفاعیه کافی بوده و نیازی به حضور ندارند.

شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی استان تهران

آشنایی با هیات نظارت و هماهنگی بر دفاتر نمایندگی سازمان استان

آشنایی با هیات نظارت و هماهنگی بر دفاتر نمایندگی سازمان استان

• ارایه برنامه در مورد ایجاد دفاتر به تعداد مراکز شهرستان در استان تهران و ایجاد شعب در سایر شهرهای شهرستان و متعاقب آن تشکیل یک تیم کاری جهت برنامه‌ریزی در مورد نحوه احداث دفاتر و چگونگی توسعه آن‌ها

• دفاتر نظام مهندسی سازمان استان شامل ۱۷ دفتر است که آخرین آن‌ها در تاریخ ۸۵/۱۰/۱۴ در اسلامشهر افتتاح شد. مسوول دفتر یاد شده مهندس انوش اسماعیل نژاد است. از این ۱۷ دفتر هم اکنون در ۷ دفتر، ماده ۳۳ با ضعف و قوت‌هایی در حال اجرا و در سایر دفاتر نیز امور مربوط به بازرسی و نظارت گاز در حال رسیدگی است. وضعیت اجرای ماده ۳۳ در هفت دفتر نمایندگی به شرح زیر است:

• دفتر لواسان با مسوولیت مهندس کاکاوند اسدی دارای ۸۷ عضو است که از این تعداد ۵۵ نفر در منطقه لواسانات مقیم هستند. تعرفه خدمات مهندسی در مورد ساختمان‌های گروه الف (۱ و ۲ طبقه) متری ۲۶۰ تومان و گروه ب (۳ تا ۵ طبقه) متری ۳۸۵۰ تومان است. تعرفه معماری و محاسبات نیز متری ۱۸۰۰ تا ۲۲۰۰ تومان متغیر است. این دفتر دارای یک کارمند بوده که کارهای انجام شده به انضمام کل مبلغ دریافتی حق الزحمه نظارت و ۵ درصد بازمینی و کنترل نقشه تا پایان مهر ماه ۸۵ مبلغ ۱۱۹۰۰۰۰۰۰ ریال است.

• دفتر کمال شهر که مسوول آن مهندس صبری نژاد است در تاریخ ۸۳/۱۰/۲۱ افتتاح شد. این دفتر هم اکنون ۱۱۴ عضو دارد. تعرفه خدمات مهندسی نظارت برای ساختمان‌های مسکونی متری ۲۶۰۰ تومان و ساختمان‌های تجاری متری ۳۴۰۰ تومان است. در این دفتر دستور نقشه‌ها به طور مستقیم از شهرداری دریافت و توزیع می‌شود. جلساتی نیز با شهرداری برای استفاده از خدمات مهندسان برق و مکانیک در ساختمان‌های با متراژ ۶۰۰ متر به بالا برگزار شده که در صورت توافقات لازم، عملی خواهد شد. این دفتر دارای یک

هیات نظارت و هماهنگی بر دفاتر استان در تاریخ ۸۵/۶/۱۵ شروع به فعالیت کرده و متشکل از اعضای زیر است:

مهندس صوفی‌پور دبیر هیات نظارت و عضو هیات مدیره سازمان، مهندسان: بلبلی، جعفری، کاتب احدی، محمدی، دکتر بیات مختاری و دکتر قاسمی اصل اعضای هیات نظارت و هیات مدیره سازمان.

این هیات نحوه فعالیت دفاتر، رعایت صحیح نظامنامه و آیین‌نامه‌هایی که از سازمان برای اجرا به دفاتر ابلاغ می‌شود را ارزیابی و نظارت می‌کند.

بدین منظور تا کنون از تمامی دفاتر به صورت گروه‌های چند نفره یا انفرادی طی چندین مرحله توسط اعضای هیات نظارت بازدید به عمل آمده است که آخرین بازدیدهای به عمل آمده طی یک برنامه فشرده از تاریخ ۸۵/۱۰/۱۶ آغاز و در تاریخ ۸۵/۱۱/۱۸ به پایان رسیده است.

مهم‌ترین برنامه‌های این هیات جهت ایجاد هماهنگی و وحدت رویه بر عملکرد دفاتر به شهر ذیل است:

- ارتباط مستقیم با اعضای سازمان جهت بررسی مسایل آن‌ها از طریق حضور در دفتر هیات
- پست الکترونیکی اختصاصی هیات (nezarat@Tehran-nezam.com) یا تماس تلفنی با دفتر هیات
- دعوت از روسای دفاتر نمایندگی به صورت ماهیانه برای شرکت در نشستی مشترک با اعضای هیات نظارت و هیات ریسه سازمان جهت بررسی مسایل دفاتر
- شرکت در جلسات مشترک با شهرداری‌ها و مراجع ذیربط در شهرستان‌ها جهت برقراری ارتباط و تفاهم لازم با دفاتر سازمان
- تهیه برنامه آماده‌سازی یکی از دفاتر نمایندگی در شهر تهران به عنوان پایلوت در جهت عملی کردن مفاد شیوه‌نامه ماده ۳۳

کارمند است.

• مسوول جدید دفتر پاکدشت که دارای ۳۶ عضو است، مهندس میر حیدری است. تعرفه خدمات مهندسی برای طراحی معماری ۲۵۰ تومان، محاسبات ۲۵۰ تومان و نظارت ۵۰۰ تومان است. جمع کل مبلغ واریز شده از بابت ۵ درصد کارکرد مهندسان از تاریخ ۸۳/۱۰/۲۱ تا پایان مهر ماه ۸۵ بالغ بر ۱۷۷۳۴۹۵۰۳ ریال است. ضمناً کنترل نقشه در این دفتر انجام می‌شود. این دفتر دارای ۲ کارمند است.

• دفتر ورامین بامسؤولیت مهندس عالی داعی، ۵۸ عضو دارد. تعرفه خدمات مهندسی برای طراحی معماری ۱۲۰ تومان، محاسبات ۱۲۰ تومان و نظارت ۴۰۰ تومان است. از تاریخ ۸۵/۴/۵ توزیع نقشه به دفتر نمایندگی واگذار و اسامی گروه کنترل نیز جهت بررسی به سازمان ارایه شده است. از تاریخ ۸۵/۶/۲۵ نیز نظارت و بازرسی بر لوله کشی گاز در ۴ شهر ورامین، پیشوا، جواد آباد و قرچک به دفتر نمایندگی واگذار شده است. این دفتر یک کارمند دارد.

• مسوول دفتر طالقان و هشتگرد مهندس مهتاب ملکی است. دفتر طالقان در زمینه ارجاع کار خدمات مهندسی و دفتر هشتگرد نیز به تازگی در زمینه ماده ۳۳ مشغول به فعالیت شده است. تعداد مهندسان عضو در دفتر هشتگرد ۱۰۱ نفر و در دفتر طالقان ۱۳ نفر و تعرفه خدمات مهندسی برای طراحی معماری متری ۶۰۰ تومان، طراحی سازه متری ۶۰۰ تومان و نظارت ۱۵۰۰ تومان است. تمامی مهندسان در این محدوده دارای دفتر کار بوده و اصالت طالقانی دارند. درآمد حاصله از دفاتر هشتگرد و طالقان از آغاز تا پایان مهر ماه ۸۵ بالغ بر ۳۴۸۷۶۵۴۵ ریال بوده است.

• مسوول دفتر کرج از بهمن ۸۳ لغایت آذر ۸۵ مهندس رامبد صوفی پور و از آذر ۸۵ مهندس عمرانی است. با توجه به حضور ۱۸ ساله کانون مهندسان کرج به عنوان یک تشکل ریشه دار که ساماندهی خدمات مهندسی و تنسيق امور مهندسان را بر عهده داشته، دفتر نمایندگی کرج نیز با قدرت و همراهی با این تشکل و همکاری شهرداری و حمایت فرمانداری کرج، وظایف مرتبط با نظام مهندسی را طبق آیین نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون انجام می‌دهد. این دفتر با حدود ۲۵۰۰ نفر عضو فعال در ۷ رشته اصلی، طراحی و نظارت، اجرای پروژه‌های شهری را هدایت و کنترل می‌کند. وضعیت سایر دفاتر نمایندگی به طور خلاصه به شرح زیر است:

• در دفتر محمد شهر که مسوول جدید آن مهندس آقابابایی است، در زمان مسوولیت مهندس اسبقی پور تا پایان سال ۸۴ در زمینه ارجاع دستور نقشه و صدور برگ نظارت فعالیت‌هایی انجام گرفته است، ولی از ابتدای سال ۸۵ به علت عدم همکاری شهرداری این روند متوقف شده و این دفتر هم اکنون در زمینه نظارت و بازرسی گاز فعال و دارای یک

کارمند است.

• دفتراندریشه که مسوول جدید آن مهندس شهرام اعتمادی است در زمینه ماده ۳۳ فعالیتی ندارد و کار بازرسی و نظارت گاز نیز مدت یک ماه است که در آن دفتر آغاز شده و تعداد مهندسان عضو نیز ۳۹ نفر است.

• دفتر شهریار که مسوول جدید آن مهندس فیروز آموزگار است، تا کنون در زمینه ماده ۳۳ فعالیتی نداشته و در امور نظارت و بازرسی گاز مشغول به فعالیت است. تعداد ۲۶ نفر از مهندسان تاسیسات در زمینه گاز در این دفتر عضو هستند.

• مسوول دفتر شمال مهندس پوربزاز و مهندسان عضو این دفتر ۳۸۰ نفر هستند. طبق آمار، این دفتر از تاریخ ۸۴/۱۱/۲۳ لغایت ۸۵/۲/۶ در خصوص اجرای مفاد محث دوم مقررات ملی ساختمان معرفی نامه مربوط به ۵۵ پلاک ثبتی که در حوزه عمل آن قرار داشته را پذیرفته است. سایر فعالیت‌های این دفتر در حوزه نظارت و بازرسی گاز بوده است. این دفتر دارای ۲ کارمند و معاون آن خانم مهندس مقبولی است.

• مسوول دفتر غرب مهندس عسکری نژاد و معاون آن مهندس مرزبان است. شروع به کار این دفتر از تاریخ ۸۴/۳/۳۰ بوده و مهندسان عضو آن ۱۸۷ نفر عمران، ۲۷ نفر معمار، ۶۴ نفر مکانیک، ۳۰ نفر برق و ۲۴ شرکت مهندسان مشاور است. در مورد ماده ۳۳ به علت عدم همکاری شهرداری فعالیتی صورت نمی‌پذیرد و هم اکنون در زمینه امر نظارت و بازرسی گاز مشغول به فعالیت است. این دفتر دارای یک کارمند است.

• مسوول دفتر شرق مهندس حسینی و مهندسان عضو آن ۱۹۷ نفر و با حضور ۸ شرکت مشاور است. این دفتر در زمینه امور نظارت و بازرسی مشغول به فعالیت است و دارای یک کارمند بوده و در زمینه ماده ۳۳ فعالیتی ندارد.

• مسوول دفتر آزادی دکتر رحیم خانی است و تعداد ۱۸۴ نفر مهندس در آن عضو هستند. بیشترین حجم کاری این دفتر مربوط به امور گاز است به ویژه که امور گاز منطقه اسلامشهر تا قبل از افتتاح این دفتر زیر نظر دفتر آزادی انجام می‌شد. این دفتر دارای ۲ کارمند است.

• دفتر ملارد که مسوول آن مهندس جعفری است در زمینه ماده ۳۳ فعالیتی ندارد. از تاریخ ۸۵/۶/۱۱ نظارت بر لوله کشی گاز شهرهای ملارد (ملارد-سرآسیاب-مارلیک) و صفادشت در این دفتر انجام و به تازگی منطقه فردیس نیز به آن اضافه شده است. این دفتر دارای یک کارمند است.

• دفتر پردیس در تاریخ ۸۴/۸/۲۴ با مسوولیت مهندس عرفان افتتاح شده و متولی امر مهندسی در پردیس، بومهن و رودهن است که تا این لحظه در زمینه ماده ۳۳ به علت عدم همکاری شهرداری‌ها اقدامی صورت نگرفته است. در مورد امور گاز نیز نظارت و بازرسی گاز در شهرهای پردیس، بومهن، رودهن، فیروزکوه، دماوند، کیلان، آبسرد و آبعلی بر عهده این دفتر است.

NEWS

اخبار

پایان کار کمیسیون بازنگری شیوه‌نامه ماده ۳۳ در شورای مرکزی

کمیسیون بازنگری شیوه‌نامه‌های آیین‌نامه ماده ۳۳ در شورای مرکزی پس از برگزاری سی و یک جلسه حداقل ۵ ساعته در تاریخ ۳۰ آبان ماه به کار خود پایان داد.

پس از انتشار میثاق دوم مقررات ملی ساختمانی که شامل آیین‌نامه ماده ۳۳ و شیوه‌نامه‌های آن است، با توجه به کاستی‌ها و ایرادهایی که در آن به چشم می‌خورد، ضرورت بازنگری آن به طور جدی مطرح شد. بند ۳-۱۲ مبحث دوم، هرگونه تغییر بعدی در مجموعه شیوه‌نامه‌ها را منوط به پیشنهاد شورای مرکزی و تصویب و ابلاغ وزارت مسکن و شهرسازی کرده است. لازم به ذکر است که پیش‌نویس شیوه‌نامه‌های آیین‌نامه ماده ۳۳ در سال ۸۳ نیز توسط سازمان مهندسی ساختمان (شورای مرکزی) تهیه شده بود.

در آن زمان هیأتی ۱۳ نفره از شورای مرکزی مسوول این کار شدند و قرار بود که نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی نیز در همان جلسه حضور یابند و اصلاحات مورد نظر خود را مطرح کنند. جلسات زیادی توسط هیأت مزبور برگزار شد که مدیرکل وقت دفتر سازمان‌های مهندسی و تشکل‌های حرفه‌ای نیز در آن شرکت می‌کرد و در نهایت مجموعه شیوه‌نامه‌ها که منحصر به آیین‌نامه ماده ۳۳ نبود و سایر دستورالعمل‌های قبلی وزارت مسکن را نیز در برمی‌گرفت، تدوین و برای تصویب به وزارت مسکن و شهرسازی ارسال شد. وزارت مسکن و شهرسازی نیز تغییرات مورد نظر خود را اعمال و در تاریخ ۱۸ اردیبهشت ۸۴ برای اجرا ابلاغ کرد. اما با وجود برخی کمبودها و ناهماهنگی‌ها در آن، زمینه تشکیل کمیسیون

بازنگری شد. کمیسیون بازنگری مجموعه شیوه‌نامه‌ها اولین جلسه خود را در تاریخ ۱۳ مهر ۸۴ تشکیل داد.

موضوع کار این کمیسیون با توجه به این که اصلاح آیین‌نامه ماده ۳۳ نیاز به مصوبه هیأت وزیران دارد و به راحتی انجام نمی‌شود. فقط در حدود پیشنهاد اصلاحاتی در مجموعه شیوه‌نامه‌ها بر اساس آیین‌نامه ماده ۳۳ بود و این کمیسیون اصلاً به متن خود آیین‌نامه وارد نشد.

در جلسات بازنگری مجموعه شیوه‌نامه که ریاست آن با مهندس کوبایی از استان اصفهان بود همان هیأت قبلی تدوین شیوه‌نامه، مدیرکل وقت دفتر سازمان‌های مهندسی و تشکل‌های حرفه‌ای (مهندس خلخالی) و نماینده سازمان مسکن و شهرسازی استان تهران (دکتر توسلی)، مهندس رزقخواه و مهندس کامرانی نواب رئیس هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران نیز حضور داشتند. علاوه بر آن در جلسه پنجم با توجه به تصمیمی که در جلسه هماهنگی شهرداران با حضور وزیر مسکن و شهرسازی در آذر ماه ۸۴ در مشهد گرفته شده بود، مقرر شد پنج نفر از نمایندگان شهرداران نیز در جلسه حضور داشته باشند و شهرداران سمنان، بوشهر، گرگان، مشهد و مهندس حبیب‌اللهیان معاون شهرسازی معماری شهرداری تهران برای این کار معرفی شدند که به دلیل عدم حضور شهردار سمنان و شهردار گرگان و مهندس حبیب‌اللهیان معاون شهرسازی و معماری شهرداری شیراز و مدیرکل دفتر شهرسازی و معماری شهرداری تهران و نماینده شهردار گرگان جایگزین شدند. علاوه بر آن بعدها نمایندگان رشته‌های شهرسازی، ترافیک، نقشه‌برداری نیز به عنوان عضو اصلی به این گروه اضافه شدند. مهندس مولوی از آذربایجان غربی به عنوان نایب رییس جلسات مسوولیت جمع‌بندی

NEWS

اخبار

این تصمیم بر اساس بند ۵ صورتجلسه هماهنگی مسوولان اداره گاز تهران بزرگ و هیأت رئیسه گروه تخصصی مکانیک درباره لزوم بررسی و تأیید شیرهای قطع زلزله مصوب شد و تا اعلام مشخصات شیرهای زلزله و فیوزهای گازی و ارائه مدارک مورد تأیید از سوی مراجع صاحب صلاحیت، الزام نصب این شیرها با توجه به مشکلات تهیه و نصب اندک اقلام موجود در بازار، کان لم یکن تلقی می شود.

برای امور آزمون و تمدید پروانه به وزارت مسکن مراجعه کنید

کلیه امور مربوط به آزمون صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی از جمله تمدید و ارتقاء پایه پروانه در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی بوده و سازمان نظام مهندسی ساختمان دخالتی در آن‌ها ندارد، بنابراین در این گونه موارد منحصراً به وزارت مسکن یا سازمان مسکن و شهرسازی استان تهران مراجعه کنید.

پیشنهاد و انتقاد از نظارت و بازرسی لوله کشی گاز

نظر بر این که هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران در جهت بهبود روش‌ها و تسهیل امور مربوط به ارائه خدمات مهندسی به ویژه در امر نظارت و بازرسی لوله کشی گاز خانگی و تجاری، کمیته‌ای را مأمور بررسی و اصلاح روش‌های جاری کرده است، بنابراین از کلیه اعضای سازمان استان به ویژه مهندسان مکانیک، همچنین مالکان متقاضی بازرسی لوله کشی گاز تقاضا می شود پیشنهادها، نظرها، انتقادها یا شکایت‌های خود را

پیشنهادات ارائه شده را تقبل کردند و مهندس لطفی زاده مسوولیت دبیری جلسات و تنظیم صورت جلسات را بعهده داشتند. به رغم دور بودن مسیر راه اکثریت اعضای کمیسیون که از شهرهای مختلف کشور به تهران می آمدند این جلسات به طور منظم دو هفته یکبار و گاه‌ها هر هفته تشکیل شد. برای جلوگیری از تصمیمات نسنجیده از همان ابتدا مقرر شد که کلیه مصوبات با رأی ۲/۳ اعضای حاضر قابل قبول باشد و به این ترتیب مجموعه مصوبات این کمیسیون تدوین و به کار گروه اصلاح قانون و آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌ها در شورای توسعه جهت بررسی ارجاع شد که پس از تصویب در شورا از طرف وزارت مسکن و شهرسازی ابلاغ شود.

تشکیل کمیسیون اصلاح آیین‌نامه قانون در شورای مرکزی

کمیسیون اصلاح آیین‌نامه قانون نظام مهندسی در شورای مرکزی شروع بکار کرد. این کمیسیون که تاکنون ده جلسه تشکیل داده است تهیه پیش‌نویس اصلاح موادی از آیین‌نامه قانون را در دستور دارد. در جلسات این کمیسیون که بطور هفتگی در شورای مرکزی تشکیل می‌شود مهندس کوپایی، مهندس مولوی، مهندس فیروزی، مهندس دستمالچی، مهندس لطفی زاده، دکتر عاملی، مهندس غفاری، مهندس صالحی و مهندس کامرانی حضور دارند.

لغو نصب شیرهای قطع زلزله و فیوز گازی

نصب شیرهای قطع زلزله و فیوز گازی در ساختمان‌های عمومی تا اطلاع ثانوی لغو شد.

NEWS

در امور یادشده به دبیرخانه سازمان استان ، نمایر
۸۸۵۷۷۰۰۵ - ۰۲۱ یا پست الکترونیکی
Gascom@Tehran-nezam.org ارسال کنند.

ناظران گاز حساب باز کنند

حق نظارت ناظران گاز از این پس تنها به حساب بانکی آن‌ها واریز خواهد شد. مهندسانی که فاقد شماره حساب بانکی هستند حتما نسبت به افتتاح حساب و تحویل چک خود به سازمان مراجعه کنند. سازمان برای کسانی که فاقد حساب باشند ، چکی صادر نخواهد کرد.

تصویب نظام‌نامه نحوه برگزاری آزمون مجریان لوله کشی گاز واحدهای مسکونی - تجاری

نظام نامه نحوه برگزاری آزمون مجریان لوله کشی گاز واحدهای مسکونی - تجاری به منظور اجرای شیوه نامه مورخ ۸۵/۸/۹ شماره ۴۰۰/۳۵۴۶۲ وزارت مسکن و شهرسازی، جهت برگزاری آزمون‌های ویژه مجریان شرکت کننده در دوره‌های آموزشی مبحث ۱۷ مقررات ملی ساختمان تدوین شده و در جلسه ۲۳ دی ماه ۸۵ کمیته آموزش استان تهران به تصویب رسیده است.

ماده ۱ - حدود توانایی‌های مورد انتظار از مجریان:
کلیه مجریان بدون توجه به روش آزمون انتخابی باید دارای توانایی‌هایی به شرح زیر باشند:
- ممیزی مصرف گاز بر حسب نوع ساختمان (مسکونی - تجاری)

- تهیه کروکی و نقشه لوله کشی در موقعیت پلان و ایزومتریک
- آشنایی با قوانین حقوقی در محدوده مسئولیت‌های -

مجریان با توجه به مبحث ۱۷ و شیوه نامه مذکور توانایی انتخاب کوتاه ترین مسیرهای ممکن ، ایمن و استاندارد لوله کشی گاز

- آشنایی با روش‌های صحیح اجرای لوله کشی روکار و توکار ، جوشکاری، رنگ آمیزی، عایق کاری، اجرای دودکش‌ها، نصب وسایل گاز سوز
- آشنایی با انواع مصالح استاندارد (لوله، اتصال، نوار، پرایمر، مواد آب بندی اتصال، الکترودها، شیرها
- آشنایی با ظرفیت و نحوه کارکرد کنتور و رگلاتور...)

- آشنایی با تست نشستی و مقاومت
- آشنایی با نصب کنتور و رگلاتور
- آشنایی با ممنوعیت‌های قانونی اجرای لوله کشی گاز

ماده ۲- روش گروه بندی مجریان جهت برگزاری آزمون:

مجریان بر حسب توانایی‌های خود به یکی از دو روش زیر می توانند متقاضی شرکت در آزمون کتبی یا شفاهی باشند که مراتب تقاضای آنان از طریق موسسات مجری دوره‌های آموزشی به سازمان مسکن و شهرسازی استان اعلام می شود.

روش ۱ - شرکت در آزمون شفاهی: این آزمون ویژه آن دسته از مجرانی است که فقط توانایی خواندن و نوشتن (سقف

سواد تا کلاس پنجم ابتدایی) داشته یا خود متقاضی شرکت در این نوع آزمون باشند.

روش ۲- شرکت در آزمون کتبی: این آزمون برای سایر مجریان برگزار خواهد شد.

ماده ۳- نحوه طرح سوالات آزمون‌های کتبی و شفاهی:

۱-۳ جهت برگزاری آزمون شفاهی، کمیته ای مرکب از ۳ مدرس دوره آموزشی مبحث ۱۷ مقررات ملی ساختمان به انتخاب سازمان مسکن

NEWS

اخبار

کسب حدنصاب قبولی در دو آزمون متوالی ،
متقاضی ملزم به شرکت مجدد در دوره آموزشی
خواهد بود.

قابل توجه متقاضیان شرکت در آزمون های حرفه ای مهندسان (ورود به حرفه)

ثبت نام آزمون حرفه ای مهندسان (ورود به حرفه)
جهت اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی پایه ۳
در رشته های معماری، عمران (نظارت و محاسبات)،
مکانیک و برق و آزمون حرفه ای کاردان های فنی
ساختمان در رشته های معماری، عمران، مکانیک و
برق از طریق وبسایت

www.azmoon-online.ir آغاز شد. همچنین
از این پس آزمون های حرفه ای مهندسان و
کاردان های فنی ساختمان به صورت online
برگزار خواهد شد. نحوه برگزاری آزمون online
دارای شرایط زیر است:

این آزمون در مراکز استان و در سایت مشخصی
که توسط سازمان نظام مهندسی یا سازمان مسکن
و شهرسازی ایجاد خواهد شد، برگزار می شود و
متقاضیان می توانند از طریق اینترنت در آن ثبت
نام کنند.

- با توجه به این که ثبت نام آزمون از طریق
اینترنت انجام می شود بنابراین ثبت نام آزمون در
هر زمان و هر نقطه که امکانات اینترنتی فراهم
باشد، امکان پذیر است.

- زمان بندی مراحل برگزاری آزمون مانند شروع
و خاتمه ثبت نام و روز و ساعت برگزاری آزمون
توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و با
هماهنگی سازمان مسکن و شهرسازی استان تعیین
می شود. پس از این مرحله متقاضیان با مراجعه به
وبسایت از زمان بندی آزمون مطلع شده و با

و شهرسازی استان تشکیل خواهد شد که اعضای
این کمیته باید خارج از مدرسانی باشد که در همان
دوره تدریس کرده اند.

تبصره - حق الزحمه هر یک از اعضای کمیته
آزمون شفاهی ، برای هر ساعت معادل ده هزار
تومان خواهد بود که مبلغ مذکور از شرکت
کنندگان در آزمون شفاهی به ازای هر نفر بیست
هزار تومان ، تامین و پرداخت خواهد شد. این رقم
مازاد بر شهریه دوره آموزشی میحت ۱۷ است.

۲-۳ سوالات آزمون کتبی توسط مدرسان دوره های
آموزشی و براساس مفاد ماده ۱ این نظام نامه طرح
و توسط موسسه آموزشی به صورت محرمانه به
سازمان مسکن و شهر سازی استان جهت ایجاد
بانک سوالات آزمون ارسال می شود.

۳-۳ سوالات آزمون کتبی توسط یکی از مدرسان
دوره به انتخاب سازمان مسکن و شهرسازی استان
و از بانک سوالات گزینش خواهد شد.

ماده ۴- آزمون کتبی ، مشتمل بر ۲۵ سوال تستی با
۵۰ امتیاز و ۲ سوال تشریحی (یک سوال به صورت
ایزومتریک و یک سوال از نقشه پلان ، هر کدام
۲۵ امتیاز) مجموعاً ۱۰۰ امتیاز دارند و امتیاز قبولی ،
کسب ۷۰ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز مذکور است.

ماده ۵- آزمون شفاهی، مشتمل بر حداقل ۱۰ سوال
از موارد مندرج در ماده ۱ ، با مجموع ۵۰ امتیاز و ۲
سوال تشریحی (یک سوال از نقشه پلان و یک سوال
از نقشه ایزومتریک هر کدام ۲۵ امتیاز) خواهد بود.
کل امتیاز آزمون شفاهی ۱۰۰ امتیاز و حد نصاب
قبولی ۷۰ است. این حد نصاب از میانگین امتیازات
داده شده توسط سه عضو کمیته آزمون ، استخراج
خواهد شد.

ماده ۶- افرادی که موفق به کسب امتیاز قبولی
نشده اند به فاصله زمانی حداقل ۳۰ روز می توانند
دوباره در آزمون شرکت کنند و در صورت عدم

NEWS

اخبار

کار آن‌ها مطابق شیوه‌نامه یاد شده بعد از بهمن ماه سالجاری است، از تاریخ ۸۵/۱۱/۱ لغایت ۸۶/۶/۳۱ کلیه مهندسانی که جهت تمدید پروانه اشتغال بکار مهندسی مراجعه کنند می‌توانند با سپردن تعهد مبنی بر شرکت در دوره‌های آموزشی و ارائه گواهی قبولی در آزمون پایان دوره‌های آموزشی مربوطه پروانه اشتغال بکار خود را به مدت یک سال از تاریخ پایان اعتبار پروانه اشتغال بکار تمدید کنند. برای آن دسته از مهندسان عمران که پروانه اشتغال بکار آن‌ها به موجب بخشنامه شماره ۴۰۰/۳۶۴۴۶ مورخ ۸۵/۸/۱۶ تا تاریخ ۸۶/۳/۱ با ارائه تعهدنامه تمدید شده، در صورت عدم امکان شرکت در دوره‌های آموزشی مورد نیاز تا تاریخ تعیین شده، پروانه آنها تا تاریخ ۸۶/۱۱/۱ قابل تمدید خواهد بود.

قابل ذکر است مهندسانی که بعد از تاریخ ۸۶/۶/۳۱ مراجعه کنند باید مطابق با شیوه‌نامه فوق‌الذکر در دوره‌های آموزشی مربوطه جهت تمدید پروانه اشتغال شرکت کنند.

انتخاب اعضای شوراهای مشورتی هیأت مدیره سازمان استان

اعضا و عناوین شوراهای مشورتی چهارمین دوره هیأت مدیره سازمان استان تهران مشخص شدند. ترکیب انتخاب شده به شرح زیر اعلام شدند:

شورای برنامه ریزی (طرح و برنامه و بودجه):
دکتر بهنام امینی - مهندس کامیار بیات ماکو -
مهندس شهرام سلماسی - مهندس منوچهر شیبانی
اصل - مهندس سهیلا کامرانسی - مهندس سید
رضاهاشمی - شورای حقوقی (حقوقی، تدوین
و کنترل مقررات و آئین نامه‌ها): دکتر عباس
اکبر پور - مهندس کامیار بیات ماکو - مهندس

توجه به تمایل خود می‌توانند در آزمون مورد نظر ثبت‌نام کنند.

- داوطلب می‌تواند بلافاصله پس از ثبت نام از کارت ورود به جلسه پرینت تهیه کند و با توجه به زمان درج شده در کارت ورود به جلسه، در سایت کامپیوتری تعیین شده در مرکز استان جهت شرکت در آزمون حضور یابد.

- تنظیم نحوه ثبت نام، سوالات آزمون به صورت ساده، متوسط و مشکل، تعداد سوالات، نمره منفی، حدنصاب قبولی، زمان پاسخگویی به سوالات و ضریب هر درس توسط این دفتر تعیین شده و در سیستم نصب می‌شود.

- در جلسه آزمون پس از احراز هویت داوطلب، سوالات از بانک اطلاعاتی موجود در سرور سایت مرکزی برگزار می‌شود. در صورت تصادفی انتخاب و در مانیتور کامپیوتر داوطلب نمایش داده خواهد شد. داوطلب در مدت زمان تعیین شده به سوالات پاسخ خواهد داد. در پایان، نتیجه آزمون بلافاصله مشخص شده و پرینت کارنامه هر داوطلب به وی ارائه خواهد شد.

- کسانی که در آزمون شرکت کرده و حد نصاب لازم را به دست نیاورند، می‌توانند مجدداً و پس از طی زمان تعیین شده ثبت نام کنند.

- آزمون online در سال جاری از تهران شروع شده و به تناسب تجهیز استان‌ها به سایت کامپیوتری، در آن مناطق نیز عملی خواهد شد.

پروانه اشتغال به مدت یک سال تمدید می‌شود

نظر به این که برگزاری دوره‌های آموزشی با تأخیر صورت گرفته است لذا به منظور ایجاد امکان فعالیت مهندسانی که زمان تمدید پروانه اشتغال به

NEWS

اخبار

نظام مهندسی را مقصر دانسته‌اند که این بر طبق اطلاعات نادرست به شهردار دلالت می‌کند. شهرداری باید بداند که غیر از مهندسان ناظر، افراد بی‌صلاحیت دیگری وارد جریان ساخت و ساز شده‌اند، به طوری که ناظران به جای آن که از طرف سازمان نظام مهندسی معرفی شود از طریق مبادی غیررسمی تعیین می‌شوند.

او افزود: اگر اختیارات نظام مهندسی را که در قانون به صراحت بر آن‌ها تاکید شده است، توسط نهادهای دیگر پذیرفته شود، شاهد ارتقای کیفیت در ساخت و ساز و هم‌چنین دانش فنی صاحبان حرفه و مهندسان خواهیم بود.

صوفی‌پور با بیان این که در تهران مهندسان از وجود دفاتر نظام مهندسی و قوانین مربوط به آن بی‌اطلاع هستند، اظهار کرد: جبر روزگار دفاتر غیررسمی و غیر قانونی تهران است که سیستم را به نحوی کانالیزه و هدایت کرده است که یک مهندس ناظر خود را پاس‌خگویی شهرداری می‌بیند که این امر ناشی از بی‌اطلاع قانون نظام مهندسی است.

او بیان کرد: این در حالی است که مطابق آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی، معرفی مهندس ناظر به عهده سازمان نظام مهندسی است که در حال حاضر شهرداری بر خلاف قانون عمل می‌کند.

وی خاطر نشان کرد: یک مهندس ناظر که از طریق کانال‌های غیررسمی و دلالی وارد پروسه ساخت و ساز می‌شود از آنجایی که وامدار یک جریان غیرمشروع و غیررسمی است متعهد می‌شود که به ساختمان مراجعه نکند و این چنین است که شاهد انجام کارهایی خارج از سیستم نظام مهندسی هستیم که مقصر عمده آن شهرداری است.

کیان‌دخت پرتوی عمار لوثی - مهندس منوچهر شیبانی اصل - مهندس محمد سعید میر بلوک جلالی. شورای ترویج (ترویج، انتشارات و ارتباطات): دکتر بهنام امینی - دکتر حمید بهبهانی - مهندس کامیار بیات ماکو - دکتر سیمین حناچی - دکتر رامین قاسمی اصل. شورای رفاه و تعاون (رفاه، تعاون، مشاوره و حل اختلاف): دکتر عباس اکبر پور - مهندس جعفر بلیلی - مهندس کیان‌دخت پرتوی عمار لوثی - مهندس محمد علی جعفری - مهندس رحمت‌ال.. صوفی‌پور املشی - مهندس سید محمد غرضی - مهندس هوشنگ کاتب احدی. شورای اقتصادی: دکتر عباس احمد آخوندی - دکتر حمید بهبهانی - مهندس علی ترکاشوند - مهندس محمد علی جعفری - مهندس عبدالمجید سجادی نائینی - مهندس شهرام سلماسی - مهندس منوچهر شیبانی اصل

تسهیلات رفاهی به روز شد

اطلاعات مربوط به تسهیلات رفاهی سازمان استان تهران به روز شد. برای آگاهی از مفاد این بخش که متشکل از تسهیلات تفریحی، درمانی، اعتباری و ... است، می‌توانید به قسمت تسهیلات رفاهی در منوی اصلی وب سایت مراجعه کنید.

مهندسان ناظر از طریق مبادی غیررسمی

تعیین می‌شوند

شهرداری تهران درباره ساخت و سازهای خارج از کنترل نظام مهندسی که غیراستاندارد بوده، مقصر است

مهندس رامید صوفی‌پور عضو هیات مدیره نظام مهندسی استان تهران افزود: شهردار تهران اخیراً در گودبرداری‌های غیراصولی و تخریب ساختمان،

دستور العمل صدور پروانه اشتغال به کار آموزشی

سازمان مسکن و شهرسازی استان صادر می‌شود. «دوره»: دوره‌های آموزشی یا بازآموزی مهندسی ساختمان ساده ۲- متقاضی تدریس در «دوره‌ها» باید دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و حداقل پروانه اشتغال به کار مهندسی پایه ۲ اصلی در یکی از رشته‌های موضوع «قانون» متناسب با دوره‌هایی که تمایل به تدریس در آن را دارد، باشد.

تبصره- کسانی که دارای مدرک تحصیلی کارشناسی بوده و دارای توانایی خاصی برای تدریس در دوره‌ها می‌باشند به شرط اخذ حدنصاب لازم و با تایید کمیته آموزش استان می‌توانند به امر آموزش اقدام کنند.

ساده ۳- متقاضی تدریس در «دوره‌ها» باید حداقل ۸۵ امتیاز مطابق با امتیازات اعلام شده در زیر را کسب کند. تبصره: اخذ حداقل ۹ امتیاز از بند ۳-۳ و اخذ حداقل ۴ امتیاز از بندهای ۲-۳ و ۴-۳ تواما الزامی است.

۱-۳ مدرک تحصیلی امتیازات مدرک تحصیلی به شرح جدول زیر است.

امتیاز	آخرین مدرک تحصیلی
۴۰ امتیاز	کارشناسی
۵۵ امتیاز	کارشناسی ارشد
۷۰ امتیاز	دکتری

۲-۳ سابقه تدریس

به ازاء هر سال تدریس در دوره مشابه ۲ امتیاز

۳-۳ سابقه کار حرفه‌ای

به ازاء هر سال سابقه کار حرفه‌ای مرتبط با موضوع تدریس

جناب آقای مهندس غرضی رییس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور
باسلام

پیرو ابلاغ شیوه‌نامه تمدید و ارتقا پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی به شماره ۲۳۴۳۹/۴۲۰/۴۰ مورخ ۸۵/۷/۳ به پیوست دستورالعمل صدور پروانه اشتغال به کار آموزش که به تصویب شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان رسیده جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

منوچهر خواجه دلویی- معاون امور مسکن
رونوشت:

رییس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان جهت
استحضار

دستورالعمل صدور پروانه اشتغال به کار آموزش

پیرو دستور وزیر محترم مسکن و شهرسازی به شماره ۳۱۵۹۸ مورخ ۸۵/۴/۲۷ و به استناد بند ۲-۳ شیوه‌نامه تمدید و ارتقا پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی به شماره ۲۳۴۳۹ مورخ ۸۵/۷/۳ جهت صدور پروانه اشتغال به کار آموزش این دستورالعمل به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

ماده ۱- تعاریف

«قانون»: قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
«شیوه‌نامه»: شیوه‌نامه تمدید و ارتقا پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی به شماره ۲۳۴۳۹ مورخ ۸۵/۷/۳
«دفتر»: دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان
«سازمان مسکن استان»: سازمان مسکن و شهرسازی استان
«شورای مرکزی»: شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان

«سازمان نظام استان»: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان
«کمیته آموزش»: کمیته آموزش حرفه‌ای مهندسی ساختمان استان که توسط سازمان نظام مهندسی استان تشکیل می‌شود.
«مجری آموزش»: پروانه اشتغال به کار در زمینه آموزش حرفه‌ای مهندسی در رشته‌های موضوع قانون که از طریق

تاریخ و مدت انجام کار همراه با گواهی یا مدرک، دال بر تشخیص صلاحیت شرکت یا موسسه مورد نظر و گواهی قابل قبول بیمه در مدت انجام کار مربوط ارائه شود.

ب) گواهی مکتوب از سازمان‌ها و دستگاه‌ها و نهادهای دولتی با قید سمت، محل، تاریخ و مدت انجام کار برای کار در دستگاه‌های دولتی

پ) رایه مدارک معتبر مبنی بر انجام طراحی، محاسبات، اجرا و یا نظارت ساختمان‌های شهری به صورت آزاد یا از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی و موفقیت در مصاحبه حضوری مربوط به آن پروژه‌ها

تبصره: سوابق اجرایی باید مرتبط با موضوع تدریس مورد تقاضا باشد.

ماده ۷- «کمیته آموزش استان» با بررسی مدارک رایه شده نسبت به صلاحیت متقاضی اظهار نظر کرده و نتیجه را به «سازمان نظام استان» و متقاضی اعلام خواهد کرد.

ماده ۸- پذیرفته شدگان نهایی به «سازمان مسکن استان» جهت صدور پروانه اشتغال به کار آموزش معرفی خواهند شد. یک نسخه از مکاتبات باید برای «دفتر» نیز ارسال شود.

ماده ۹- افرادی که به نتیجه ارزیابی خود در «کمیته آموزش استان» اعتراض داشته باشند می‌توانند درخواست خود را همراه با رایه مدارک لازم برای بررسی و اعلام نظر به «سازمان مسکن استان» و «دفتر» ارسال کنند.

ماده ۱۰- هر شخص حقیقی واجد شرایط، حسب مورد می‌تواند برای یک یا چند دوره درخواست صلاحیت کند.

ماده ۱۱- آموزش متقاضیانی که صلاحیت آنان تایید شده در پشت پروانه اشتغال به کار آنان درج خواهد شد.

ماده ۱۲- «پروانه آموزش» سراسری بوده و مدرسان مذکور می‌توانند در کلیه استان‌های کشور فعالیت کنند.

تبصره: متقاضیانی که درخواست تدریس در استانی غیر از استان محل اخذ صلاحیت آموزش خود را داشته باشند باید تاییدیه کمیته آموزش استان مقصد را نیز اخذ کنند.

ماده ۱۳- کلیه مدرسانی که «پروانه آموزش» آنان حسب مورد فاقد اعتبار شناخته شده یا اعتبار آن معلق یا اساساً ابطال می‌شود.

ماده ۱۴- مدت اعتبار پروانه آموزش ۳ سال بوده و تمدید آن در صورت ابقای شرایط اعلام شده بلامانع است.

ماده ۱۵- «مدرس» نمی‌تواند راساً نسبت به برگزاری دوره اقدام کرده و باید در چهارچوب فعالیت‌های «مجری آموزش» فعالیت کند.

ماده ۱۶- مدت اجرای این دستورالعمل یک سال و به صورت آزمایشی خواهد بود.

ماده ۱۷- این دستورالعمل با توجه به تصمیم جلسه مورخ ۸۵/۱۰/۱۲ شورای توسعه نظام مهندسی در جلسه مورخ ۸۵/۱۱/۱۱ کارگروه آموزش، پژوهش و ترویج به تصویب رسید.

تالیف هر عنوان کتاب	تا ۲ امتیاز
ترجمه هر عنوان کتاب	تا ۱ امتیاز
هر مقاله پذیرفته شده در مجلات علمی خارجی	۱ امتیاز
هر مقاله پذیرفته شده در مجلات علمی داخلی	۰/۵ امتیاز
هر مقاله در کنفرانس‌ها و همایش‌های معتبر خارجی یا بین‌المللی	۰/۵ امتیاز
هر مقاله در کنفرانس‌ها و همایش‌های معتبر داخلی	۰/۲۵ امتیاز

تبصره: تمامی تالیف‌ها و مقاله‌های جدول بالا باید با دوره آموزش مورد تقاضا مرتبط باشد.

ماده ۴- شرایط کسب امتیاز مربوط به سابقه تدریس الف) رایه سوابق تدریس در مقاطع کارشناسی و بالاتر در زمینه دوره‌های آموزشی مشابه در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (شامل دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی مورد تایید) و دانشگاه آزاد اسلامی

ب) رایه سوابق تدریس در موسسات خصوصی و انجمن‌های حرفه‌ای دارای مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (این موسسات باید در زمان تدریس فرد مورد نظر دارای مجوز باشند).

ماده ۵- شرایط کسب امتیاز مربوط به سابقه کار حرفه‌ای الف) انجام طراحی مهندسی در دفاتر مهندسان مشاور رتبه بندی شده از طرف سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ب) رایه خدمات محاسبات، اجرا یا نظارت در ساخت و سازهای شهری (به صورت آزاد یا با استفاده از پروانه اشتغال به کار مهندسی) و یا مدیریت پروژه‌های عمرانی در دستگاه‌های دولتی

ماده ۶- شرایط احراز سابقه کار حرفه‌ای: الف) در صورتی که سابقه کار در یکی از شرکت‌های مهندسان مشاور یا پیمانکار رتبه بندی شده از طرف سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور باشد باید نام پروژه، محل،

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

بدینوسیله به اطلاع اعضای محترم سازمان استان می‌رساند پیرو برگزاری انتخابات اعضای هیأت رئیسه گروه‌های تخصصی این سازمان در هفت رشته موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان بدینوسیله اسامی منتخبان به شرح زیر اعلام می‌شود:

رشته مکانیک	رشته برق	رشته معماری	رشته عمران
۱- مسعود نصیری	۱- محمدعلی رحیم‌خانی	۱- داود مجدنیا	۱- علی محمدی
۲- سیدجلال حسینی	۲- جعفر سموات	۲- مهتاب ملکی	۲- آرش تدین
۳- فرشاد امیرخانی	۳- مجید اسدی	۳- حمید بیک محمدی	۳- بهزاد صفریان
۴- اصغر شیرازپور	۴- منصور صدری	۴- رؤیا افشار	۴- بابک کاظمیان
—	۵- سیدمهدی مظلی	—	—

رشته نقشه‌برداری	رشته ترافیک	رشته شهرسازی
۱- منصور فراهانی فرید	۱- کامران رادپویا	۱- الهام امینی
۲- حسن مجربی کرمانی	۲- کامران حاج‌نصراللهی	۲- محسن غیائی‌نیا
۳- سیدیوسف سجادی	۳- کامران رحیم‌اف	۳- ابوالفضل قمشه
۴- شمس نویخت	۴- الهه گلشن	۴- بهروز کلالی
۵- حسن حلمی	۵- سیدفرهاد رزم‌یار	۵- احد رسولی
۶- علی اکبر یزدی	۶- کامبیز رضوی	—

ضمناً اعضای هیأت رئیسه گروه‌های فوق که عضو هیأت مدیره هستند قبلاً به شرح زیر انتخاب شده‌اند.

رشته مکانیک	رشته برق	رشته معماری	رشته عمران
۱- کیاندهخت پرتوی	۱- سیدمحمد غرضی	۱- الهه رادمهر	۱- کامیار بیات‌ماکو
۲- رامین قاسمی اصل	۲- مهدی بیات‌مختاری	۲- محمدعلی جعفری	۲- رامبد صوفی‌پور
۳- هادی محمدی	—	۳- محمدعلی پویان	۳- عبدالمجید سجادی‌نائینی

رشته نقشه‌برداری	رشته ترافیک	رشته شهرسازی
۱- سیدرضا امامی	۱- حمید بهبهانی	۱- سیمین حناچی
—	—	۲- هوشنگ کاتب‌احدی

که در مجموع هر یک از هیأت رئیسه‌های گروه‌های تخصصی با هفت نفر عضو وظایف محوله را از تاریخ ۸۶/۱/۱۷ آغاز خواهند کرد.

روابط عمومی

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

همکاری شهرداری با سازمان لازمه اجرای آیین نامه

سرمدبیر محترم روزنامه وزین جام جم
با سلام و احترام

در شماره مورخ شنبه ۲۸ بهمن ماه ۸۵ مطلبی به نقل از جناب آقای شکیب رئیس کمیته ایمنی شورای اسلامی شهر تهران در مورد عدم اجرای شناسنامه فنی ساختمان ها به چاپ رسیده است که در آن سازمان نظام مهندسی ساختمان متهم شده که دستورالعمل اجرایی برای صدور شناسنامه فنی تهیه ننموده و به نوعی این سازمان عامل عدم اجرای شناسنامه فنی معرفی شده است، نظر به پاره‌ای اطلاعات نادرست که در آن گزارش آمده لازم است توضیحات ذیل درج شود:

آیین نامه ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی که صدور شناسنامه فنی - ملکی برای ساختمان ها به موجب آن الزام شده در سال ۸۳ توسط هیات وزیران تصویب و ابلاغ شد، مجموعه شیوه نامه‌های آن نیز با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان تهیه و پس از اصلاحاتی توسط وزارت مسکن و شهرسازی تصویب شد و به عنوان مبحث دوم مقررات ملی ساختمان تحت عنوان نظامات اداری

مقررات مذکور در ابتدای سال ۸۴ برای اجرا به همه مراجع ذیربط ابلاغ شد. لازمه اجرای آیین نامه مذکور در هر شهر و منطقه همکاری تنگاتنگ شهرداری با سازمان نظام مهندسی است.

در تعدادی از شهرهای استان این هماهنگی بوجود آمده است، در شهر تهران پس از مذاکرات طولانی سه جانبه بین نمایندگان سازمان نظام مهندسی، شهرداری و وزارت مسکن و شهرسازی مقرر شد از ۱۲ بهمن ۸۴ این شیوه نامه به اجرا گذاشته شود و این کار شروع نیز شد اما متأسفانه در اردیبهشت ۸۵ با دستور مستقیم شهردار محترم تهران متوقف و منوط به تهیه دستورالعمل جامعی از جانب شهرداری شد که تا امروز پس از گذشت ۹ ماه چنین دستورالعملی صادر نشده است.

جای تعجب است که در شرایطی که شهرداری تهران از اجرای کامل آیین نامه مصوب هیات وزیران و مقررات ملی ساختمان خودداری می کند، چرا رئیس محترم کمیته ایمنی شورای شهر تهران سازمان نظام مهندسی و وزارت مسکن و شهرسازی را به عنوان عاملان عدم اجرای

شناسنامه فنی معرفی می‌کند؟

به اعتقاد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران ایمنی، سلامت، رفاه و صرفه اقتصادی در اجرای ساختمان‌های شهری متحصراً در گروی اجرای تام و تمام مقررات ملی ساختمان و رعایت کامل مصوبات هیأت محترم وزیران در خصوص وظایف شهرداری، وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی است و شرط ضرور برای تحقق چنین هدفی همکاری و همدلی وثیق بین سه نهاد مذکور است

در حال حاضر بخش مهمی از وظایفی که هیأت محترم وزیران در مصوبه مورخ ۸۳/۴/۱۸ خود برعهده شهرداری‌ها گذارده و از جمله محول کردن کنترل طرحها به سازمان نظام مهندسی، الزام مالکان به استفاده از مهندسان ناظری که به وسیله سازمان نظام مهندسی ساختمان معرفی خواهند شد، قطع ارتباط مالی بین سازندگان با ناظران ساختمانی و بالاخره الزام عوامل دخیل در ساخت و ساز به تهیه و تکمیل شناسنامه فنی و ملکی و ارائه آن به شهرداری هنوز از ناحیه شهرداری اجرا نمی‌شود. اگر قوانین، آیین نامه‌ها، مقررات ملی

ساختمان، مصوبات هیأت وزیران و مفاد طرح‌های جامع شهری لازم‌الاجرا باشند برای همه الزام آورند و شهرداری‌ها نمی‌توانند صرفاً به دلیل آن که خود را فراتر از این مصوبات تصور می‌کنند از اجرای آن‌ها سرباز زنند و برای خود معافیت نامحدود از یکایک آن‌ها قائل باشند، از اعضای مهندس شورای محترم شهر تهران نیز که عموماً خود عضوی از جامعه مهندسی کشور هستند انتظار دارد که اگر توانایی آن را ندارند که شهرداری را وادار به احترام به مصوبات قانونی و رعایت مقررات ملی ساختمان کنند، دست کم در معرفی عوامل عدم اجرای مقررات ملی ساختمان سکوت اختیار کنند نه آن که مرجع مظلوم و بی‌دفاعی همچون سازمان نظام مهندسی ساختمان که هیچ دخلیتی در روند صدور پروانه ساختمان و کنترل آن و صدور انواع گواهی‌های عدم خلاف و پایان کار ساختمانی ندارد را به عنوان مقصر معرفی کنند

روابط عمومی

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

وزارت مسکن، اجرای شناسنامه فنی ساختمان‌ها را پیگیری نکرد

جام جم - رئیس کمیته ایمنی شورای اسلامی شهر تهران با انتقاد از اجرایی نشدن شناسنامه فنی ساختمان‌ها، علت آن را پیگیری نکردن وزارت مسکن و شهرسازی دانست.

حمزه شکیب با بیان این که طرح شناسنامه فنی ساختمان در سال ۸۳ به منظور جلوگیری از ساخت وسازه‌های نایمن و افزایش ساختمان‌های آسیب پذیر، در شورای شهر تهران به تصویب رسید، گفت: طبق قانون مصوب سال ۷۴، وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی، مسوول تهیه شناسنامه فنی ساختمان هستند؛ اما به دلیل عدم تهیه آن و افزایش روزانه ساختمان‌های نایمن و آسیب پذیر، شورای شهر دوره دوم این شناسنامه را با هماهنگی تمامی دستگاه‌های مرتبط و برگزاری جلسات متعدد کارشناسی، تهیه و تصویب کرد.

وی افزود: براساس قانون، اجرای شناسنامه فنی منوط به ابلاغ وزارت مسکن و شهرسازی است و وزیر مسکن سابق، اردیبهشت سال گذشته برای عملیاتی شدن، آن را ابلاغ کرده؛ اما پس از گذشت بیش از یک سال به دلیل تهیه نشدن دستورالعمل اجرایی، هنوز این شناسنامه معلق مانده است.

رئیس کمیته ایمنی شورای اسلامی شهر تهران با اظهار تأسف از این که هنوز دستورالعمل اجرایی شناسنامه فنی ساختمان از سوی سازمان نظام مهندسی تهیه نشده است، اظهار کرد: وزارت مسکن و شهرسازی به عنوان متولی ساخت و ساز کشور، در این زمینه اقدامی نکرده است.

شکیب اظهار کرد: گاهی مسوولان وزارت مسکن و شهرسازی علت اجرایی نشدن شناسنامه فنی ساختمان را، همکاری نکردن شهرداری تهران عنوان می‌کنند و در این زمینه شورای اسلامی شهر تهران بارها اعلام کرده است عدم همکاری‌ها و مشکلات به این شورا اطلاع داده شود.

وزارت صنایع و معادن

سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

توافق‌نامه

توافق‌نامه بین دکتر نوتاش معاون وزیر صنایع و معاون و مدیر عامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، مهندس منوچهر خواجه دلویی معاون امور مسکن و ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی و مهندس سیدمحمد غرضی رییس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور به شرح زیر منعقد و مبادله می‌شود.

تعاریف:

شرکت: شرکت شهرک‌های صنعتی استان
سازمان: سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
نظام‌مهندسی: سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان
ناظر: گروه نظارت یا ناظر
واحد صنعتی: کلیه ساخت و سازهایی که توسط متقاضیان در شهرک‌های صنعتی انجام می‌شود شامل صنعتی، خدماتی و سایر.

در اجزای ماده ۴ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان و موافقت‌نامه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۲ وزارتخانه‌های کشور و مسکن و شهرسازی که به موجب آن تمامی ساختمان‌های کشور در حوزه شمول ماده مذکور قرار گرفته است و اشتغال اشخاص حقوق و حقیقی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی، مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای و پروانه اشتغال به کار از وزارت مسکن و شهرسازی است و به منظور عمل به آیین‌نامه اجرایی قانون موصوف و آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ و ماده ۳۴، ۳۲ و ۳۵ آن در انجام کارهای طراحی، نظارت و اجرای ساختمان‌های صنعتی کشور انتظام امور حرفه‌ای دست اندرکاران ساختمان در این واحدها و بالا بردن اصول ایمنی، بهداشت و بهره‌دهی مناسب پناهایی که احداث می‌شوند و حفظ سرمایه‌های ملی کشور در شهرک‌های صنعتی در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۱ این

الف) گردش کار امور طراحی و نظارت بر واحدهای صنعتی در شهرک‌های صنعتی به این صورت خواهد بود:

مقتضای هر واحد صنعتی پس از طی مراحل مربوط به واگذاری و اختصاص زمین مورد نظر خود، ضمن اخذ مدارک مربوط به ضوابط شهرسازی ساختمان مورد نظر از شرکت، لازم است برای سفارش طرح به یکی از دفاتر مهندسی طراحی یا طراحان حقوقی ساختمان که دارای مجوز طراحی هستند و اسامی آنها توسط نظام مهندسی در اختیار شرکت قرار گرفته است، مراجعه و با توجه به تنظیم قرارداد مطالعات طرح بر اساس ضوابط و معیارهای فنی و رعایت ضوابط ساخت و ساز در شهرک‌های صنعتی، مبادرت به تهیه طرح می‌کند و مقتضای نیز هزینه طراحی را بر اساس ۳۵ درصد قیمت‌های مصوب ساختمان مسکونی اعلام شده توسط کمیته قیمت‌گذاری تعرفه‌ها در استان پرداخت می‌نماید و نقشه‌های اجرایی امضا شده و مهیور به مهر طراح را دریافت و آن‌ها را جهت بررسی، تایید و معرفی ناظر پروژه تحویل نظام مهندسی می‌نماید.

نظام مهندسی هزینه نظارت را از مقتضای بر اساس ۳۵ درصد قیمت‌های مصوب شرح فوق‌الذکر دریافت کرده و نسبت به معرفی ناظر به مقتضای و شرکت اقدام می‌نماید. ناظر گزارشات مرحله‌ای کار ساختمان (موضوع ماده ۲۳ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان) واحدهای صنعتی را به شرکت ارسال و هزینه‌های نظارت را بر حسب پیشرفت کار از نظام مهندسی دریافت می‌کند. در صورتی که ناظر، تخلف ساختمانی یا شهرسازی یا عدم رعایت مقررات ملی ساختمان را گزارش کند، شرکت با همکاری نظام مهندسی نسبت به جلوگیری از ادامه کار به نحو مقتضی تارفع مشکل اقدام می‌کند. توضیح اینکه در قرارداد فی‌مابین مقتضای و شرکت قید شود که تهیه کلیه نقشه‌های اجرایی مورد تقاضای مقتضای نباید بیشتر از ۳۰ روز به طول انجامد مگر مواردی که نیاز به زمان بیشتر دارد و مورد تایید شرکت قرار گیرد.

در صورت بروز تخلف در ساخت و ساز پس از گزارش ناظر مربوطه در صورت عدم رفع تخلف کمیته‌ای پنج نفر متشکل از یک نماینده از نظام مهندسی، یک نماینده از بخش فنی شرکت، مهندس ناظر، مدیر شهرک صنعتی و نماینده کارفرما، به تخلف رسیدگی و بر اساس رعایت ضوابط ساخت و ساز در گروه شهرک‌های صنعتی و مقررات ملی ساختمان تصمیمات لازم اتخاذ می‌شود. کمیته موظف است، گزارش نهایی را به مدیرعامل شرکت ارسال کند.

با توجه به نوع ساخت و ساز زیربنایی واحدهای صنعتی و تفاوت آن با واحدهای مسکونی، کارهای در دست اقدام (تعداد و زیربنای کارها) مهندسان ناظر و طراح یک چهارم متر از کل زیربنای واحد صنعتی در ظرفیت اشتغال مهندسان

ناظر و طراح منظور می‌شود.

ب) وظایف و تعهدات نظام مهندسی

۱- اعلام اسامی و نشانی اشخاص حقوقی و حقوقی و دفاتر مهندسی طراحی ساختمان دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی و تعیین صلاحیت به همراه پایه و رشته تحصیل آنان به شرکت. (توضیح اینکه پروژه‌هایی که دارای مهندس مشاور داخلی یا خارجی است و ناظر توسط مشاور مذکور معرفی شده باشد، تایید ناظر با هماهنگی نظام مهندسی اقدام خواهد شد) همچنین در صورتی که یکی از متقاضیان واحد صنعتی دارای پروانه اشتغال و خواستار استفاده از سهمیه خود باشد، می‌تواند از ظرفیت اشتغال خود در ارایه طراحی استفاده کند.

۲- نظام مهندسی موظف است از تاریخ معرفی واحد صنعتی جهت اخذ تاییدیه نقشه‌های حداکثر ظرف مدت ۷ روز پاسخ خود را کتبا اعلام کند.

۳- انجام کنترل‌های لازم به صورت کامل یا موردی طرح‌های ساختمانی مربوط به ساخت و ساز واحدهای صنعتی طبق معیارهای فنی و رعایت ضوابط ساخت و ساز در شهرک‌های صنعتی و ثبت ظرفیت اشتغال به کار مهندسان در پرونده‌های ذریع در سازمان

۴- وصول گزارشات مرحله‌ای ساختمان از ناظران و بازدید و بررسی فعالیت ناظران ساختمان در شهرک‌های صنعتی و کنترل عملکرد آنان و همچنین ثبت گزارشات و دستور کارهای صادره در پرونده مربوطه و ارایه یک نسخه به شرکت

۵- صدور شناسنامه فنی و ملکی ساختمان بر اساس دفترچه اطلاعات ساختمان و تاییدهای موجود در آن و ارسال یک نسخه از آن برای شرکت

ج) وظایف و تعهدات شرکت

۱- اعلام اسامی و نشانی واحدهایی که با شرکت قرارداد منعقد کرده یا می‌کنند.

۲- صدور پروانه ساخت و ساز به واحدهای صنعتی بر اساس ضوابط شرکت

۳- ارسال یک نسخه از نقشه استقرار واحدهای صنعتی در شهرک‌های صنعتی استان به نظام مهندسی

۴- ایجاد بایگانی جهت ثبت و ضبط اطلاعات مربوط به شناسنامه فنی و ملکی ساختمان هر پروژه

تبصره:

در مواردی که تفاهم نامه فی‌مابین در خصوص نظارت و طراحی مسکوت باشد یا ابهام داشته باشد، قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آیین‌نامه‌های اجرایی آن مرجع است و در صورت موارد اختلاف نظر کمیته‌ای متشکل از متولیان سازمان، سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور و وزارت مسکن و شهرسازی موضوع را بررسی و نتیجه را جهت ابلاغ به استان‌ها منعکس می‌کند.

چهارمین بزرگداشت روز مهندسی برگزار شد

که در اصول خود ثابت قدم باشند و حتی در صورت درخواست کارفرمایان اعم از بخش خصوصی یا دولتی از معیارهای مهندسان عدول نکنند. رییس جمهور نیز با بیان اینکه دولت آمادگی دارد کلیه امور را به مردم واگذار کند، گفت: به غیر از صنایع بالا دستی نفت و برخی صنایع که بر اساس حاکمیت ملی باید در اختیار دولت باشد، بقیه امور قابل واگذاری است.

وی افزود: دولت آماده واگذاری تمام نیروگاهها، بزرگراهها و سدها به جامعه مهندسی کشور است و تولید حاصل از این فعالیتها را به شکل تضمینی با همکاری بانکها خریداری می کند. دولت مصمم است که راه را برای مردم و گروههای تخصصی باز کند و جامعه مهندسی کشور باید درگیر برنامه ریزی، تدوین مقررات و ساخت کشور شود. رییس جمهور خطاب به مهندسان حاضر در اجتماع گفت: آمار گوناگونی در زمینه شمار مهندسان در بخش های مختلف اعلام می شود که چنانچه رقم ۵۰۰ هزار مهندس در بخش های مختلف کشور درست باشد، این پشتوانه قوی می تواند در عرصه سازندگی کشور نقش بزرگی ایفا کند.

احمدی نژاد افزود: همه برای اینکه ایران عزیز بر بام جهان بنشیند، دست به دست هم دهند زیرا برای تحقق این مهم زمینه لازم وجود دارد. رییس جمهور با یادآوری ۳/۵ میلیون نفر بیکار در سطح کشور تصریح کرد: فعالیت بنگاههای اقتصادی کوچک و زنجیره های ضمن سرعت بخشیدن به ایجاد اشتغال عاملی برای پیوند مهندسان در جهت تولید در کشور است. همزمان با پنجم اسفند، چهارمین جشنواره روز مهندسی با ارایه لوح تقدیر و جوایزی به پیشکسوتان در عرصه مهندسی ساختمان، کشاورزی و معدن به کار خود پایان داد.

بعد از ظهر شنبه ۵ اسفند سالن بزرگ وزارت کشور شاهد اجتماع مهندسانی بود که بزرگداشت ۵ اسفند را جشن گرفتند. ۵ اسفند سالروز تولد خواجه نصرالدین طوسی دانشمند بزرگ ایرانی است که به عنوان روز مهندس انتخاب و هر ساله جشن گرفته می شود. در ابتدای مراسم مهندس محسن بهرام غفاری رییس سازمان تهران به عنوان میزبان به همه حضار خوشامد گفت و با اشاره به سابقه روز مهندسی و گنجاندن آن در تقویم مناسبت های کشور، به طرح خواسته های مهندسان از مسوولان پرداخت و از آنها خواست به ضوابط شهرسازی و مقررات ملی ساختمان اهتمام ورزند.

مصطفی چمران رییس شورای شهر و عضو سازمان تهران توجه به ارزش های معماری در شهرسازی را خواستار شد و انتظارات خود از مهندسان و ضرورت مهندسی مجدد در قانون نظام مهندسی و ساختار سازمان نظام مهندسی را متذکر شد. رییس سازمان نظام مهندسی کشاورزی دیگر سخنران مراسم ضمن اعلام این که هشتاد هزار مهندس عضو آن سازمان هستند، به اقدامات اخیر سازمان نظام مهندسی کشاورزی و برنامه های آن اشاره کرد. وزیر صنایع و معادن نیز ضمن بزرگداشت روز مهندسی و تبریک به مهندسان برنامه های این وزارتخانه و نحوه همکاری با مهندسان در پروژه های بزرگ عمرانی را مطرح کرد.

مهندس غرضی رییس شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی نیز ضمن تشکر از حضور رییس جمهور و مهندسان به نقل مطالبی از دوران خواجه نصرالدین طوسی پرداخت و سپس وظایف خطیر مهندسان در توسعه کشور و اهتمام به تبدیل منابع و سرمایه ها به ثروت ملی را متذکر شد. وزیر کشور نیز از خدمات مهندسان تقدیر کرده و ضمن اشاره به طرح های عمرانی جدید از مهندسان خواست

نامه مهم سازمان نظام مهندسی به شهرداری تهران

حق مسلم شهروندان است
که بیش از سرمایه گذاران
بخش مسکن مورد حمایت
قرار گیرند و خانه‌ای که
می‌خرند از کیفیت، دوام و
ایستایی مطلوب برخوردار
باشد، آسانسور آن سقوط
نکند، سنگ نمای آن
بر سر رهگذران نیفتد،
موتورخانه آن نترکد، نشت
گاز موجب خفگی ساکنان
آن نشود و خدای ناخواسته
با یک تکان زمین مأمین
انان تبدیل به
آرامگاه خانوادگی نشود

مقررات ملی ساختمان در سال ۱۳۶۷ تحت عنوان آیین نامه طرح ساختمان مقاوم در برابر زلزله به وسیله هیأت وزیران تصویب و ابلاغ شد، اما شهرداری تهران مدت ها الزام آن در ساخت و سازها را نادیده گرفت و زلزله مهیب منجیل نیز نتوانست آن طور که باید و شاید مسوولان را از خواب غفلت بیدار کند. هر چند که پس از آن بارها مباحث مختلف مقررات ملی ساختمان در هیأت وزیران تصویب و لازم الاجرا اعلام شد ولی این مقررات به طور وسیعی نقض شده و می‌شوند و هم اکنون شهر بزرگ تهران در معرض خطر جدی است. سازمان نظام مهندسی استان تهران نیز با توجه به مسوولیت خود و حساسیت موضوع طی نامه ای خطاب به شهردار نسبت به نقض آشکار مقررات ملی ساختمان در شهر تهران هشدار داده و خواستار توجه ویژه وی به الزام این مقررات و کنترل ضوابط فنی شد.

جناب آقای دکتر محمدباقر قالیباف شهردار محترم تهران با سلام و تحیات و آرزوی توفیق؛

بیانات چندی پیش جنابعالی در همایش مقابله با سوانح طبیعی در دانشگاه تهران در مورد عدم استحکام بیش از نیمی از واحدهای مسکونی در حال ساخت تهران در برابر زلزله ضمن آن که از سویی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران را به شدت نگران کرد از جانب دیگر موجب امیدواری شد که شهردار تهران تا این اندازه نسبت به این واقعیات توجه و حساسیت دارد و همین امر سازمان ما را بر آن داشت تا موارد زیر را با شما در میان بگذارد:

۱ - شرایط حاکم بر نحوه کنترل ساخت و ساز در شهر تهران و بسیاری از شهرهای دیگر از ابتدای تأسیس بلدیته تا امروز به گونه‌ای نبوده است که بتوان از آن یک نظام متقن و پایدار برای حصول اطمینان از کیفیت ساختمان‌ها استخراج کرد.

۲ - طی چند دهه گذشته تا قبل از تصویب مقررات ملی ساختمان الزامات پراکنده‌ای که در قوانین مختلف از جمله در ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، ماده ۱۰۰ قانون مذکور و تبصره‌های آن آمده و ضوابط مندرج در طرح‌های جامع تهران (تحت هر عنوانی) و رویه‌های مورد عمل شهرداری در مورد کنترل نقشه و نظارت بر ساخت به طور عمده متوجه جنبه‌های شهرسازی ساختمان نظیر بر کف، ارتفاع، تراکم، سطح اشغال، پیش آمدگی، همجواری، کاربری و نظایر آن بوده و به هیچ عنوان رویکرد جدی به سوی رعایت استانداردهای مهندسی در ساخت و ساز در آن‌ها مشاهده نمی‌شد.

۳ - پس از تصویب و ابلاغ مقررات ملی ساختمان که اولین مبحث آن در سال ۱۳۶۷ تحت عنوان آیین نامه طرح ساختمان مقاوم در برابر زلزله به وسیله هیأت وزیران تصویب و ابلاغ شد، شهرداری تهران مدت‌ها از الزام آن در ساخت و سازها خودداری کرد تا آن که زلزله مهیب منجیل در سی و یکم خرداد ماه ۱۳۶۹ اتفاق افتاد و عالم و آدم متوجه مخاطرات زلزله و آثار فاجعه‌بار آن در سطح ملی شدند، آن‌گاه شهرداری

تهران نیز به صورت منفل و شتابزده قبول کرد که از مهندسان طراح سازه تعهد و چک‌لیستی حاوی التزام به رعایت ضوابط حداقلی که در آیین نامه آمده بود بگیرد. همین ترتیبات هم بسیار ناکارآمد اعمال شده و هنوز هم - اگر چه بهتر شده - به نحو مؤثر اعمال نمی‌شود.

۴ - از سال ۱۳۶۷ به بعد مرتباً مباحث مختلف مقررات ملی ساختمان که ناظر بر جنبه‌های فنی و مهندسی ساختمان است تحت عناوینی نظیر مقررات مصالح و فرآورده‌های ساختمانی، بارگذاری، پی و پی‌سازی، ساختمان با مصالح بنایی، بتن، فولاد، اجرای صنعتی ساختمان، تأسیسات برقی، تأسیسات بهداشتی، تأسیسات گرمایی و سرمایی، آسانسور، پله‌برقی، لوله‌کشی گاز، صدابندی، صرفه‌جویی در مصرف انرژی و علائم و اعلانات و سایر عنوان‌ها به وسیله هیأت وزیران تصویب و منتشر شد و همگی به موجب ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان از زمان ابلاغ لازم‌الاجرا بوده‌اند. ماده ۳۴ همین قانون مراجع مختلف و از جمله شهرداری‌ها را مکلف به رعایت ترتیبات فنی مندرج در مقررات ملی ساختمان کرده است. اغلب مردم می‌دانند و جنابعالی بهتر از همه می‌دانید که الزامات مندرج در مقررات ملی ساختمان که به منظور تأمین ایمنی، بهداشت، سلامت و صرفه اقتصادی فرد و جامعه تدوین شده تا چه حد در ساخت و سازهای شهری مهجور است و به ضرس قاطع می‌توان گفت که عשרی از اعمار این الزامات هم رعایت نمی‌شود. شهرداری‌ها هم هنوز آن قدر که به ضوابط شهرسازی می‌پردازند به رعایت اصول مهندسی در ساختمان‌سازی عنایت نمی‌کنند و برخی از آن‌ها کنترل ضوابط فنی را در منطقه الفراغ وظایف خود می‌دانند و الحق شرایط و ابزار لازم برای اجرای آن را نیز فاقد می‌باشند.

۵ - سازمان نظام مهندسی ساختمان به عنوان یک سازمان تخصصی با قاطعیت ادعا می‌کند که کشور برای اجرای همه الزامات مندرج در مباحث بیست گانه مقررات ملی ساختمان دست کم در شهرهای متوسط و بزرگ هیچ چیزی کم ندارد. کشور دارای کادر مهندسی و دانش فنی کافی برای این امر است، ظرفیت‌های تولیدی و بازرگانی کشور تکافوی تولید و تهیه همه گونه مصالح، تجهیزات و تأسیسات استاندارد مورد نیاز بخش ساختمان را می‌نماید و نیروی انسانی ماهر برای اجرای ساختمان با ضوابط استاندارد نیز یا بالقوه در کشور وجود دارد یا به سرعت تربیت خواهد شد. به این ترتیب ایران هم می‌تواند از حیث کیفیت ساختمان‌سازی هم‌تراز کشورهای توسعه یافته باشد. اگر چنین نمی‌شود اشکال کار در فقدان نظام کارآمد کنترل ساختمان است.

۶ - از اوایل دهه ۷۰ تاکنون برای استقرار یک نظام کنترل ساختمان مؤثر بسیار تلاش شده است. بارها با شهرداری

پس از تصویب و
ابلاغ مقررات ملی
ساختمان که اولین
مبحث آن در سال
۱۳۶۷ تحت عنوان
آیین نامه طرح
ساختمان مقاوم
در برابر زلزله به
وسیله هیأت وزیران
تصویب و ابلاغ شد
شهرداری تهران
مدت‌ها از الزام آن
در ساخت و سازها
خودداری کرد

بزرگتر از ۳ هزار مترمربع زیربنا وضع و سازمان نظام مهندسی ساختمان نیز آن را اجرا کرد. اما دیری نپایید که جنابعالی در اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۵ اجرای آن را موقتاً متوقف و به نحوی اعلام کردید که مجدداً با بررسی‌های بیشتر آن را به جریان خواهید انداخت و تصور می‌شد این کار ظرف یکی دو ماه انجام شود.

اینک سال ۱۳۸۵ به پایان رسیده و مهندسان کماکان منتظرند اجرای مبحث دوم مقررات ملی ساختمان (آیین نامه ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان) از سر گرفته شود.

۹- واضعان قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در بند ۹ ماده قانون مذکور الزام به رعایت مقررات

ملی ساختمان از سوی تمام دستگاه‌های دولتی، شهرداری‌ها، سازندگان و مهندسان را به عنوان اصل حاکم بر کلیه روابط و فعالیت‌های مراجع مذکور ذکر و اضافه کرده که هدف قانون فوق فراهم ساختن زمینه همکاری کامل میان وزارت مسکن و شهرسازی، شهرداری‌ها و تشکلهای مهندسی و حرفه‌ای و صنوف ساختمان است.

علاوه بر آن ماده ۳۴ قانون پیش گفته مقرر می‌دارد:

ماده ۳۴: شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل و نظارت بر اجرای ساختمان و امور شهرسازی، مجریان ساختمان‌ها و

شهرداری‌ها هنوز آن قدر که به ضوابط شهرسازی می‌پردازند به رعایت اصول مهندسی در ساختمان‌سازی عنایت نمی‌کنند و برخی از آن‌ها کنترل ضوابط فنی را در منطقه الفراغ وظایف خود می‌دانند و الحق شرایط و ابزار لازم برای اجرای آن را نیز فاقد می‌باشند

تأسیسات دولتی و عمومی، صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و شهرسازی و مالکان و کارفرمایان در شهرها، شهرک‌ها و شهرستان‌ها و سایر نقاط واقع در حوزه شمول مقررات ملی ساختمان و ضوابط و مقررات شهرسازی مکلفند مقررات ملی ساختمان را رعایت کنند. عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی تخلف از این قانون محسوب می‌شود.

با این همه تأکید که قانونگذار بر رعایت مقررات ملی ساختمان نموده، قاعدتاً باید خواست قانونگذار مورد احترام همه طرف‌های دخیل در اجرای آن از جمله مهندسان، سازمان نظام مهندسی ساختمان، وزارت مسکن و شهرسازی و بیش از

تهران مذاکره و توافق‌هایی انجام شده است، حتی یک بار در سال ۱۳۷۷ تفاهم‌نامه سه جانبه‌ای بین وزیر مسکن و شهرسازی، شهردار تهران و رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان منعقد شد که به موجب آن مقرر گردید سازمان نظام مهندسی نقشه‌هایی را که به وسیله مالکان برای اخذ پروانه ساختمان ارائه می‌شود از حیث رعایت مقررات ملی ساختمان کنترل کند و بر کار مهندسان ناظر و از حیث حسن انجام خدماتشان نظارت کند. لازمه انجام این کار قرار گرفتن سازمان نظام مهندسی ساختمان در مسیر صدور پروانه ساختمان و گواهی‌های عدم خلاف و پایان کار بود. برای اجرای این تفاهم‌نامه سازمان نظام مهندسی ساختمان با اعتماد به امضای وزیر مسکن و شهرسازی و شهردار محترم سرمایه‌گذاری وسیعی نمود و با تأسیس ۴ دفتر در ۴ نقطه شهر تهران، خود را برای انجام این مأموریت تجهیز کرد. اما متأسفانه مخالفت برخی از اشخاص ذینفع در داخل و خارج شهرداری با این طرح و مقاومت در برابر آن موجب عقیم ماندن آن شد و امیدهای زیادی که در بین مهندسان عزیز به وجود آمده بود به یأس تبدیل شد و خسارات مادی و حیثیتی فراوانی بر سازمان نظام مهندسی ساختمان وارد کرد.

۷- پس از آن شکست، وزارت مسکن و شهرسازی که به موجب ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مسوولیت تدوین مقررات ملی ساختمان و به موجب ماده ۳۵ همان قانون مسوولیت نظارت عالی بر اجرای آن را به عهده دارد از سال ۱۳۷۷ مطالعات وسیعی را برای تدوین یک نظام کنترل ساختمان کارآمد در قالب آیین نامه ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی انجام داد و با همکاری وزارت کشور و با مطالعه سیستم‌های رایج در کشورهای دیگر و کسب نظر اکثر صاحب نظران پیش‌نویس آیین نامه ماده ۳۳ را در سال ۱۳۸۱ تهیه و با امضای دو وزیر وقت مسکن و شهرسازی و کشور تقدیم هیأت وزیران نمود و با برگزاری جلسات متعدد در کمیسیون‌های دولت عاقبت در ۱۳۸۴/۴/۱۸ این آیین نامه از تصویب هیأت وزیران گذشت و به همه مراجعی که در آن تکالیفی به عهده داشتند ابلاغ شد. سپس این آیین نامه لازم‌الاجرا تحت عنوان مبحث دوم مقررات ملی ساختمان ایران همراه با دستورالعمل‌های تفصیلی به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی منتشر شد. تدوین کنندگان و تصویب کنندگان آیین نامه مذکور و دستورالعمل‌های آن می‌دانند که اجرای این مجموعه می‌تواند تا حد زیادی به کاستی‌های کنترل ساخت و سازهای شهری پایان دهد و ایمنی و سلامت مردم و دوام و پایداری ساختمان‌ها را تضمین کند.

۸- در بهمن‌ماه سال گذشته شهرداری تهران ترتیباتی برای اجرای آیین نامه مصوب هیأت وزیران در ساختمان‌های

تکان زمین مأمین آنان تبدیل به آرامگاه خانوادگی نشود. ۱۱ - جناب آقای دکتر قالیباف عزیز، اگر شهرداری تهران در اواخر دهه ۶۰ و پس از آن به توصیه‌های مشفقانه و کارشناسانه مهندسان و سازمان‌های تخصصی نظیر نظام مهندسی در زمینه مسائل شهرسازی، ترافیک و ساختمان‌سازی توجه می‌کرد، شهر تهران مبتلا به مصیبت‌های عظیمی که امروز گریبانگیر شهروندان آن، جنابعالی و همکارانتان شده نمی‌بود و مرکز ام‌القرای بلاد اسلامی که باید چشم و چراغ همه شهرهای جهان باشد، تبدیل به کلاف پیچیده‌ای از مشکلات ترافیکی، آلودگی هوا، آلودگی صوتی، آلودگی منظر با هزاران گره ناگشودنی دیگر نمی‌شد. اینک نیز تنها از طریق کاستن از این نابسامانی‌ها اجرای کامل مقررات ملی ساختمان و عمل به مبنای علمی و فنی است که به وسیله سازمان‌های تخصصی توصیه می‌شود.

برای تحقق این هدف سازمان نظام مهندسی ساختمان و ۴۶ هزار مهندس عضو آن عهد می‌کنند که هر آینه تصمیم به اجرای کامل مقررات ملی ساختمان (همه مباحث و از جمله مبحث دوم آن) گرفتند، تمام توان خود را در امتداد اجرای آن بکار گیرند و از جنابعالی حمایت کنند و در مقابل همه فشارهای احتمالی پشتیبان آن شهردار محترم باشند، هر چند که کاری که برای رضای خدا باشد خداوند خود از آن حمایت خواهد کرد و نیاز به پشتیبانی امثال ما ندارد. به هر حال باید کار را آغاز کرد پس هر چه زودتر بهتر. به خداوند توکل کنیم، از لوم لائمان نهراسیم، دست در دست یکدیگر بگذاریم و برای رساندن تهران به بالاترین سطح استانداردهای شهرسازی و ساختمانی جهد بلیغ کنیم. ایمن ساختن شهر برای بندگان خداوند نصرت به خداست؛ اگر خدای را نصرت کنیم ما را نصرت خواهد کرد و گام‌هایمان را استوار خواهد نمود. والتکلان علی... المهیمن المعبود.

با احترام: محسن بهرام غفاری
رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان تهران

رونوشت:

- همکار محترم جناب آقای مهندس مهدی چمران رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار و معاضدت با شهرداری در اجرای مقررات ملی ساختمان.
- همکار محترم جناب آقای دکتر حمزه شکیب عضو محترم شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار و معاضدت با شهرداری در اجرای مقررات ملی ساختمان.
- هیأت مدیره محترم سازمان جهت استحضار

همه مورد احترام شهرداری‌ها که مدیریت شهر و مسوولیت اصلی در ساخت و ساز شهری را به عهده دارند، قرار گیرد. سازمان نظام مهندسی ساختمان در مقام آن نیست که وظایف قانونی خطیر شهرداری را به وی یادآوری کند یا زبان نصیحت گشاید، به ویژه آن که خود به هیچ وجه مدعی نیست که وظایفش را به طور تام و تمام انجام داده و از هر گونه مسامحه‌ای میرا و مصون بوده و مستغنی از ارشاد است، اما هدف ما یادآوری مسوولیت عظیمی است که در روز مبادای حادثه، مردم متوجه شهرداری و نه هیچ مرجع دیگری خواهند نمود که حتی تصور آن نیز رعب‌انگیز است، به ویژه در شهر تهران که مرکز سیاسی و اقتصادی و قائمه خیمه کشور است و کیان کشور به پایداری آن وابسته است.

۱۰ - جناب آقای دکتر قالیباف، با وجود آن که ما بر جنبه‌های الزم آور مقررات ملی ساختمان تأکید بسیار می‌کنیم اما به خوبی نیز از دشواری‌های اجرای آن آگاهیم و به مشکلات عظیمی که جنابعالی را احاطه کرده و محصول کم‌کاری‌ها، اشتباهات، غفلت‌ها و پاره‌ای تدبیرهای نادرست چندین دهه اخیر مدیریت شهر تهران است که به جنابعالی به ارث رسیده واقفیم و این را نیز به خوبی درک می‌کنیم که اجرای مقررات ملی ساختمان در شهر تهران بر بار دیوانسالاری شهرداری خواهد افزود و احتمالاً موجب خواهد شد از ناحیه

هدف ما یادآوری مسوولیت عظیمی است که در روز مبادای حادثه، مردم متوجه شهرداری و نه هیچ مرجع دیگری خواهند نمود که حتی تصور آن نیز رعب‌انگیز است، به ویژه در شهر تهران که مرکز سیاسی و اقتصادی و قائمه خیمه کشور است و کیان کشور به پایداری آن وابسته است

سرمایه‌گذاران بخش مسکن که برای تحصیل سودهای کلان و سهل‌الوصول عجله بسیار دارند و هیچ کنترل کیفی را تحمل نمی‌کنند فشارهای سنگینی بر شما وارد شود، اما در سوی دیگر این معادله میلیون‌ها نفر شهروندان شریفی قرار دارند که حاصل عمر خود را برای خرید یک واحد مسکونی می‌پردازند و حق مسلم آنان است که بیش از سرمایه‌گذاران بخش مسکن مورد حمایت قرار گیرند و خانه‌ای که می‌خرند از کیفیت، دوام و ایستایی مطلوب برخوردار باشد، آسانسور آن سقوط نکند، سنگ نمای آن بر سر رهگذران نیفتد، موتورخانه آن نترکد، نشست گاز موجب خفگی ساکنان آن نشود و خدای ناخواسته با یک

